

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Daň z přidané hodnoty a její dopady na veřejné rozpočty
Value Added Tax and its Impact on Public Budgets

Student: Bc. Irena Plischková
Vedoucí diplomové práce: prof. Ing. Jan Široký, CSc.

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Irena Plischková**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Daň z přidané hodnoty a její dopady na veřejné rozpočty**
Value Added Tax and its Impact on Public Budgets

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Historické aspekty vzniku daně z přidané hodnoty
3. Vývoj legislativy daně z přidané hodnoty v České republice
4. Význam daně z přidané hodnoty pro veřejné rozpočty
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

FANTINI, Marco, ed. *Taxation Trends in the European Union. 2011 Edition.* Luxembourg: European Communities & EUROSTAT, 2011. p. 428. ISBN 978-90-79-19644-7.

JACKSON, Peter a Charles BROWN. *Ekonomie veřejného sektoru.* 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2003. 734 s. ISBN 80-86432-09-02.

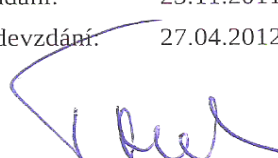
KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika.* 5. aktual. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **prof. Ing. Jan Široký, CSc.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 27.04.2012

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně, s využitím pramenů v práci uvedených. Přílohy jsem převzala z uvedených zdrojů.

Datum odevzdání diplomové práce: 26. 4. 2012

.....
Bc.Irena Plischková

OBSAH

1. ÚVOD	5
2. HISTORICKÉ ASPEKTY VZNIKU DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY... 8	
2.1 Všeobecná historie daní	8
2.2 Daňová teorie	10
2.2.1 Úloha a klasifikace daní	10
2.2.2 Daně a veřejné rozpočty	13
2.2.2.1 Fiskální decentralizace	14
2.2.2.2 Daňová kvóta.....	16
2.2.2.3 Nadměrné daňové břemeno.....	17
2.3 Geneze DPH v Evropském společenství	18
2.3.1 Legislativa a význam DPH pro rozpočet EU	19
3. VÝVOJ LEGISLATIVY DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY V ČESKÉ REPUBLICE..... 21	
3.1 Daňové reformy.....	21
3.1.1 Historie daní v ČR.....	21
3.1.2 Vývoj rozpočtového určení daní	24
3.2 Geneze sazeb DPH v ČR.....	26
3.2.1 Nepřímé zdaňování poplatníka.....	26
3.2.2 Implementace právních předpisů EU	27
3.2.3 Výše sazeb DPH.....	27
3.2.4 Základní principy uplatňování DPH	28
3.3 Budoucnost DPH v EU a v ČR	29
4. VÝZNAM DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY PRO VEŘEJNÉ ROZPOČTY	31
4.1 Systematizace zpracování dat.....	32
4.2 Výnosy DPH v jednotlivých obdobích.....	34
4.2.1 Výnos DPH v letech 2003 - 2004.....	34
4.2.2 Výnos DPH v roce 2005.....	36
4.2.3 Výnos DPH v letech 2006 - 2007.....	38
4.2.4 Výnos DPH v roce 2008	40
4.2.5 Výnos DPH v letech 2009 - 2010.....	42

4.2.6 Výnos DPH v 2011	44
4.3 Analýza trendů a tendencí DPH v příjmové části veřejných rozpočtů.....	45
4.3.1 Vývoj výnosů DPH v období 2003-2010	46
4.3.1.1 Vývoj inkasa sdílených daní v letech 2003 – 2010.	46
4.3.1.2 Přepočet inkasa DPH v letech 2003 – 2010	49
4.3.2 Regresní analýza	50
4.3.2.1 Postup při zpracování dat	50
4.3.2.2 Závislost výnosu daně z přidané hodnoty ÚSC na změně výše sazeb DPH.....	51
4.3.2.3 Závislost výnosu daně z přidané hodnoty ÚSC na změně výše RUD	53
4.4 Komparace vývoje DPH v ČR a ve vybraných státech EU.	57
4.4.1 Srovnání transformačního a liberalizačního procesu	57
4.4.2 Vývoj jednotlivých sazeb DPH ve vybraných ekonomikách.....	58
5. ZÁVĚR	60
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	62
SEZNAM ZKRATEK.....	64
SEZNAM GRAFŮ	65
SEZNAM OBRÁZKŮ	66
SEZNAM SCHÉMÁT	67
SEZNAM TABULEK.....	68
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.....	69
SEZNAM PŘÍLOH	70

1. ÚVOD

Ve staré češtině je slovo daň odvozeno od slovního základu dáti a berně od základu bráti, přičemž významově se obě slova neliší. V nejstarších obdobích našich dějin se těmito výrazy původně označovaly dobrovolné dary poddaných nejprve božstvům, později „dávání“ pro potřeby a na živobytí knížete a jeho družiny. Ty už ovšem tak dobrovolné nebyly. Postupně se začínal vytvářet stále dokonalejší systém státní správy, jejímž účelem bylo mimo jiné také dbát na výběry, zpočátku jednorázových, nepravidelných, později pravidelně odváděných dávek.

Vznik daní je spojen se vznikem státu. Stát je organizované uskupení, které slouží široké veřejnosti a jak bývá obvyklé, žádná služba není zadarmo. S rozvojem států rostly požadavky na veřejné služby, které musely být hrazeny z veřejných financí. Objevuje se termín „zdanění“ – předmět mnoha diskusí a politických rozepří, jež provází lidstvo od nepaměti.

Jak uvádí Brown a Jackson¹ ve svém díle „Ekonomie veřejného sektoru“, již ekonom Adam Smith se ve své slavné pasáži v díle „The Wealth of Nations“ vyjádřil k teorii státu a teorii veřejných financí.²

Tématem této diplomové práce je nejsložitější daň daňové soustavy České republiky – daň z přidané hodnoty a její vliv na veřejné rozpočty. Hlavním úkolem daní je zajistit příjmy do státního rozpočtu a rozpočtů jednotlivých stupňů územní samosprávy tak, aby byla zabezpečena funkčnost veřejného sektoru. A právě nepřímé daně - DPH a spotřební daně svým podílem patří výnosově k nejvýznamnějším zdrojům státního rozpočtu.

Daně přispívají k provádění zamýšlené fiskální politiky státu. Státní fiskální politika bezprostředně působí na veřejné finance, jež směřují do veřejného sektoru. Cílem zásahů státu

¹ JACKSON, BROWN, (2003), s. 27-28.

² „Podle systému přirozené svobody existují jen tři povinnosti, které musí vládce vykonávat; tři povinnosti velkého významu, avšak jasné a pochopitelné prostým rozumem; za prvé – povinnost ochraňovat společnost před násilím a útokem jiných nezávislých společností; za druhé – povinnost ochraňovat každého člena společnosti, jak je to jen možné, před nespravedlnostmi a útlakem ze strany všech ostatních členů společnosti, nebo-li etablování správy justice; za třetí – povinnost zřídit a udržovat jisté veřejné práce a projekty a jisté veřejné instituce, jejichž zřízení a údržba nikdy nemůže být v zájmu jednotlivce či malé skupiny jednotlivců, neboť zisk z nich by nikdy nevyhradil vynaložené náklady jednotlivce či malé skupiny jednotlivců, přestože mohou často poskytnout více než pouhou úhradu nákladů pro velkou společnost.“

do ekonomiky je snaha o spravedlivější rozdělení důchodů a bohatství, zajištění vysoké zaměstnanosti, přiměřenou stabilitu cen a přiměřenou míru ekonomického růstu.³

Součástí fiskální politiky státu je politika daňová, jejíž nástroje jsou využívány k ovlivňování ekonomických a sociálních procesů ve společnosti. Směr jejího působení je dán jednak úlohou státu v ekonomice a jednak hlavními principy a záměry hospodářské a sociální politiky. Základním účelem daňové politiky je přispívat k plnění cílů hospodářské politiky, zejména přispívat k zajištění růstu hrubého národního produktu, plné zaměstnanosti, ke stabilitě cen a rovnováze vnějších vztahů.

Velikost státního rozpočtu je tedy odvozována zejména od daní daňové soustavy. Daně a zejména daň z přidané hodnoty, spotřební daně se vyvíjejí podle růstu ekonomiky. A s růstem ekonomiky je spojen růst veřejných výdajů, což pochopitelně znamená také růst zdanění. Daně a plánování rozpočtových výdajů jsou propojené nádoby. Veřejné výdaje odrážejí politické volby vlády. Jakmile vláda rozhodne, jaké služby a statky a v jaké kvalitě mají být produkovány, stávají se veřejné výdaje náklady těchto plánů. Zde je ovšem nutné danou problematiku podrobit řádné analýze, zda vůbec a v jaké míře lze delegovat část suverenity racionálně se chovajících subjektů na stát. A naopak, zda je tento stát schopen poskytnout na oplátku určité jistoty, výhody či užitek těmto suverénním subjektům. Nejčastěji uváděnými argumenty pro participaci státu na ekonomickém životě jsou tzv. tržní selhání.⁴ Jako důsledek expanze státních činností a zvyšování rozsahu jejich činnosti se objevil trend směřující ke smíšené ekonomice, jelikož se zvyšujícími se požadavky rostou i tyto náklady, jež není možné v rámci státního rozpočtu pokrýt.

První část práce, teoretická, se zaměřuje na současné ekonomické teorie, makroekonomické a daňové pojmy. V druhé kapitole budou popsány historické aspekty daní, jejich úlohy, teorie a význam daní pro veřejné rozpočty. Jednotlivé části budou zaměřeny také na genezi DPH v rámci Evropského společenství a její harmonizace v EU.

Třetí kapitola bude věnována vývoji legislativy DPH v České republice. Daňové reformy, geneze sazeb DPH a základní principy uplatňování této daně, její budoucnost, patří mezi základní témata, která se budou touto kapitolou prolínat.

³ Podle: NOVOTNÝ, (1999).

⁴ K tržním selháním dochází za situace, kdy „není dosahováno efektivní alokace zdrojů, ekonomika v rámci makroekonomických agregátů osciluje kolem jejich žádoucích parametrů nebo distribuce důchodů a bohatství nemusí být v souladu se společenským konsensem o spravedlnosti“. (HAMERNÍKOVÁ, MAAAYTOVÁ . 2007, s. 14).

Druhá část, praktická, bude zaměřena na praktické zhodnocení významu DPH pro veřejné rozpočty. Z volně přístupných databází EUROSOP, EUROSTAT, Českého statistického úřadu a Ministerstva financí České republiky budou získány údaje, z nichž pomocí matematicko-ekonomických metod bude úkolem sestavit komplexní analýzu trendů a tendencí této daně v rámci příjmové části veřejných rozpočtů. V první části budou porovnávány podíly DPH na sdílených daních a její výnosy v jednotlivých obdobích. V druhé části bude pomocí vzájemné komparace a souhrnné analýzy porovnán význam DPH v ČR a ve vybraných státech EU.

Cílem diplomové práce je stanovení významu výnosů daně z přidané hodnoty pro veřejné rozpočty a zmapování vývoje těchto výnosů pro období v letech 2003-2010. Cílem bude také analýza trendů a tendencí této daně a komparace vývoje DPH v České republice a ve vybraných státech Evropské unie.

Cílem práce není detailní charakteristika a analýza ostatních sdílených daní, které ovlivňují veřejné rozpočty v návaznosti na rozpočtové určení daní.

Veškeré údaje v této práci jsou vztaženy k legislativě platné k 31. 12. 2011.

Práce byla dána k vazbě 26. 4. 2012.

2. HISTORICKÉ ASPEKTY VZNIKU DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Kapitola obsahuje stručnou historii daní, jejich vývoj a úlohu. Podává ucelený pohled na daně z hlediska jejich třídění, stanovuje význam daní pro veřejné rozpočty a vymezuje pojem fiskální decentralizace.

2.1 Všeobecná historie daní

Daně prošly dlouhým vývojem, ve kterém se odrážel nejen rozvoj státu, úroveň peněžního hospodářství, ale i změny celé lidské společnosti a názory na dobro, zlo, spravedlnost či morálnost. Prvními daňovými poplatníky byli pravděpodobně obyvatelé antického Řecka a Říma. V tuto dobu daně nepředstavovaly hlavní příjem panovníků (hlavní výnosy plynuly z válečných kořistí), peněžní formu postupně začaly nahrazovat naturální dávky. Již na počátku feudalismu Tomáš Akvinský (1268) ve svých ekonomických spisech poukazyval na spravedlivost daní, jejich ekvivalentnost vůči prospěchu občana. Zde se poplatník poprvé setkává s daní z prodeje (akcízy) a s přímou daní (kontribucí), tj. daní z hlavy, z majetku nebo z hrubého výnosu.

Teprve počátkem 18. století⁵ je možné poprvé hovořit o uceleném systematickém přístupu k daňové teorii. Na počátku stáli francouzští fyziokraté. Jedním z jejich nejvýznamnějších představitelů a zakladatelem ekonomie jako vědy byl Francois Quesnay, Adam Smith a David Ricardo. Přístupy k daním byly ovlivněny zejména teorií přirozených práv, podle níž má každý jedinec svá přirozená práva.

Za zakladatele moderní klasické politické národohospodářské ekonomie je považován ekonom a filosof Adam Smith (1776), jež zformuloval pro daňovou teorii velmi důležité čtyři daňové kánony⁶, které by daně měly splňovat a jež se staly základem daňových principů. Výsledkem Smithových teorií je návrh, aby daňový systém obsahoval vždy několik druhů daní, tj. aby existoval tzv. daňový pluralismus.

⁵ Podle: STEJSKAL, (2008).

⁶ *Daňová spravedlnost*- respektovat schopnost platit daň podle výše majetku, resp. důchodu poplatníka; *Určitost zdanění*- daň by měla být přesně stanovena a současně by měly být stanoveny způsoby a lhůty placení, což by mělo chránit poplatníka před zvlí státní; *Pohodlnost placení*- daň by měla být vybírána tehdy a takovým způsobem, kdy to nejlépe vyhovuje poplatníkovi (aby výběr daně poplatníka nepoškodil); *Úspornost (efektivnost)*- minimalizovat náklady na správu daní.

V období počátku novověku se daně stávají pravidelným a rozhodujícím příjmem státu a jsou určeny na úhradu veřejných potřeb. V čele příjmového hospodářství státu stojí cla a akcízy. Začíná se rozvíjet daňová teorie, vznikají ucelené daňové soustavy, jejichž součástí jsou daně přímé a nepřímé. Přímé zdanění je tvořeno soustavou výnosových daní a důchodovými daněmi. Rozsah státního hospodářství se rozšiřuje o nové oblasti- školství, zdravotnictví a sociální politiku, což sebou přináší nové otázky, týkající se způsobu rozdělení daňového břemene mezi daně přímé a nepřímé, funkce daně důchodové, či jaký účel má plnit zdanění – sociální nebo politický.

V období mezi světovými válkami jsou poměrně vysoké nároky na výdaje státní pokladny na vybudování válkou zničeného hospodářství. V důsledku toho dochází k nárůstu celkového daňového břemene, jsou využívány válečné daně a majetkové dávky. Z kolkové dávky z obratu zboží v Německu se po válce vyvinula samostatná obratová daň, která se v mnoha zemích stala trvalou součástí státních financí. Obrat v pohledu na úlohu daní a fiskální politiky jako celku nastává v 30. letech po vydání díla Keynesa (1936), kde daním přisuzuje postavení nástroje makroekonomické regulace.

V poválečném období je v zemích s tržní ekonomikou daňové politiky velmi intenzivně využíváno jak ke krátkodobým, tak i dlouhodobým cílům hospodářské politiky. Definitivně padly předchozí požadavky na neutralitu daní, na minimalizaci státních rozpočtů. Postupný růst daňového zatížení však v 70. letech překračuje hranici únosnosti. A tak vlivem rostoucí inflace a narušením měnové stability dochází k útlumu ekonomického rozvoje. V 80. letech probíhaly v řadě zemí daňové reformy, jejichž cílem bylo snižování daňového břemene za pomoci stimulace nabídky. Významným fenoménem bylo zavedení daně z přidané hodnoty nejprve v zemích Evropského společenství, později i v zemích dalších, i mimoevropských. Nastává pokles akcízů na celkových daňových příjmech a naopak pozvolný růst podílu všeobecných spotřebních daní. V praxi je pak růst cen v důsledku nepřímých daní provázen omezováním nežádoucích účinků těchto opatření v sociální oblasti, a proto jsou zvyšovány sociální dávky, různé státní podpory i nezdanitelné minimum.⁷

⁷ Podle: NOVOTNÝ, (1999).

2.2 Daňová teorie

Daně se stávají nástrojem hospodářské politiky státu, požaduje se od nich mnohem víc, než jen naplnit veřejné rozpočty. Daň je vlastně „cena“, kterou subjekt platí za to, že existují veřejné statky. Jejich charakteristickou vlastností je jejich nenávratnost, neekvivalentnost a neúčelovost. Významný ekonom nově vzniklé Československé republiky Karel Engliš daň definoval jako příspěvek na podpůrnou úhradu veřejné správy, financované podle osobní a věcné únosnosti poplatníka.

Povinnost platit daň sice omezuje svobodné rozhodování jednotlivce, avšak v moderní společnosti placení daní patří mezi základní občanské povinnosti.

2.2.1 Úloha a klasifikace daní

Daně napomáhají veřejným financím plnit tři funkce: alokační, redistribuční a stabilizační.⁸ Přispívají k provádění zamýšlené fiskální politiky státu, jež bezprostředně působí na veřejné finance. Daně jsou příjmy neúvěrové, které plynou do veřejných rozpočtů a svým vlivem mohou ovlivňovat model spotřeby. Tzn., že některé domácnosti mohou být zatíženy daněmi více, než jiné a tím mohou způsobit změnu v distribuci čistého důchodu a snižovat tak kupní sílu. Mohou také ovlivnit celkovou nabídku zdrojů, které má ekonomie k dispozici, mohou ovlivnit úroveň poptávky.⁹

Daně lze klasifikovat z různých hledisek – podle dopadu, objektu, veličiny, adresnosti, druhu sazby, podle daňového určení apod. Obecně se však daně dělí na přímé (daně jsou vybírány „přímo“ od občanů, domácností, firem) a nepřímé (jsou vybírány v rámci zboží a služeb). Ovšem výše uvedená terminologie může být někdy zavádějící, proto je lepší v praxi dávat přednost klasifikacím popisujícím - pro účely statistických srovnání se využívá mezinárodní klasifikace seznamu OECD (viz Příloha 1), jejíž základní členění obsahuje 6 skupin:

- 1000 - daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů
- 2000 - příspěvky na sociální zabezpečení

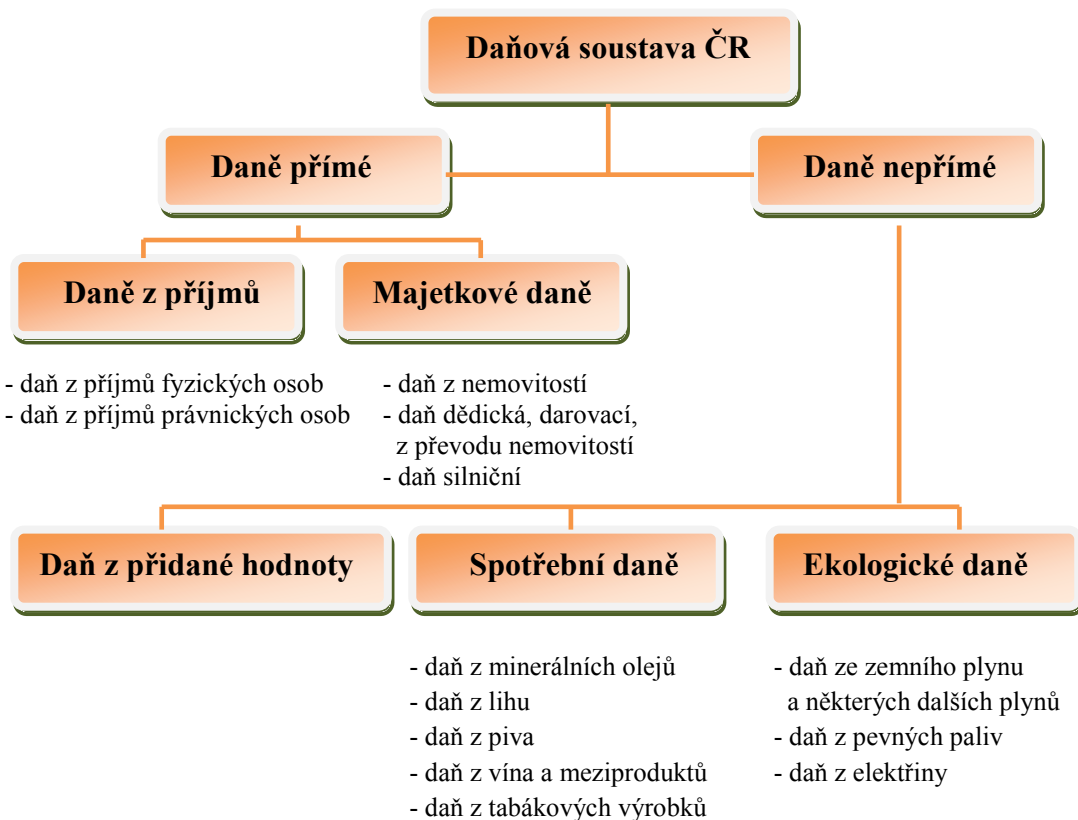
⁸ V této oblasti se rozlišují dva základní druhy stabilizátorů: *vestavěné* - fungují automaticky a *diskréční* – jsou to daňová opatření státu.

⁹ Podle: JACKSON a BROWN, (2003).

- 3000 - daně z mezd a pracovních sil
- 4000 - daně majetkové
- 5000 - daně ze zboží a služeb
- 6000 - ostatní daně

Současný daňový systém obsahuje 9 daní (viz Schéma 2.1), jejichž procedurální výběr upravuje nový Daňový řád, jenž vstoupil v platnost k 1. 1. 2011. Daňový systém je v každé zemi stanoven příslušnými zákony a jednotlivé země se mohou v daních výrazně lišit. Daňová soustava určitého státu vždy odráží konkrétní ekonomické podmínky, a ne náhodou patří daňové zákony ve všech zemích světa mezi zákony nejčastěji novelizované.

Schéma 2.1: Daňová soustava ČR

Zdroj: vlastní zpracování

Daně mají být spravedlivé, ovšem definovat spravedlnost je již složitější. Nejde jen o horizontální či vertikální spravedlnost¹⁰ V historii principů zdanění byl diskutován také princip schopnosti platit tyto daně a princip prospěchu z tohoto zdanění. Od jednotlivců se očekává, že svou spotřebu veřejných statků upraví tak, aby byl mezní prospěch ze spotřeby roven mezním nákladům. Avšak v tomto případě by daně musely být dobrovolné platby, založené na mezním ohodnocení každého jednotlivce, což by zajistě vedlo k strategickému chování černého pasažéra. A v konečném důsledku tento princip zcela ignoruje záměry vládní důchodové politiky- redistribuci důchodů.¹¹

Pojetí přístupu schopnosti platit má své základy v dílech Adama Smithe a Johna Stuarta Milla. Smith věřil v princip prospěchu ze zdanění, Mill jej naopak odmítl, protože věřil, že by to vedlo k regresivnímu zdanění, nebyl by spravedlivý. Tvrdil, že by všichni měli být rovnocenně posuzováni podle zákona a navrhl systém proporcionálního zdanění.

Ekonomiku neovlivňuje jen samotná výše daňové kvóty (tj. míra přerozdělování), nýbrž i struktura daňových příjmů. Proto je významné také členění daní podle progresse, tedy, jak se bude míra zdanění měnit se změnou důchodu, bude-li rostoucí, klesající či konstantní. K určení výše daňové povinnosti je používáno jednoduché schéma:

$$\text{Progresivita daně} = \text{Výše daně} / \text{Důchod} \quad (1)$$

Pro analýzy daňových dopadů na tržní mechanismus je možné použít členění daní také z pohledu důchodového a substitučního efektu. Čím menší je substituční efekt daně, tím více bude neutrální k ekonomickému mechanismu. Daň bude nedistorzní a bude vyvolávat spíše důchodový efekt, poplatník změnou svých aktivit nedosáhne změny daňové povinnosti.

Třídění nepřímých daní na daně jednotkové a daně ad valorem je důležité z pohledu rozdílného působení těchto daní na trh. V případě zavedení jednotkové daně (akcízy) posouvá tato daň křivky nabídky nebo poptávky vodorovně s původními křivkami. U daní stanovených procentem se křivky nabídky a poptávky po zdanění směrem k původním otáčejí.¹²

¹⁰ Horizontální spravedlnost z hlediska zdanění předpokládá, že poplatníci v rovnocenných podmínkách mají být posuzováni stejně. Vertikální spravedlnost naopak posuzuje míru zdanění z pohledu rozdílných životních podmínek, tzn., že lidé s vyššími důchody a bohatstvím by měli platit vyšší daně než lidé s nižšími důchody.

¹¹ Podle: JACKSON a BROWN, (2003).

¹² Zevrubněji ŠIROKÝ, (2008).

2.2.2 Daně a veřejné rozpočty

Daňová politika jako součást fiskální politiky státu představuje praktické využívání daňových nástrojů k ovlivňování ekonomických a sociálních procesů ve společnosti. Daňová politika je podmnožinou veřejné politiky, nástrojem fiskální politiky, jejímž nositelem je vláda, kde veškeré závazné normy musí být legislativně podloženy.

Za realizaci daňové politiky zodpovídají subjekty, které jsou za tímto účelem zřízené. Vytvářejí se tak postupně pravidla a regulační rámce, které fungují v globálním měřítku. Jednotlivé složky moderního státu plní na jedné straně domácí politické úkoly, ale zároveň se stále intenzivněji propojují na nadnárodní úrovni se svými partnery v ostatních státech. Důležitým subjektem národní veřejné politiky jsou i různé profesní komory či zaměstnanecké svazy, kraje a obce.

Co se týká garantů rozpočtových politik, tak za tyto guaranty lze označit v oblasti výkonné Vládu ČR, v oblasti zákonodárné Parlament ČR, dále Ministerstvo financí a zastupitelstva krajů a obcí, kteří rozhodují o svých jednotlivých rozpočtech s ohledem na plánované příjmy.

Státní rozpočet představuje centralizovaný peněžní fond, který hospodaří především na principech nedobrovolnosti, neekvivalence a nenávratnosti. Struktura příjmů a výdajů státního rozpočtu je široká. K její přehlednosti je zavedena rozpočtová skladba, která se používá pro všechny veřejné rozpočty. Státní rozpočet upravuje nakládání s veřejnými financemi, jež jsou nástrojem pro vládní zásahy do ekonomiky. Stát se snaží napravovat mikroekonomická, makroekonomická i mimoekonomická tržní selhání. Současně se jedná i o rozsáhlou politickou hru, kde proti sobě stojí různé zájmové a lobbistické skupiny, jež se snaží prosazovat své cíle. Proto jsou při sestavování konkrétního státního rozpočtu uplatňovány i poznatky teorie rozhodování. Stanovení priorit v rámci rozpočtového procesu je otázkou primárně politickou.

Rozhodování v oblasti veřejných financí je komplikováno třemi významnými skutečnostmi:

1. Jde o velmi mnoho peněz – stát disponuje s více jak 40 % vlastními silami vytvořených důchodů.
2. Jde o kolektivní rozhodování – přerozdělování je ovlivněno nejen politickými preferencemi, ale detailní alokace prostředků je do jisté míry závislá i na zájmech byrokracie.
3. Důsledky kolektivní volby ovlivňují ekonomickou situaci každého jednotlivce.

V ČR je při zdaňování uplatňováno 6 daní a 3 energetické daně. Do státního rozpočtu jsou však zařazeny jen příjmy ze čtyř daní. Daň z nemovitostí je příjmem rozpočtů územních samosprávných celků, na jejichž území se objekt zdanění nachází, a silniční daň je příjmem Státního fondu dopravní infrastruktury. Daňové výnosy z výše uvedených čtyř daní a daní energetických, (kromě trojdaně) jsou rozdělovány mezi státní rozpočet, rozpočty územních samosprávných celků a státní fondy.¹³

Ve výdajích státního rozpočtu hrají důležitou roli mandatorní výdaje. Jsou to výdaje ze státního rozpočtu, které na základě zákonů čerpají ze státního rozpočtu prostředky, dle podmínek stanovených těmito zákony, a jejichž velikost nelze ovlivnit bez změn příslušných zákonů. K těmto mandatorním výdajům státního rozpočtu patří především výdaje na důchody a sociální dávky, ale i platy státních zaměstnanců. Podíl mandatorních výdajů ve státním rozpočtu ČR představuje až 80 % výdajů. Tyto mandatorní výdaje tak výrazně omezují vlastní rozhodování o státním rozpočtu.

2.2.2.1 Fiskální decentralizace

Ve veřejném sektoru lze pojem decentralizace chápat jako restrukturalizaci nebo reorganizaci veřejné moci takovým způsobem, aby na principu subsidiarity vznikl systém spoluodpovědnosti mezi institucemi na centrální, regionální a místní úrovni vlády. Tím by měla být usnadněna účast občanů na ekonomickém, sociálním a politickém rozhodování o státě.¹⁴

Decentralizované systémy správy se stávají příčinou výskytu oblastí fiskálních problémů ve vztazích mezi ústřední vládou a místní správou. Běžná otázka je, jakými úkoly má být pověřena ta či ona správní úroveň, z jakého důvodu má místo centralizovaného řízení existovat systém místních správ a do jaké míry je decentralizace optimální.

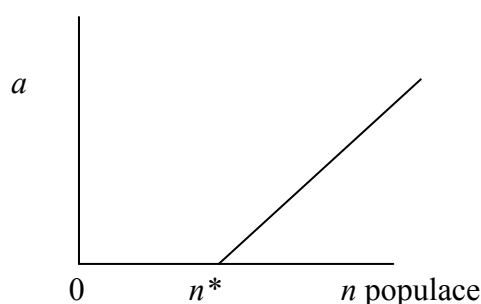
¹³ Mezi zásadní hlavní **daňové zákony** patří: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů; Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty; Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví; Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční; Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí; Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních; Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí. Zásadní novinkou roku 2011 je Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“), který nahrazuje zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen „ZSDP“), uplatňovaný od roku 1993. Příslušná úprava je obsažena jednak ve vlastním daňovém řádu, jednak v příslušných hmotněprávních daňových předpisech.

¹⁴ Podle: JÍLEK, (2008).

Ne všechny veřejné statky mají celostátní působnost. Ve skutečnosti existují místní veřejné statky, jejichž prospěch má omezený geografický dosah. Problém spočívá v souběžném stanovení optimálního množství smíšeného veřejného statku k počtu obyvatel, jež má v kompetenci místní správa. Smíšené místní veřejné statky lze tedy charakterizovat klasickou funkcí vytěšňování:

$$Z_i^* = a^{-1} \cdot Z \quad 15 \quad (2)$$

Obr. 2.1: Grafické znázornění závislosti vytěšňovacího parametru na populaci ¹⁶

Decentralizaci je nutné chápat jako přenesení pravomocí a odpovědností za veřejné funkce z centrální úrovně vlády na podřízené nebo částečně samostatné vládní jednotky nebo na soukromý sektor. Klíčovou složkou decentralizace je fiskální federalismus. Mají-li územní samosprávy efektivně vykonávat decentralizované funkce, musí mít pravomoc:

- získávat adekvátní příjmy, ať již místně vybrané, nebo poskytnuté vyšší úrovní veřejné vlády,
- činit výdajová rozhodnutí.

Přesuny kompetencí na územní samosprávy nastaly proto, aby se vyhovělo potřebám regionálního a místního rozvoje, prohloubení místní demokracie a také snaze o zefektivnění veřejné správy. Ekonomické zákonitosti vyžadují, aby územní samosprávy nebyly příliš malé, protože větší celky jsou často schopné fungovat efektivněji vzhledem k dosahovaným úsporám z rozsahu.

¹⁵ kde Z^*i je výstup skutečně spotřebovaného veřejného statku osobou i , Z představuje celkový výstup veřejného statku produkovaného, a je vytěšňovací parametr, jenž je rostoucí funkcí n . V případě čistého statku je $a = 1$. Podle: JACKSON, BROWN, (2003), s. 295.

¹⁶ Při dosažení kapacitního omezení n^* se a zvyšuje.

2.2.2.2 Daňová kvóta

Daňové příjmy dle statistik ukazují, že více než 90 % veškerých příjmů veřejných rozpočtů jsou právě příjmy daňové. Občan nebo firma může být v daný okamžik podroben i více daňovým povinnostem. Proto se na makroekonomické úrovni sleduje ukazatel celkové daňové (odvodové) povinnosti. Tato celková povinnost se relativně měří k velikosti HDP a je nazývána daňovou kvótou. V základní úrovni rozlišujeme čistou (obsahuje daně v právním slova smyslu) a složenou daňovou kvótu (obsahuje i další povinné odvody). Platí tedy:

$$\text{čDK} = (D1 + D2 + Dn) / \text{HDP} \quad (3)$$

$$\text{sDK} = ((D1 + D2 + Dn + \text{POJ}) / \text{HDP})^{17} \quad (4)$$

Objektivnějším stanovením velikosti daňového zatížení je tzv. konsolidovaná daňová kvóta, která mimo jiné zamezuje i duplicitnímu započtení příjmů (např. zdravotní pojištění placené státem za státní zaměstnance). Zajímavější ale je, že se vylučuje i sociální pojistné placené státem za veřejné zaměstnance. Např. v roce 2004 byla celková daňová kvóta České republiky ve výši 38,4 % a konsolidovaná kvóta ve stejném roce byla 34,9 %.¹⁸

Různorodosti daňové kvóty odpovídá i její struktura, tzv. daňový mix. Je tvořen jak z hlediska druhů daní, tak i z hlediska daňového určení. V celkových daňových výnosech každé země jsou hlavními zdroji vždy dva až tři a ostatní mají spíše doplňkový charakter. V současnosti se daňový mix jednotlivých zemí příliš nemění.

V roce 2006 tvořily daňový mix v českém daňovém systému v průměru¹⁹:

- daně důchodové (jednotlivců a firem) 25 % celkových daní, z toho osobní daně 12 % a daně právnických osob 13 %;
- daně spotřební 10 %;
- daň z přidané hodnoty 20 %;
- příspěvky na sociální zabezpečení 43 %;
- daně majetkové 2 %.

Z národohospodářského hlediska má význam členění daní podle druhu sazby, protože výnos daně je ovlivňován jak hospodářským cyklem, tak i inflačním vývojem. Pokud dojde

¹⁷ kde: čDK je čistá daňová kvóta; sDK je složená daňová kvóta; POJ je pojištění; Di značí jednotlivé daně

¹⁸ Podle: HAMERNÍKOVÁ, MAAYTOVÁ, (2007).

¹⁹ Podle: VANČUROVÁ, LÁCHOVÁ, (2008).

ke srovnání daní ad valorem s jednotkovými daněmi, je pravděpodobné, že daňové výnosy budou u jednotkové daně nižší než u daně „k hodnotě“, protože daně ad valorem nabízejí větší vestavěnou flexibilitu.

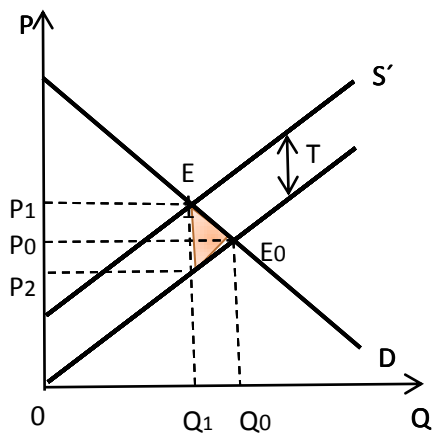
2.2.2.3 Nadměrné daňové břemeno

Daňová incidence rovněž zkoumá vliv daní na tržní mechanismus, jak narušuje chování ekonomických subjektů na trhu. Vlivem uvalení daně na trh dochází k ekonomické ztrátě účastníků trhu, aniž by byla kompenzována ziskem jiných ekonomických subjektů. Efektivnost je narušena a nerealizovaný výnos tak představuje nadměrné daňové břemeno (viz Obr. 2.1). Tato mrtvá ztráta je utopena uvnitř ekonomiky, není ziskem nikoho.²⁰

Vztah mezi daňovým břemenem, nadměrným daňovým břemenem a výnosem státu:

$$\text{Nadměrné daňové břemeno} = \text{Daňové břemeno} - \text{Výnos státu} \quad ^{21}$$

Obr. 2.2 Vznik nadměrného daňového břemene

Zdroj: Vlastní zpracování. Podle ŠIROKÝ, (2008).

²⁰ V bodě E_0 se při množství produktu Q_0 a ceně P_0 nachází optimum, Po zdanění produktu se rovnováha přesune do bodu E_1 . Daňové břemeno $P_1P_2BE_0E_1$ bylo rovnoměrně rozděleno mezi spotřebitele $P_1P_0E_0E_1$ a výrobce $P_0P_2BE_0$; plocha trojúhelníku BE_0E_1 představuje rozdíl obou hodnot.

²¹Podle: ŠIROKÝ, (2008).

Zdanění mění preference spotřebitelů. Pokud například zvýšením sazeb u DPH nedojde k navýšení důchodů, změní se rozpočtová linie spotřeby. S růstem cen tak poklesne celková spotřeba a v konečném důsledku nebude naplněn plánovaný daňový výnos. Cenová spotřební křivka se změní, budou nakupovány více méněcenné statky, spotřebitel bude nucen hledat své nové optimum. K měření dopadu změn daňových sazeb na přerozdělování disponibilního reálného důchodu domácností je používána Lorenzova křivka společně s vypočítaným Giniho koeficientem.

2.3 Geneze DPH v Evropském společenství

I když vlastní daňová politika spadá do pravomocí jednotlivých států a jedná se tedy o politiku národní, tak u daně z přidané hodnoty je nutný trochu jiný přístup. Prvotním subjektem, který ovlivňuje DPH je nadnárodní (mezivládní) instituce a to přímo Evropská unie, neboť v rámci společné evropské politiky jsou legislativně stanoveny závazné podmínky pro fungování DPH v evropském prostoru. Jedná se o tzv. harmonizaci v oblasti nepřímých daní, kdy je např. stanovena minimální výše daňové sazby či některé výjimky. EU postupnou vzájemnou spoluprací vytváří společný trh s celní, hospodářskou a měnovou unií. Primárním úkolem DPH je zajišťování fungování jednotného trhu, k čemuž napomáhá legislativa Evropských společenství k DPH – směrnice a judikáty.

Proto je zapotřebí, aby cíle byly formulovány přesně. Cíl je v politice dosáhnout až implementací – cíle nejsou věčné, vyvíjí se, jak se mění společnost. Způsob implementace, procesu prosazování politik, závisí na aktérech, tedy na subjektech a objektech, kterých se veřejná politika dotýká.

Zavádění daně z přidané hodnoty jako všeobecné spotřební daně iniciovala Francie, jež zavedla DPH v roce 1967. Vedle Francie bylo do roku 1975 DPH zavedeno v dalších 11 zemích. Devadesátá léta byla charakterizována hromadným zaváděním této daně i v ostatních vyspělých a rozvojových zemích. Dnes má DPH na celonárodní úrovni více než polovina zemí světa.

2.3.1 Legislativa a význam DPH pro rozpočet EU

Z právního hlediska je daňová harmonizace zakotvena již ve Smlouvě o Evropských společenstvích z roku 1957. Článek 93 této smlouvy uvádí, že: „*Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a Hospodářským a sociálním výborem jednomyslně přijme ustanovení k harmonizaci právních předpisů týkajících se daní z obratu, spotřebních daní a jiných nepřímých daní v rozsahu, v jakém je tato harmonizace nezbytná pro vytvoření a fungování vnitřního trhu...*“.²² Výše uvedený článek Smlouvy o Evropských společenstvích se týká pouze harmonizace nepřímého zdanění, neboť právě harmonizace daně z přidané hodnoty a spotřebních daní má největší vliv na jednotný trh. Již tehdejší rozdělení problematiky článků předurčovalo budoucí priority společenství.

Kromě základních smluv EU²³ a jejich novelizací se daňovými otázkami zabývají i další písemné materiály a klíčové dokumenty, jako jsou přístupové smlouvy. Podle hloubky sladění jednotlivých daňových systémů se dělí stupně mezinárodní spolupráce na daňovou koordinaci, daňovou aproximaci a daňovou harmonizaci se třemi fázemi²⁴ (blíže Příloha č. 2).

Jednotný trh zemí Evropské unie, jež je založený na mobilitě zboží, služeb, kapitálu a práce, vyžaduje harmonizaci daní. Harmonizace daní z příjmů a daní spotřebních naráží na značné problémy, jež vyplývají z různých národních zvyklostí, ekonomických a politických podmínek.

Zdanitelná plnění se zdaňují sazbami a za podmínek stanovenými zemí EU, ve které se uskutečňují.²⁵ Základní sazba DPH se stanovuje jako procentní podíl ze základu daně, který do 31. prosince 2015 nesmí klesnout pod 15 %. Země EU mohou uplatňovat jednu nebo dvě snížené sazby, které nesmějí být nižší než 5 %. Snížené sazby je možné uplatňovat pouze na dodání zboží a poskytnutí služeb v kategoriích uvedených v příloze III směrnice o DPH (naposledy pozměněná směrnicí 2009/47/ES).

Cílem výběru DPH je zajištění příjmu nejen do národních rozpočtů, ale také do rozpočtu EU, jehož příjmová stránka prošla genezí (blíže Příloha 3). Při stanovení harmonizovaného vyměřovacího základu se vychází s čistého inkasa daně, tedy bez pokut, penále a ostatních dobrovolných příjmů. Význam podílu DPH jako příjmu rozpočtu EU má

²² Dostupné z WWW: http://www.euroskop.cz/gallery/2/756-smlouva_o_es_nice.pdf

²³ Smlouva o založení ESUO, Smlouva o založení Euroatom, Smlouva o založení EHS (později ES), Smlouva o Evropské unii, Lisabonská smlouva.

²⁴ Podle: ŠIROKÝ, (2010).

²⁵ S účinností od 1. 1. 1993 - platná směrnice 92/77/EHS. Platnost byla Směrnicemi již několikrát prodloužena.

od roku 1988 klesající tendenci. Pro rok 2011 měla Evropská unie²⁶ plánovaný rozpočet ve výši 141,909 mld. EUR pro celkové výdaje v závazcích a 126,527 mld. EUR v platbách, což představuje 1 % hrubého domácího produktu členských států EU.

Evropská unie hospodaří na základě svého vlastního rozpočtu, který je každoročně navrhován Evropskou komisí a schvalován tzv. rozpočtovou autoritou, tj. Radou EU a Evropským parlamentem. Musí být vždy sestaven jako vyrovnaný, příjmy se tedy musí rovnat výdajům. Výše příspěvků je pro jednotlivé členské státy stanovena v rozpočtu EU na příslušný rozpočtový rok. Lze je charakterizovat jako příjmy přidělené Evropské unii podle článku 311 Smlouvy o fungování EU s cílem financování rozpočtu EU.

Daň z přidané hodnoty patří mezi vlastní zdroje tohoto společného rozpočtu. Tvoří cca 11 % celkových příjmů EU. Tabulka č. 2.1 znázorňuje vývoj výše odvodů do rozpočtu EU dle DPH a HND, jež jsou hrazeny z národních rozpočtů členských států. Z uvedených údajů vyplývá, že význam DPH v rozpočtu EU má slábnoucí tendenci, hlavním zdrojem příjmů je zdroj založený na hrubém národním důchodu (HND), jež tvoří cca 75 % příjmů.

Tab. 2.1: Velikost odvodu výnosu daně z přidané hodnoty do rozpočtu EU

Období	Výše odvodů
1979 – 1985	1 % z harmonizovaného vyměřovacího základu DPH
od r. 1986	1,4 % z harmonizovaného vyměř. základu DPH
od r. 1988	omezení maximálního vyměřovacího základu na 55 % z HNP
od r. 1992	pokles odvodů na 1 % z 50% vyměř. základu HNP
2002 - 2003	sazba snížena na 0,75 %
2004 - 2006	sazba ve výši 0,50 % z 50% základu HNP
2007 - 2013	jednotná sazba je stanovena na 0,30 % s výjimkou:
(Finanční perspektiva)	- Rakousko 0,225 %
	- Německo 0,15 %
	- Nizozemí 0,10 %
	- Švédsko 0,10 %

Zdroj: Vlastní zpracování. Podle: ŠIROKÝ, (2010).

²⁶MFČR. *Rozpočet EU*. Dostupné z WWW:
<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/eu_rocni_rozpocet_eu_60565.html?year=2011>

3. VÝVOJ LEGISLATIVY DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY V ČESKÉ REPUBLICE

Stát je moderní společností a demokratickou institucí, ze svých činů se musí zodpovídat a musí prokazovat, že jedná v souladu s platnou legislativou. Proto veškerá opatření státu mají písemnou podobu a podle významu je lze členit na zákony, podzákonná opatření, vyhlášky, metodické pokyny apod.

3.1 Daňové reformy

Tržní ekonomiky a jejich vývoj vyžadují nejen menší změny daňových zákonů, ale mají potřebu jejich podstatných změn. Komplexně a uceleně navrhované změny lze pak nazývat daňovou reformou. Existuje rozdíl mezi politickými proklamacemi o žádoucí podobě daňového systému a jeho skutečnou podobou, kterou politické strany prosadí či schválí.

Utváření daňového systému je velmi důležité a zároveň komplikované politické téma. Návrhy daňových reforem mohou být postaveny na radikálních představách, bývají pod vlivem různých dalších faktorů a protitlaků, například požadavky silných zájmových skupin.

Daňová reforma by měla mít pozitivní dopad na ekonomickou situaci země, vést k spravedlivějšímu přerozdělení daňového břemene a snížení stavu státního dluhu oproti stávající situaci.²⁷

3.1.1 Historie daní v ČR

Současný daňový systém se v ČR započal utvářet na počátku devadesátých let minulého století, po „sametové revoluci“ a zhroucení socialistického systému. V první fázi bylo cílem přizpůsobit stávající systém veřejných příjmů novým ekonomickým podmínkám. Především bylo nutné vytvořit prostor pro soukromé podnikání. Tento proces byl chápán jako přechod od systému centrálního plánování a státního vlastnictví k systému založenému na tržní koordinaci a na soukromém vlastnictví. Bylo nutné deregulovat všechny ceny, otevřít domácí trhy zahraničnímu zboží a privatizovat téměř veškerý majetek v zemi.

²⁷ Podle: KUBÁTOVÁ, (2010).

Druhá fáze představovala tvorbu nových zákonných norem. Tato část byla velmi obtížná, protože ze socialistické soustavy veřejných příjmů nebylo nic aplikovatelné na nové potřeby. Nebylo na co navazovat a využití zahraničních zkušeností také nebylo zcela možné z důvodu odlišnosti našeho právního a ekonomického prostředí. I přes velká úskalí se podařilo sestavit standardní daňový systém. Poté následovala třetí fáze, jejímž úkolem bylo zavedení nového systému do praxe.

Mezi základní cíle daňové reformy počátku devadesátých let minulého století patřilo²⁸:

- zavedení daně z přidané hodnoty a postupné zvyšování podílu nepřímých daní na daňovém mixu,
- sjednocení zdanění příjmů s tím, že by vyšší význam mělo mít zdanění jednotlivců a postupně by mělo klesat zdanění příjmů právnických osob,
- vyčlenění, a tím i zviditelnění pojistného sociálního pojištění, které souběžně vznikalo jako samostatné systémy v rámci veřejných financí,
- vznik standardních majetkových daní jako doplněk daňového systému,
- zavedení standardní daňové správy schopné účinně vybírat a spravovat daně a vymáhat případné daňové nedoplatky.

Za daňové reformy lze považovat následující tyto etapy vývoje²⁹:

- 1993: zavedení standardního daňového systému tržní ekonomiky
- 2003 – 2004: implementace legislativy Evropské unie
- 2008: fáze přizpůsobení daňového systému v rámci konsolidace veřejných rozpočtů

Daňová reforma v roce 1993 shrnula všechny tehdy platné daně a představovala rozsáhlý zásah do ekonomiky (viz Schéma 3.1). K velkým proměnám došlo u všech druhů daní. Hlavní rysy nově vzniklé daňové soustavy zůstaly zachované do současnosti.

Již od roku 1991, na základě schváleného patřičného zákona, byly vytvářeny orgány zodpovídající za daňovou správu. Postupně vzniklo 8 finančních ředitelství a 218 finančních úřadů, jejichž úkolem spolu s celní správou je vykonávání správy všech daní.

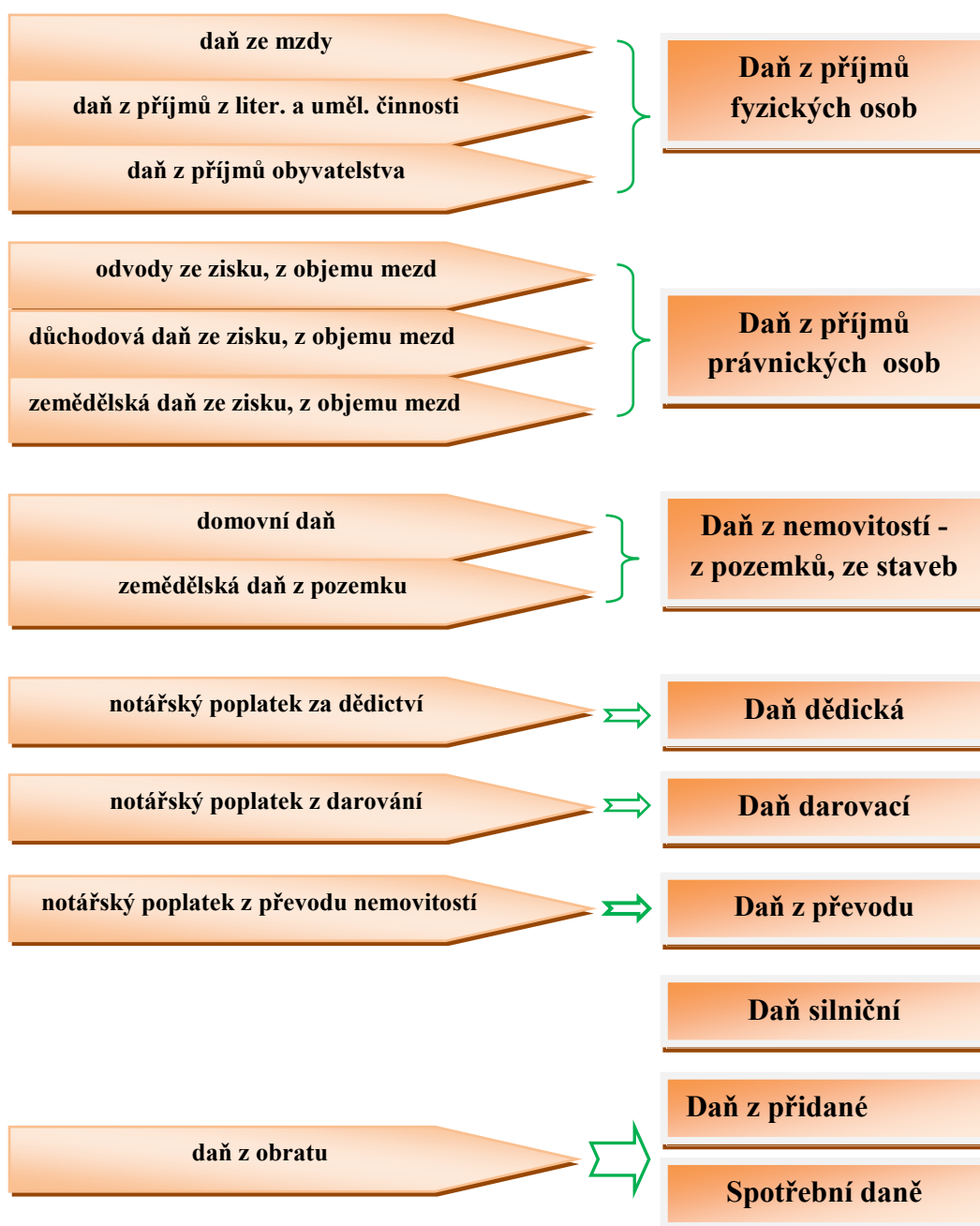
V období od ledna do května roku 2004 proběhla většina klíčových úprav daňového systému souvisejících se vstupem České republiky do Evropské unie. Po reformě z roku 1993

²⁸ HAMERNÍKOVÁ, MAAAYTOVÁ, (2007).

²⁹ VANČUROVÁ. *Komora daňových poradců ČR* [online]. [cit. 2012-01-25]. Daňové reformy v ČR. Dostupné z WWW: <<http://www.kdpcr.cz/Data/files/pdf/vancurova.pdf>>

se jednalo o největší změnu daňové soustavy spojené s celkovou harmonizací české daňové legislativy s legislativou unijní. Cílem reformy bylo sjednocení pravidel u DPH a spotřebních daní, stabilizace daňové kvóty, zajištění minimalizace počtu daňových úniků a zvýšení daňové spravedlnosti.³⁰

Schéma 3.1: Skladba daní České republiky před a po reformě k 1. 1. 1993.

Zdroj: ŠIROKÝ, (2008), str. 45.

³⁰Podle: KUBÁTOVÁ, (2010).

3.1.2 Vývoj rozpočtového určení daní

Rozpočtová politika je ve své podstatě nikdy nekončící činnost. S existencí státu byla, je a bude spojena nutnost provádění rozpočtové politiky. Její směřování je ovšem nutné regulovat s dlouhodobého hlediska tak, aby se do celkové koncepce promítaly zkušenosti, výsledky a potřeby z období minulých.

Od roku 1993 proběhly z hlediska historického vývoje daňových příjmů v rámci rozpočtového určení daní (RUD) největší změny. Byly uskutečněny v několika etapách:

V období let **1993 – 1995**: příjmem územních rozpočtů se nově stala daň z příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti a daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Tyto daně představovaly pro obce nejvýznamnější příjmovou část. V roce 1994 a 1995 se podílely více jak 80 % na příjmech obcí³¹ (blíže RUD viz Příloha 3).

V letech **1996 – 2000**: snaha o odstranění nerovnoměrného daňového výnosu obcí v rámci území a oslabení vazby DPFO ze ZČ na celookresním výnosu, snaha o propojení daňových příjmů s ekonomickou aktivitou podnikatelských subjektů. Změny nepřinesly zlepšení, malé obce byly opět znevýhodněny, navíc se sídla firem začaly soustřeďovat do několika větších měst (blíže RUD viz Příloha 4).

V období roku **2001 – 2005**: dle zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, došlo k rozdělení vybíraných daní v rámci přerozdělování na sdílené daňové příjmy a výlučné daňové příjmy (viz Příloha 5). Mezi sdílené daně byl mimo jiné zařazen nově také podíl na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty. Důležitým prvkem bylo snížení podílu obcím na DP ze samostatně výdělečné činnosti na 30 %. Snahou bylo odstranit negativa spojená s touto daní, tzv. přetahování podnikatelů. Nový model rozpočtového určení daní výrazně změnil rozdělení výnosů daní do jednotlivých kategorií obcí (14 velikostních kategorií obcí, ke kterým byly přiřazeny jednotlivé koeficienty). Novela byla provedena zákonem č. 483/2001 Sb., ze dne 1. 11. 2001, kde do rozpočtového určení bylo zahrnuto financování krajů s 3,1% podílem na sdílených daních.³² Došlo také k posílení obecních příjmů o 1,5% podílu na celostátním výnosu DPFO ze ZČ podle počtu zaměstnanců v obci.

³¹ PROVAZNÍKOVÁ, (2007).

³² Kritériem pro rozdělení podílu byl objem výdajů na aktivity převedené do působnosti krajů. Jednalo se např. o školy, silnice II. a III. třídy apod. Nikdo už ovšem nezkoumal, zda-li výdaje na tyto aktivity byly oprávněné.

V letech **2005-2007**: Kvůli kritice nerespektování územní samosprávy byl novelou zákona č.1/2005 Sb. zvýšen podíl krajů na sdílených daních z 3,1 % na 8,92 % (blíže RUD viz Příloha 6). I přes provedenou novelu však stále zůstal nízký podíl daní a vysoký podíl dotací na celkových příjmech krajů. Rozpočtové určení daní se tak stále potýkalo s problémy. Bylo nutné snížit význam sdílených daní na celkových příjmech obcí

Od roku **2008 – doposud**: od 1. ledna 2008 vstoupila v platnost novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, která řeší navýšení daňových příjmů obcí a nový způsob rozdělování státem vybíraných daní. Přerozdělení podílu obcí na sdílených daních (viz Příloha 7) bylo doplněno o nová kritéria. Celkové výměře obce byla přisouzena 3% váha, stejně jako prostému počtu obyvatel. Váha 94 % byla dána počtu obyvatel obce upraveného koeficienty velikostních kategorií obcí. Počet koeficientů byl zredukován ze čtrnácti na nové čtyři velikostní koeficienty a byly zavedeny koeficienty postupných přechodů.

Byla přijata nová daňová soustava, jejímž cílem bylo vzájemně propojit fiskální decentralizaci a místní finance. Místní rozpočty se staly hlavním nástrojem realizace místních financí.³³ K finančním nástrojům náleží jednotlivé dílčí rozpočty. Na podstatnou část zdrojů obecních rozpočtů mají velký vliv jiné veřejné rozpočty (státní rozpočet, státní fondy, ministerstva), které přerozdělují prostředky mezi jednotlivými rozpočty územních celků. Nelze opomenout další významný zdroj pro územní rozpočty, a to rozpočet Evropské unie.

Daň z přidané hodnoty představovala pro státní rozpočet ČR v roce 2011 výběr více jak 36,97 % z celkových daňových příjmů vybraných z daní a poplatků. Na základě rozpočtového určení daní následně v rámci přerozdělování obdržely kraje 8,92 % a obce 21,4 % z celostátního výnosu DPH. Jak je patrné, tak pro municipality jsou sdílené daně hlavním zdrojem příjmů. Cílem rozpočtových pravidel je posílení územně samosprávných celků tak, aby činnost, jež vede ke správě veřejného majetku, byla v co největší možné míře nezávislá na prostředcích plynoucích z dotací a dalších peněžních transferů. DPH patří výnosově k nejvýznamnějším příjmovým kapitolám nejen na státní úrovni, ale i na nižších stupních řízení.

V období roku 1993 - 2000 byl celkový výnos z DPH příjmem státního rozpočtu. Od roku 2001 postupným legislativním vývojem dochází k jejímu přerozdělování.

³³ Z pohledu hospodaření a schvalování rozpočtů jsou řazeny mezi legislativní nástroje veřejné politiky Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České Republiky, zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

3.2 Geneze sazeb DPH v ČR

V českém daňovém systému do roku 1992 bylo zdanění spotřeby prováděno na principu obrátových daní. Daň z přidané hodnoty byla zavedena v souvislosti s novou daňovou soustavou a v platnost vstoupila 1. ledna 1993. Základní koncept daně z přidané hodnoty je dán zákonem č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

3.2.1 Nepřímé zdaňování poplatníka

Zdaňovat více práci či spotřebu, jakou úroveň podílu mezi přímými a nepřímými daněmi zvolit je stále nerozřešenou otázkou, kterou se ekonomové zabývají již po desetiletí. Svým způsobem jsou nepřímé daně potenciaálně neutrální, protože každý občan platí stejnou daň bez rozdílů. Ale pohled není tak jednoduchý.

Každý posun daňového zatížení ve prospěch nepřímých daní však oslabí solidaristický charakter státu, neboť s růstem velikosti důchodu klesá míra jeho zdanění. Čím vyšší bude poplatník pobírat mzdu, tím menší procento DPH bude zastoupeno v jeho mzdě, jelikož s rostoucím příjmem bude klesat spotřeba a tím daň zaplacená na nákupech. Finančně lépe situovaný poplatník tak část svého důchodu nevydá na spotřebu, ale přesune jej do úspor.

Pokud by se hrubé mzdy nezměnily, reálné čisté mzdy by poklesly. Jestliže by se životní úroveň obyvatel neměla změnit, musel by takovou daňovou reformu doprovázet růst hrubých mezd, tedy růst nákladů na pracovní sílu.

Nepřímé daně, především DPH, jsou daněmi se silně regresivním dopadem, tedy daněmi, které nejvíce postihují ty nejchudší, protože zdaňují spotřebu, která v jejich výdajích zaujímá největší část (relativně s tím, že tyto skupiny nemají z čeho vytvářet úspory).

„Nejméně distorzní daně, např. daň z přidané hodnoty, která využívá pouze jednu sazbu, mají regresivní dopad, jsou nespravedlivé. Relativně více sníží příjem poplatníků s nižším příjmem než poplatníků s vyšším příjmem.“³⁴

³⁴PEKOVÁ, (2007), s. 368.

Z pohledu vlád představují nepřímé daně relativně stabilní a dobře předvídatelný zdroj příjmů, protože jsou nenápadné - skryté v ceně zboží a služeb. Jejich zvyšování lze obvykle snáze prosadit než u daní z příjmů. Pomalu tak dochází ke zvyšování daňové zátěže.

3.2.2 Implementace právních předpisů EU

Česká republika se stala právoplatným členem Evropské unie dne 1. 5. 2004. DPH je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění a také předpisy Evropského společenství, zejména Směrnicí Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty. Česká republika musela implementovat výše uvedenou směrnici včetně jejich novelizací do zákona o DPH, což vyplývá z § 1 zmíněného zákona.

Naposledy novelizací Zákona č. 489/2009 Sb., o dani z přidané hodnoty, s účinností od 1. 1. 2010 splnila Česká republika svou další povinnost implementovat do svého právního řádu směrnice Rady 2008/8/ES, upravující místo plnění při poskytování služeb, dále 2008/9/ES, upravující vrácení DPH osobám z jiných členských států a 2008/117/ES, směřující k boji proti daňovým únikům, upravující souhrnné hlášení.

3.2.3 Výše sazeb DPH

První sazby daně z přidané hodnoty byly stanoveny k 1. 1. 1993. Základní sazba představovala přidanou hodnotu ke zboží a službám ve výši 23 % a snížená sazba využila minimální, povolenou hranici ve výši 5 %. Některé služby a zboží však byly od daně osvobozené. Tyto velké rozdíly ve zdanění souvisely s předchozím stavem, kdy většina služeb nebyla zatížena daní z obratu a zohledňovaly i sociální rozměr, kdy dotace formou záporné daně z obratu činily v roce 1989 jen u potravin 30 mld. Kč. S cílem zajistit hladký přechod k uplatňování DPH byla stanovena poměrně vysoká hranice pro povinnou registraci k této dani ve výši obratu 1,5 mil. Kč za tři po sobě jdoucí měsíce.

Postupný vývoj sazeb DPH má sblížující tendenci (viz Obr. 3.1). DPH podléhá naprostá většina zdanitelného plnění v České republice i zboží z dovozu. Základní sazba daně platná od 1. 1. 2010 byla stanovena v základní sazbě na výši 20 % a snížená sazba na výši 10 %. Většina zboží a služeb podléhá základní sazbě daně. Do snížené sazby jsou zařazeny

např. potraviny, léky, tiskoviny, hromadná pravidelná osobní doprava, pohřební služby, vodné a stočné, kulturní činnosti, ubytovací služby, stavební práce pro účely bydlení a pro sociální výstavbu a dodávky tepla.

Tab. 3.1: Vývoj sazeb DPH v ČR

Období	Základní sazba	Snížená sazba
1. 1. 1993 - 31. 12. 1994	23%	5%
1. 1. 1995 - 30. 04. 2004	22%	5%
1. 5. 2004 - 31. 12. 2007	19%	5%
1. 1. 2008 - 31. 12. 2009	19%	9%
1. 1. 2010 - 31. 12. 2011	20%	10%
1. 1. 2012 - 31. 12. 2012	20%	14%
od 1. 1. 2013 ³⁵	17,50%	17,50%

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů MF ČR.

Z posledních náznaků daňové politiky v ČR lze usuzovat, že se na trend zdaňování začínají uplatňovat Ramseyovy daně, jejichž teorie říká, že zvýšení daňové výnosnosti, tedy efektivnost zdanění, závisí na křivkách nabídky a poptávky, resp. na jejich elasticitách. Nejvyšší zdanění mají mít komodity s nízkou elasticitou, tudíž potraviny a ostatní nezbytné zboží.

3.2.4 Základní principy uplatňování DPH

Daň z přidané hodnoty je univerzální daň ze spotřeby, kterou se zatěžuje přidaná hodnota poskytovaného zboží a služeb. Je to nepřímá daň, vybíraná v každém článku výroby, distribuce a dodávky. Mnoho občanů nemá mnohdy ani tušení, že platí daň z přidané hodnoty při svém každodenním nákupu. Jde o daň teoreticky a aplikačně poměrně složitou.

³⁵ Od ledna 2013 se měla sazba dle novely sjednotit na 17,5 %, a to bez výjimek. Zdražit mělo zboží a služby, zařazené ve snížené sazbě DPH. Jednalo se zejména o potraviny, nealkoholické nápoje, vodné a stočné, teplo, městskou dopravu, knihy, časopisy a noviny, ubytovací služby, vstupné na kulturní akce, léky a zdravotnické pomůcky, dětské pleny či stavební práce. Naopak teoreticky mohlo mírně zlevnit ostatní zboží a služby, zařazené v základní sazbě DPH. Avšak podle posledních informací vládního kabinetu (12. 4. 2012), je uvažována daň ve výši 15 % ve snížené sazbě a 21 % v sazbě základní.

Daň z přidané hodnoty je stanovena procentem z ceny. Plátcí daně mohou snížit svou daňovou povinnost o částku, kterou zaplatili oni sami ostatním plátcům DPH při koupi zboží. Nejdůležitější na dani z přidané hodnoty je, že konečným plátcem této daně je spotřebitel - tedy občané každého státu.

Za osobou povinnou k dani ve smyslu § 5 zákona č. 235/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o DPH) se považuje fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomickou činnost, a to bez ohledu na skutečnost, zda byla založena za účelem podnikání, má sídlo, místo podnikání nebo provozovnu v tuzemsku a její obrat za nejbližších 12 předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne částku 1 mil. Kč.

V souvislosti s touto daní se používá určitá terminologie, jako jsou vstupy, výstupy, odpočet, daňová povinnost. Veškeré nákupy pro produkci se nazývají vstupy a daň zaplacená v ceně nakoupených výrobků, služeb či zboží je daní na vstupu. Výsledné produkty a služby jsou pak výstupy, z nichž se vypočítá tzv. daň na výstupu. Daňová povinnost je rozdílem mezi daní na vstupu a výstupu. Pokud je daň na výstupu menší než daň na vstupu, pak se jedná o tzv. nadměrný odpočet a představuje tak „nárok“ subjektu vůči státu.

Koncepčně se jedná o daň, která se uvaluje jen na přidanou hodnotu. Mechanismus DPH tedy odstraňuje duplicitu daně. Dani podléhá jen nová výroba, předcházející výrobní vstupy se již podruhé nezdaňují.

Výběr daně z přidané hodnoty je prováděn prostřednictvím dvou státních institucí, a to finančními úřady a celními orgány. Finanční úřady vybírají tuto daň ze zdanitelných plnění uskutečněných v tuzemsku a celní úřady ji inkasují zejména při neobchodních dovozech zboží do republiky. DPH inkasovaná těmito orgány odráží režim placení, kdy veškeré odpočty jsou spravovány výhradně finančními úřady.

3.3 Budoucnost DPH v EU a v ČR

V posledních deseti letech se zjednodušení a modernizace současného systému DPH provádělo dílčími změnami. Ty přinesly pozitivní výsledky, avšak tento přístup dosáhl hranic svých možností. Složitost pravidel o DPH vytváří administrativní zátěž pro podniky. Agenda

spojená s DPH představuje téměř 60 % celkové zátěže měřené ve třinácti prioritních oblastech stanovených v rámci programu zlepšování právní úpravy.³⁶

Překážkou lepšího fungování jednotného trhu může být skutečnost, že na domácí plnění a plnění uskutečněná uvnitř Unie se stále uplatňují rozdílná pravidla pro DPH. Systém DPH se širokým základem a nejlépe s jedinou sazbou daně by se velmi blížil ideální, čistě spotřební dani a vedl k omezení nákladů na dodržování předpisů na minimum.³⁷

Kromě vyhýbání se daním a ztrátám na vybrané dani v důsledku platební neschopnosti lze výpadek příjmů z DPH připsat také podvodnému jednání, které částečně plyne z přetrvávajících slabin současných ustanovení, podle nichž je především umožněn nákup zboží a služeb v zahraničí bez DPH. Z tohoto důvodu se také uvažovalo o aplikaci směrnice o DPH, která říká, že současný režim zdanění obchodu mezi členskými státy je přechodný a má být nahrazen konečným režimem založeným na zásadě zdanění zboží a služeb v členském státě původu. Fungování trhu podle této verze je ale velmi nereálné, proto se také otevírá nová alternativní cesta – zdanění v členském státě určení.

V současné době, jak již bylo uvedeno v předešlé části, mohou členské státy EU implementovat do své daňové politiky až tři sazby DPH – jedna je základní, další dvě jsou sazby snížené. Sníženou sazbu může stát uplatnit pouze na zboží a služby, které jsou uvedeny v příslušné příloze dané směrnice. Minimální úroveň snížené sazby je 5 %, u základní sazby minimum činí 15 %. Existují ovšem výjimky, které si jednotlivé státy svými požadavky vynutily, a tak některé komodity mohou mít i nulovou sazbu DPH. Automaticky jsou od daně osvobozeny některé služby, u nichž by vymáhání bylo složité, či činnosti provozované státem.

Z dlouhodobého hlediska se uvažuje o možnosti zavedení jednotné sazby daně z přidané hodnoty - sjednocení sazeb bez výjimek a jednotná sazba daně v rámci EU by přinesly velké zjednodušení a hlavně by došlo k velkému zvýšení efektivity výběru daní.

Proti tomuto záměru se ovšem staví národní vlády jednotlivých států. Spatřují v tomto kroku omezení svých autonomií, omezování vlastních rozhodovacích procesů, jež by mohly mít za následek částečnou ztrátu národních suverenity.

³⁶ KOM(2009) 544, 22.10.2009, Akční program pro snižování administrativní zátěže v Evropské unii –Plány snižování zátěže v jednotlivých odvětvích a činnosti v roce 2009, studie s měřeními. Dostupné z [www: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/documents/ab_studies_2009_en.htm](http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/documents/ab_studies_2009_en.htm)

³⁷ http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Zelena_kniha_DPH_EK_KM_com%282010%29695_20101201.cs1.pdf

4. VÝZNAM DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY PRO VEŘEJNÉ ROZPOČTY

Dani z přidané hodnoty (DPH) se nevyhne téměř nikdo. Platí se z hodnoty prodávaného zboží a služeb. Daň z přidané hodnoty, kterou upravuje zákon o dani z přidané hodnoty, má dvě sazby. Většina zboží a služeb je zatížena základní sazbou DPH, jejíž aktuální výše k 1. 1. 2012 je 20 procent. Vybrané zboží a služby jsou zdaněny sníženou sazbou DPH, která činí 14 procent. Pokud je v ceně výrobku započítána například spotřební daň, platí se daň z přidané hodnoty i z ní.

Daňové příjmy obcí a krajů v České republice jsou definovány zejména zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Současný systém rozpočtového určení daní pro obce je používán od roku 2008.

Daňové příjmy obcí podle platného znění zákona jsou tvořeny podílem na sdílených daních, výlučnými daňovými příjmy a tzv. motivačními prvky.

Sdílené daňové příjmy jsou podle poslední novely RUD tvořeny:

- 21,4 % výnosu daně z přidané hodnoty,
- 21,4 % výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- 21,4 % výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou,
- 21,4 % výnosu z 60 % výnosu daně z příjmů fyzických osob z podnikání,
- 21,4 % výnosu daně z příjmů právnických osob (kromě případu, kdy je poplatníkem obec nebo kraj).

Obecně se do daňových příjmů obcí řadí i další příjmy definované jinými zákony (např. zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích), avšak předmětem analýzy této práce je daň z přidané hodnoty a její vliv na veřejné rozpočty. Z tohoto důvodu nebude ostatním příjmům veřejných rozpočtů věnována větší pozornost.

Zákon o rozpočtovém určení daní byl v průběhu své existence již pětkrát novelizován. Zpravidla šlo o poměrně zásadní změny vyvolané potřebou reagovat na probíhající změny v oblasti veřejných rozpočtů, nebo nutností upravit některé body, které se v průběhu praxe

ukázaly jako více či méně problematické. Ani poslední novela svou úpravou koeficientů na postupné přechody³⁸ však z pohledu středních obcí nepřinesla spravedlivé přerozdělování a tak je veřejností očekáváno přijetí nového zákona.

V listopadu roku 2011 byl předložen návrh zákona, kterým se má měnit zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Tento návrh předjímá přijetí novely zákona o DPH a tedy pokles podílu obcí na sdílených daních na 19,9 % s účinností od roku 2013.

Snížením podílu obcí na sdílených daních se tak zohledňují záměry vlády v oblasti zdrojů, které mají být využity pro realizaci penzijní reformy. Východiskem pro výpočet podílu na sdílených daních pro obce se tedy od roku 2013 v případě DPH jako i dalších sdílených daní nebude podíl 21,4 %, ale podíl 19,9 %.³⁹

4.1 Systematizace zpracování dat

Jedním z cílů praktické části diplomové práce je posouzení sledovaných parametrů, do jaké míry jsou ovlivňovány příjmy veřejných rozpočtů změnami sazeb daně z přidané hodnoty a změnami v rozpočtovém určení daní. Pro základní analýzu je nutné zjednodušit celkový koncept přerozdělování sdílených daní.

Zvýšení DPH zapříčiní většinou i následné zvýšení spotřebitelských cen, což se projeví zvýšením inflace. Ale ne vždy tato „pravá“ inflace, způsobena „emisí“ peněz, odráží jen růst cen. Ke změně ceny může dojít i tak, že se změní vzácnost (tedy poměr celkové užitečnosti a celkové dostupnosti daného zboží). V důsledku toho ceny některých produktů vzrostou a ceny jiných zase klesnou.

V této práci nebude brán zřetel na některé aspekty, jež významně ovlivňují jak stav HDP a míru inflace, ale i výsledné inkaso daně z přidané hodnoty a následné příjmy veřejných rozpočtů. Složitou problematikou je stanovení přesného objemu finančních prostředků u sdílených příjmů, jež se transferují do místních rozpočtů na základě podílu počtu obyvatel

³⁸ Dosavadní skokové přechody mezi velikostními kategoriemi byly nahrazeny postupnými přechody. Za účelem posílení rozpočtů nejmenších obcí podíl na sdílených daních pro obce vzrostl z 20,59 % na 21,4 %, krajům zůstal podíl ve výši 8,92 %. Vedlejším efektem posílení rozpočtů malých obcí novelizací od roku 2008 však byl rostoucí tlak středních obcí na další změnu zákona, která by směřovala k posílení jejich rozpočtů.

³⁹ MFČR. Důvodová zpráva k návrhu zákona. Dostupné z WWW:

<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Duvodova_zprava_Novela_-_zakon-243-2000_zakon-o-rozpocetovem-urceni-dani_201110.pdf>

ČR upraveného přepočítacím koeficientem podle velikostních kategorií municipalit. V ČR je podle aktuálních údajů k 1. 1. 2011 registrováno 6 251 obcí, což v rámci tématu této práce a složitosti sběru dat není možné technicky zpracovat.

Právní úprava daňových příjmů krajů a obcí je uvedena v Zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtovém určení daní“). Celostátním hrubým výnosem daně se myslí peněžní prostředky vybrané v průběhu rozpočtového roku správcem daně, snížené o vrácené prostředky a částky použité na úhradu nákladů daňového řízení a částky vybrané na pokutách. Peněžní prostředky jsou převáděny do rozpočtů obcí a krajů ve výši, která odpovídá procentnímu podílu na celostátním hrubém výnosu daní. U obcí je vypočtená částka vynásobena procentem, které je pro každou obec uvedené ve vyhlášce MF. V případě ostatních obcí, tzn. Prahy, Plzně, Ostravy a Brna, je vypočtená částka vynásobena celkovým procentem.

Aby mohl být posouzen vývoj a vliv DPH na RUD, budou pro potřeby analýzy použity základní data a přepočet daného výnosu k prostému počtu obyvatel platného roku.

Pro stanovení vlivu daně z přidané hodnoty bude počítáno s těmito ukazateli:

1. skutečný stav celkových příjmů státního rozpočtu za jednotlivá zdaňovací období
2. skutečný stav daňových příjmů státního rozpočtu za jednotlivá zdaňovací období
3. skutečný stav inkasované DPH za jednotlivá období
4. skutečný stav daňových příjmů krajů, obcí a dobrovolných svazků obcí
5. skutečný stav inkasovaného DPH krajů, obcí a dobrovolných svazků obcí
6. počet obyvatel k 31. 12. daného roku
7. podíly sdílených daní veřejných rozpočtů pro daná období v tomto členění:

- v letech 2001 - 2004:	stát	79,41 % z celostátního výnosu
	kraje	0 % z celostátního výnosu
	obce	20,59 % z celostátního výnosu
- v letech 2005 - 2007:	stát	70,49 % z celostátního výnosu
	kraje	8,92 % z celostátního výnosu
	obce	20,59 % z celostátního výnosu
- v letech 2008 - 2011:	stát	69,68 % z celostátního výnosu
	kraje	8,92 % z celostátního výnosu
	obce	21,40 % z celostátního výnosu

8. vývoj sazeb DPH pro daná období v tomto členění
- v období 1. 1. 1995 - 30. 04. 2004: základní sazba 22 %; snížená sazba 5 %
 - v období 1. 5. 2004 - 31. 12. 2007: základní sazba 19 %; snížená sazba 5 %
 - v období 1. 1. 2008 - 31. 12. 2009: základní sazba 19 %; snížená sazba 9 %
 - v období 1. 1. 2010 - 31. 12. 2011: základní sazba 20 %; snížená sazba 10 %

4.2 Výnosy DPH v jednotlivých obdobích

Ekonomie studuje chování lidí. Toto chování bývá determinováno na základě užitku a oběti. Jestliže v ekonomice dojde ke zvýšení daní, je logické, že užitek a oběť se změní. Ekonomické subjekty porovnávají užitek ze svého jednání s obětí, které pro ně toto jednání znamená. Mohlo by se zdát, že mezi užitekem a obětí existuje přímá úměra, ale není tomu tak. Zvýšení užitku s sebou přináší zvýšení oběti a snížení oběti s sebou přináší snížení užitku.

Je tedy otázkou, zda-li při existenci rozpočtového omezení spotřebitelů jsou dopady na výnos DPH z principu oslabeny. Změny sazeb nemusí vždy odrážet předpokládané výnosy či poklesy výnosů.

4.2.1 Výnos DPH v letech 2003 - 2004

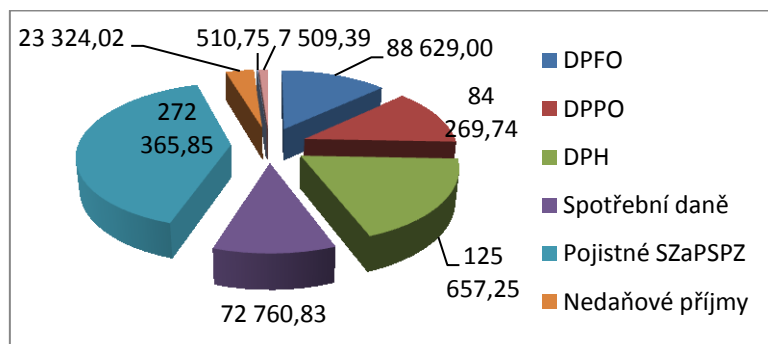
V letech 2003 – 2004 byla sazba DPH ve výši 22 % a 5 %. Toto zdanění bylo platné od roku 1995, tudíž lze říci, že vliv této daně na cenovou hladinu byl ustálený. Proto se také snadněji dal určit a predikovat výnos této daně po novele rozpočtového určení daní z roku 2001 (viz Příloha č. 6), kdy se stát rozhodl podělit o celkové příjmy z DPH s obcemi. Krajům v rámci novely o RUD nebyl určen žádný podíl, obcím však bylo přiděleno 20,59 % z celostátního výnosu DPH.

Nízká inflace spolu s růstem HDP v roce 2003 se určitě pozitivně odrážela na celkové daňové výnosnosti. Jak ukazuje Tabulka 4.1, daňové příjmy tvořily 95,20 % celkových státních rozpočtových příjmů., přičemž DPH patřila k nejvýnosnějším daním. Její podíl na daňových příjmech činil **17,96 %**. Rozložení příjmové stránky státního rozpočtu znázorňuje Graf 4.1.

Celostátní výnos DPH ve výši 164 856 mil. Kč umožnil obcím získat do svých rozpočtů celkovou částku ve výši 38 727,44 mil. Kč, což představovalo více než **32,57 %** z celkových

daňových příjmů. Při přepočtu celostátního příjmu DPH na obyvatele činil výnos **16144 Kč** na obyvatele.

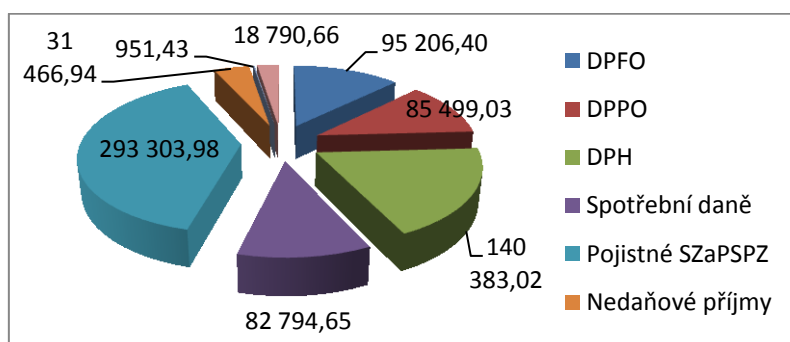
Graf 4.1: Celkové příjmy státního rozpočtu ČR: r. 2003.

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č 9

V roce 2004 byly daňové příjmy vůči celkovým příjmům v poměru 93,34 % : 6,66 % (podrobněji Graf 4.2). Z pohledu daňové výtěžnosti došlo k mírnému poklesu, ovšem u výběru DPH byl zaznamenán nárůst. Při přepočtu výnosu daně na obyvatele došlo ke **zvýšení výnosu o 1 890 Kč** a to i přesto, že od 1. 5. 2004 byla základní sazba daně snížena na 19 %. Tento jev určitě nebyl způsoben nižšími cenami a vyšší autonomní spotřebou, vliv měl dle mého názoru hospodářský růst a investiční aktivity výkonné ekonomiky.

Graf 4.2: Celkové příjmy rozpočtu ČR: r. 2004.

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 9

Pro obecní rozpočty v rámci sdílených daní tvoří daň z přidané hodnoty v příjmové části obecního rozpočtu nejvýznamnější kapitolu. Přerozdělením celkového výnosu podle platného rozpočtového určení přineslo obcím výrazné posílení vlastní příjmové části tak, aby činnost, jež vede ke správě veřejného majetku, byla v co největší možné míře nezávislá na finančních

prostředcích plynoucích z dotací a dalších peněžních transferů. V roce 2004 byla obcím z DPH transferována částka ve výši 41393,70 mil. Kč. Tím získaly obce **32,16 %** z celkových daňových příjmů.

Tab. 4.1: Příjmy rozpočtu ČR v období 2003-2004; další data

v mil. Kč	STÁTNÍ ROZPOČET ČR							
	2003				2004			
Rok	schválený	skutečný	% změna	podíl z CP	schválený	skutečný	% změna	podíl z CP
Ukazatel								
Daňové příjmy (daně, poplatky, pojistné)	660 954,16	668 320,90	101,11	95,52	714 398,27	717998,42	100,50	93,34
DPH	121 200,00	125 657,25	103,68	17,96	133 400,00	140383,02	105,23	18,25
Nedaňové, kapitál. příjmy, transfery	25 108,44	31 144,16	124,04	4,48	39 682,38	51 209,03	129,05	6,66
CELKEM	686 062,61	699 665,05	101,98	100,00%	754 080,65	769207,44	102,01	100,00%
SALDO	-131 959,02	-109053,34	82,64		-115 671,30	-93684,23	80,99	
Stav obyvatel k 31.12.	10 211 455				10 220 577			
Výše DPH na obyv.	16 144 Kč				18 034 Kč			
Průměrná inflace	0,10%				2,80%			
Celostát.výnos DPH			164 856				184 320	
Příjmy celkem		→daňové	→DPH			→daňové	→DPH	
Příjmy krajů, obcí, DSO		118 890,67	38 727,44			128 706,39	41 393,70	
z toho Kraje			0,00				0,00	
z toho Obce			38 727,44				41 393,70	

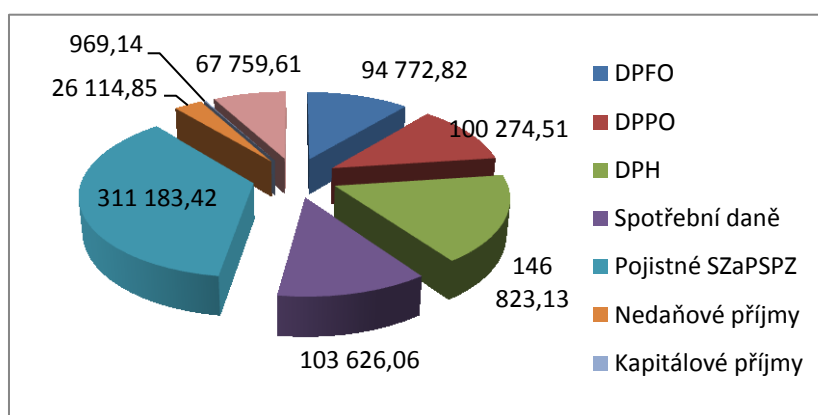
Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 9.

4.2.2 Výnos DPH v roce 2005

V tomto roce vstoupila v platnost novela zákona o rozpočtovém určení daní, jež přinesla významný prvek do přerozdělování veřejných financí. Krajům byl stanoven podíl na výnosech sdílených daní ve výši 8,92 %. O stejná procenta byl naopak snížen podíl státu. Vlivem ekonomického růstu i přes snížení základní sazby DPH a vyšší úrovně přerozdělování sdílených daní došlo ke snížení rozpočtového deficitu na 56 337,86 mil. Kč. Samozřejmě podstatný vliv na snížení deficitu měly transferové platby.

V roce 2005 tvořily daňové příjmy 89,05 % z celkových příjmů (viz Graf 4.3). Z pohledu daňové výtěžnosti (viz Tab. 4.2) došlo opět k mírnému poklesu nejen u daňových příjmů, ale také u podílu DPH (16,95 %). Avšak celostátní výnosnost byl opět vyšší. Při přepočtu výnosu daně na obyvatele došlo ke zvýšení výnosu o **2 297 Kč**, což představovalo částku 20 331 Kč.

Graf 4.3: Celkové příjmy rozpočtu ČR: r. 2005

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 9.

Pro veřejné rozpočty krajů a obcí je každá změna týkající se změn financování vítána. Samosprávné hospodaření krajů je omezeno. Rozpočet tvoří převážně dotace. A tak kraje s povděkem přijaly participaci na sdílených daních ve výši 8,92 % z celostátních výnosů těchto daní. V roce 2005 tak kraje obdržely částku z výnosu DPH ve výši **18 157,29 mil. Kč**. Obecním rozpočtům přinesl rok 2005 příjmy ze sledované daně ve výši **41 912,41 mil. Kč**.

Tab. 4.2: Příjmy rozpočtu ČR pro rok 2005; další ukazatele.

v mil. Kč	STÁTNÍ ROZPOČET ČR			
Rok	2005			
Ukazatel	schválený	skutečný	% změna	podíl zCP
Daňové příjmy (daně, poplatky, pojistné)	776 053,71	771 616,55	99,43	89,05
DPH	167 000,00	146 823,13	87,92	16,95
Nedaňové, kapitál. příjmy, transfery	48 776,93	94 843,60	194,44	10,95
CELKEM	824 830,64	866 460,16	105,05	100,00%
SALDO	-83 585,00	-56 337,86	67,40	
Stav obyvatel k 31.12.	10 251 079			
Výše DPH na obyv.	20 331 Kč			
Průměrná inflace	1,90%			
Celostát.výnos DPH			208 413	
Příjmy celkem		→daňové	→DPH	
Příjmy krajů, obcí, DSO		168 518,75	60 069,70	
z toho Kraje			18 157,29	
z toho Obce			41 912,41	

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 9.

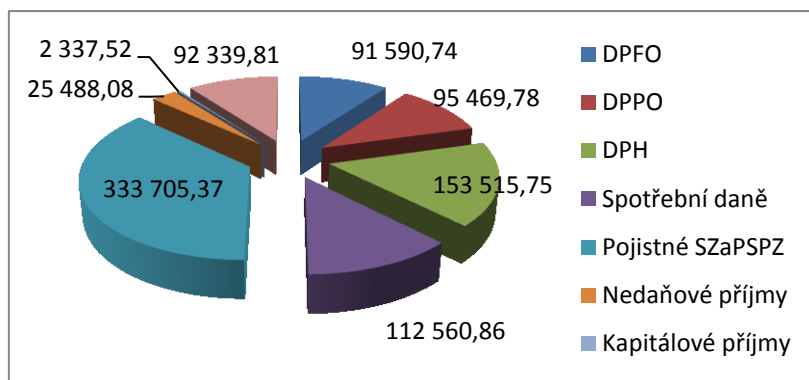
4.2.3 Výnos DPH v letech 2006 - 2007

V letech 2006 – 2007 nebyly provedeny žádné změny, které by se týkaly změn sazeb DPH či změn rozpočtových pravidel. Sazby DPH zůstaly na úrovni 19 % a 5 %. Krajům v rámci novely o RUD byl určen podíl ve výši 8,92 % a obcím bylo transferováno 20,59 % z celostátního výnosu DPH.

Přijetím změn některých daňových zákonů zejména v oblasti přímých daní (daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob), které jsou součástí sdílených daní, jejichž výnosy se dělí stanoveným podílem mezi státní rozpočet, rozpočty krajů a rozpočty obcí, dále zavedením nových institutů v zákoně o daních z příjmů (např. společné zdanění manželů, apod.), došlo ke stagnaci daňových příjmů územních rozpočtů, která se negativně projevila na skutečnosti roku 2006. Zatímco stát si kompenzoval nižší výnosy ze sdílených přímých daní zvýšením některých nepřímých daní, na územní rozpočty dopadly nižší výnosy sdílených přímých daní více, než se očekávalo.⁴⁰

Novelizace daňových zákonů vedla k výrazně nižším výnosům daně z příjmů fyzických osob, což podstatně snížilo očekávané příjmy územních rozpočtů, zejména menších obcí. Tento pokles nebyl ani zdaleka dorovnán vyššími výnosy ostatních sdílených daní.

Graf 4.4: Celkové příjmy rozpočtu ČR: r. 2006

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 10.

Jak znázorňuje Tabulka 4.3, daňové příjmy v roce 2006 tvořily 86,98 % celkových rozpočtových příjmů., přičemž DPH patřila opět k nejvýnosnějším daním. Její podíl na daňových příjmech se mírně snížil, činil 16,63 %. Avšak výnosnost byla opět o trochu vyšší, než předcházející rok. Při přepočtu výnosu daně na obyvatele došlo ke zvýšení

⁴⁰ Dostupné z WWW: <http://www.cssd.cz/soubory/ke-stazeni/media/tiskove-zpravy/archiv/2007-05-09_r-martinek-a-b-sobotka-cssd-predklada-novelu-zakona.pdf>

na 21 170 Kč, což bylo o 839 Kč více, než v předcházejícím roce. V roce 2007 byla situace podobná. Daňové příjmy se podílely na celkových příjmech 87,79 %, přičemž DPH z těchto daní představovala 16,24 %, tj. 166 627,76 mil. Kč. I když statisticky se její podíl procentuálně snížil, při přepočtu vůči aktuálnímu stavu obyvatelstva pro daný rok je výnosnost opět vyšší. Výše objemu celostátního inkasa připadající na 1 občana je 22 770 Kč, což představuje nárůst vůči předcházejícímu roku o **1 600 Kč**.

Tab. 4.3: Příjmy rozpočtu ČR v období 2006-2007; další ukazatele.

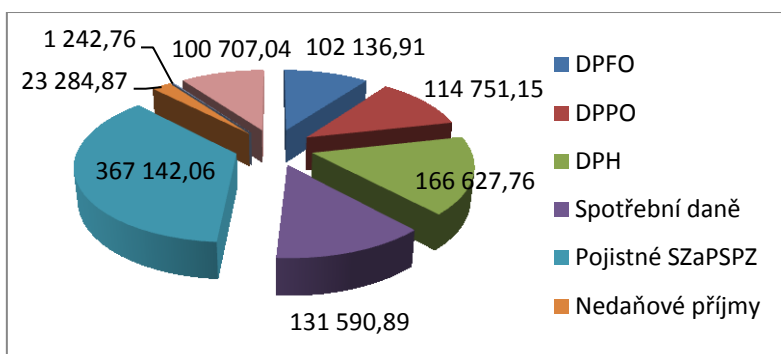
v mil. Kč	STÁTNÍ ROZPOČET ČR							
	2006				2007			
Rok	schválený	skutečný	% změna	podíl CP	schválený	skutečný	% změna	podíl CP
Ukazatel								
Daňové příjmy (daně, poplatky, pojistné)	809 570,84	802 894,52	99,18	86,98	871 846,68	900 648,17	103,30	87,79
DPH	156700	153515,75	97,97	16,63	163600	166627,76	101,85	16,24
Nedaňové, kapitálové příjmy, transfery	79 791,31	120 165,41	150,60	13,02	94 124,82	125 234,67	133,05	12,21
CELKEM	889 362,16	923 059,94	103,79	100,00%	965 971,50	1 025 882,85	106,20	100,00%
SALDO	-83 709,97	-97 580,28	116,57		-91 877,80	-66 391,72	72,26	
Stav obyvatel k 31.12.	10 287 189				10 381 130			
Výše DPH na obyv.	21 170 Kč				22 770 Kč			
Průměrná inflace	2,50%				2,80%			
Celostát.výnos DPH			217 784				236 385	
	Př. celkem	→daňové	→DPH		Př. celkem	→daňové	→DPH	
Příjmy krajů, obcí, DSO		172 939,27	64 599,89		379 389,22	187 430,35	68 413,88	
z toho Kraje			19 526,64		125 405,12	46 080,56	20 105,97	
z toho Obce			45 073,25		250 185,73	141 348,54	48 307,90	

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 10.

Z pohledu daně z přidané hodnoty a jejího významu pro rozpočty krajů a obcí je vývoj výnosů pozitivní. Při celkovém inkasu daně ve výši 217 784 mil. Kč bylo v roce 2006 do rozpočtů krajů přerozděleno **19 599,89 mil. Kč** a obecní příjmy získaly **45 073,25 mil. Kč**, což představovalo objem daňových příjmů ve výši 37,35 %. Následující rok to bylo opět o trochu více. Kraje získaly **20 105,97 mil. Kč**, obce si přerozdělily do svých rozpočtů částku **48 307,90 mil. Kč**. Získaly tak 36,50 % svých daňových příjmů.

Stát, který s určitým poklesem výnosů z DPFO počítal, kompenzoval očekávané výpadky daňových příjmů zvýšením spotřebních daní, jejichž výnosy však plynou výlučně do státního rozpočtu. Došlo k rozdílnému vývoji daňových příjmů státního rozpočtu a územních rozpočtů. A tak začaly probíhat přípravy na novou změnu rozpočtového určení daní.

Graf 4.5: Celkové příjmy rozpočtu ČR: r. 2007

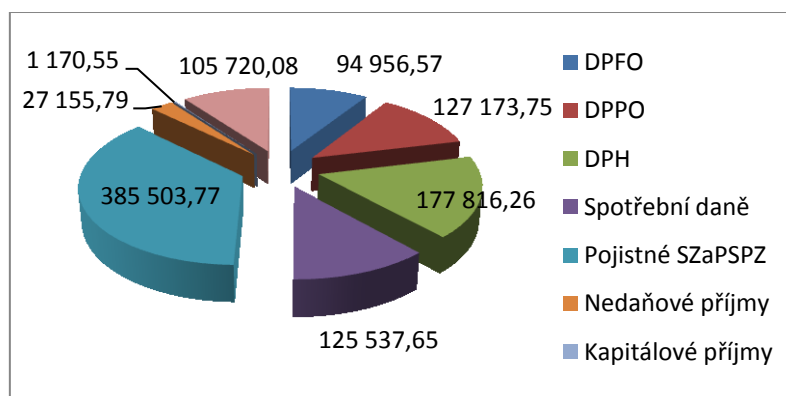

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 10.

4.2.4 Výnos DPH v roce 2008

V roce 2008 byly provedeny zásadní změny, které se týkaly jak změn sazeb DPH, tak i změn rozpočtových pravidel. Sazby DPH byly upraveny na úroveň 19 % a 9 %. Krajům v rámci novely o RUD byl ponechán podíl ve výši 8,92 %, obcím byl stanoven nový podíl ve výši 21,4 % z celostátního výnosu sdílených daní. Navíc po třech letech vysokého ekonomického růstu se výkon české ekonomiky zpomalil. Celkové daňové příjmy se vyvíjely poměrně příznivě, ale ve srovnání s předpoklady v Návrhu státního rozpočtu pro rok 2008 byly nižší o 2,2 mld. Kč. To bylo dáno zejména nižším výběrem DPH a spotřebních daní, než bylo původně rozpočtováno. Konsolidovaná daňová kvóta včetně pojistného na sociální zabezpečení a na zdravotní pojištění zaznamenala v roce 2008 pokles o 0,2 procentního bodu na 34,4 % HDP.

Graf 4.6: Celkové příjmy rozpočtu ČR: r. 2008

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 10.

V daňových příjmech obcí se výrazně promítl vliv novely zákona o rozpočtovém určení daní, účinné od 1. 1. 2008. Novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům naplnila očekávání navrhovatelů, jelikož jejím hlavním cílem byla podpora především menších sídel.

Tab. 4.4: Příjmy rozpočtu ČR pro rok 2008; další ukazatele.

v mil. Kč	STÁTNÍ ROZPOČET ČR			
Rok	2008			
Ukazatel	schválený	skutečný	% změna	podíl CP
Daňové příjmy (daně, poplatky, pojistné)	938 345,88	929 894,60	99,10	87,40
DPH	191900	177816,26	92,66	16,713
Nedaňové, kapitálové příjmy, transfery	105 753,98	134 046,42	126,75	12,60
CELKEM	1 044 099,87	1 063 941,03	101,90	100,00%
SALDO	-71 352,38	-20 002,61	28,03	
Stav obyvatel k 31.12.	10 467 542			
Výše DPH na obyv.	24 379 Kč			
Průměrná inflace	6,30%			
Celostát.výnos DPH			255 190	
Příjmy celkem		→daňové	→DPH	
Příjmy krajů, obcí, DSO	404 608,90	204 237,94	76 973,41	
z toho Kraje	131 727,77	49 815,16	22 200,06	
z toho Obce	269 668,70	154 422,46	54 773,36	

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 10.

Rok 2008 byl prvním rokem, kdy se pro výpočet použil nový matematický vzorec. Posíleny byly daňové příjmy, především nejmenších obcí do 300 obyvatel, zejména potom obce do 100 obyvatel. Novela zavedla namísto 14 velikostních kategorií pouze 4 kategorie velikosti obcí. Dále byl zrušen skokový přechod a nově byl zaveden klouzavý (progresivní) přechod mezi velikostními kategoriemi.

Rok 2008 byl ovšem posledním rokem, kdy byl možné zaznamenat poměrně značný nárůst daňových příjmů územních rozpočtů (zejména obcí a krajů) vzhledem k dynamickému vývoji národního hospodářství, především v první polovině roku.

V roce 2008 byly daňové příjmy vůči celkovým příjmům (blíže Graf 4.6) v poměru 87,40 % : 12,60 %. Z pohledu daňové výtěžnosti (viz Tab. 4.4) došlo k mírnému poklesu daňových příjmů, podíl DPH se mírně zvýšil (16,71 %), i když nedosáhl původní

rozpočtované částky. Důsledkem tohoto malého nárůstu může být nově stanovená výše snížené sazby DPH na hranici 9 % a v této souvislosti i snížení poptávky v důsledku nastupující krize. Výnosnost byla opět vyšší při přepočtu výnosu daně na obyvatele, došlo ke zvýšení výnosu o **1 609 Kč**, výše daně na hlavu činila 24 379 Kč.

Změny v rozpočtovém určení daní přinesly obcím příjmy ve výši 54 773,36 mil. Kč. Kraje obdržely částku z výnosu DPH ve výši 22 200,06 mil. Kč. Tento příjem tak představoval **44,56 %** veškerých daňových příjmů krajů. U obcí se DPH podílela na daňových příjmech **35,47 %**.

4.2.5 Výnos DPH v letech 2009 - 2010

Pro toto období již platily nová pravidla rozpočtového určení daní. Státní rozpočet si ponechal ze sdílených daní 69,68 %, kraje získaly 8,92 % a obce 21,4 %. U DPH byla situace trochu jiná. Do 31. 12. 2009 byly sazby daně ve výši 19 % a 9 %. Od 1. 1. 2010 byly sazby upraveny na 20 % u základní sazby a 10 % u snížené sazby.

Tab. 4.5: Příjmy rozpočtu ČR v období 2009-2010; další data.

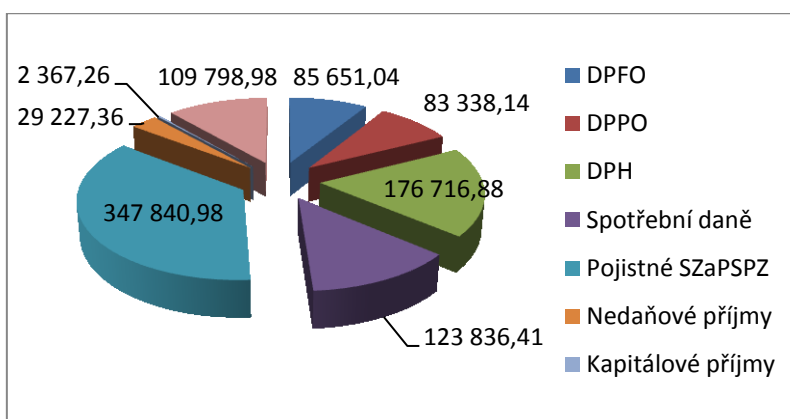
v mil. Kč	STÁTNÍ ROZPOČET ČR							
	2009				2010			
Rok	schválený	skutečný	%změna	podíl CP	schválený	skutečný	%změna	podíl CP
Ukazatel								
Daňové příjmy (daně, poplatky, pojistné)	992 198,81	833 221,08	83,98	85,49	901 860,00	863 830,00	95,80	86,35
DPH	194 100,00	176 716,88	91,04	18,13	188 600,00	187 820,00	99,60	18,77
Nedaňové, kapitál. příjmy, transfery	139 596,93	141 393,60	101,30	14,51	153 310,00	136 520,00	89,05	13,65
CELKEM	1 131 795,75	974 614,68	86,11	100,00%	1 055 180,00	1 000 380,00	94,80	100,00%
SALDO	-52 771,25	-192 394,37	364,58		-162 910,00	-156 420,00	96,02	
Stav obyvatel k 31.12.	10 506 813				10 532 770			
Výše DPH na obyv.	24 138 Kč				25 591 Kč			
Průměrná inflace	1,00%				1,50%			
Celostát.výnos DPH			253 612				269 547	
	Příjmy celkem	→daňové	→DPH		Příjmy celkem	→daňové	→DPH	
Příjmy krajů, obcí,DSO	401 731,38	180 334,76	76 006,06		428 734,48	187 984,18	80 676,73	
z toho Kraje	136 871,86	43 775,58	21 851,70		140 621,02	45 098,63	23 125,59	
z toho Obce	261 686,72	136 558,78	54 157,36		283 620,15	142 885,55	57 551,14	

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 11.

V roce 2009 se podílely daňové příjmy na celkových příjmech státního rozpočtu 85,49 %. Z pohledu daňové výtěžnosti (viz Tab. 4.5) došlo k mírnému poklesu daňových příjmů, ale u podílu DPH k nárůstu na 18,13 %, avšak výnosnost byla nižší, než předcházející rok. Při přepočtu výnosu daně na obyvatele došlo **ke snížení výnosu o 241 Kč**.

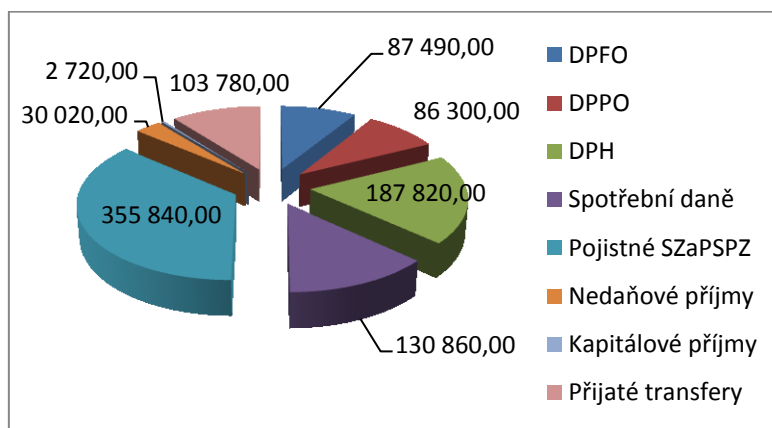
Rok 2010 byl charakteristický mírným zvyšováním jak podílu daňových příjmů, tak i podílem DPH, jež přinesl **nárůst výnosnosti o 1 453 Kč** na občana. Tento nárůst byl určitě také ovlivněn zvýšením obou sazeb DPH.

Graf 4.7: Celkové příjmy státního rozpočtu ČR: r. 2009

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 11.

Graf 4.8: Celkové příjmy státního rozpočtu ČR: r. 2010

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 11.

I když výnos daně z přidané hodnoty klesne, její podíl v rámci RUD je pro rozpočty krajů a obcí stále významný. Při celkovém inkasu daně v roce 2009 ve výši 253 612 mil. Kč bylo do rozpočtů krajů přerozděleno 21 851,70 mil. Kč a obecní příjmy získaly 54 157,36 mil. Kč.

Pro kraje to představovalo objem daňových příjmů ve výši **49,92 %** a pro obce tento výnos prezentuje **39,66 %** všech daňových příjmů. Následující rok to bylo opět o trochu více. Kraje v roce 2010 získaly 23 125,59 mil. Kč, obce si přerozdělily do svých rozpočtů částku 57 551,14 mil. Kč. Kraje tak získaly **51,28 %** a obce **40,28 %** svých daňových příjmů.

V daném období se silně projevila finanční krize. Zpomalení hospodářského růstu, inflace v rozmezí 1-1,5 % a výdajová zdrženlivost zapříčinila obrovský nárůst rozpočtových deficitů. Příjmová stránka nestačila pokrýt výdaje. Tento stav setrvává i nadále. Snahou vlády je eliminovat zadlužování země a tak jsou navrhována různá opatření a reformy, jež by měly zvrátit stávající negativní stav.

V roce 2010 došlo k oživení výkonnosti české ekonomiky, jež byla pozitivně ovlivněna domácí poptávkou i zahraničním obchodem. Pozvolné oživení růstu spolu s realizovanými opatřeními zejména na příjmové straně vedly k meziročnímu zlepšení vývoje veřejných rozpočtů. Na rozdíl od roku 2009, kdy příjmy veřejných rozpočtů poklesly oproti úrovni předchozího roku, v roce 2010 vzrostly. Hlavním důvodem byla opatření přijatá na posílení příjmové strany; došlo ke zvýšení obou sazeb DPH o 1 %, zvýšení sazby daně z nemovitosti a také ke zvýšení sazeb spotřební daně z pohonných hmot, lihu, piva a tabákových výrobků. Zvýšení daňové zátěže vedlo k meziročnímu růstu konsolidované daňové kvóty včetně pojistného o 0,4 procentního bodu na 32,7 % HDP.⁴¹

4.2.6 Výnos DPH v 2011

V roce 2011 nebyly provedeny žádné změny, které by se týkaly změn sazeb DPH či změn rozpočtových pravidel. Sazby DPH zůstaly na úrovni 20 % a 10 %. Krajům v rámci novely o RUD byl určen podíl ve výši 8,92 % a obcím bylo transferováno 21,4 % z celostátního výnosu DPH.

Pro rok 2011 zatím nebyl schválen státní závěrečný účet. Proto jsou v tabulce použity predikce a data pro kraje a obce byly vypočítány na základě průběžných informací Ministerstva financí. Podíly jsou stanoveny na základě výnosu DPH státního rozpočtu, jež představuje sdílený podíl ve výši 69,68 %. Následně byl proveden výpočet sdílené daně pro kraj ve výši 8,92 % a pro obce ve výši 21,4 %.

⁴¹ MFČR. Státní závěrečný účet. Dostupné: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/SZU2010_B_II_pdf.pdf>

Jak znázorňuje Tabulka 4.6, daňové příjmy v roce 2011 tvořily 87,87 % celkových rozpočtových příjmů, přičemž DPH patřila opět k nejvýnosnějším daním. Její podíl na daňových příjmech se mírně zvýšil, činil 18,95 %. Výnosnost byla také vyšší, než předcházející rok. Došlo ke zvýšení na 26 455 Kč, což při přepočtu výnosu daně na obyvatele bylo o **864 Kč** více, než v předcházejícím roce.

Tab. 4.6: Příjmy rozpočtu ČR v roce 2011; další data.

v mil. Kč	STÁTNÍ ROZPOČET ČR			
Rok	2011			
Ukazatel	schválený	skutečný	% změna	podíl CP
Daňové příjmy (daně, poplatky, pojistné)	916 453,00	889 900,00	97,10	87,87
DPH	195 100,00	191 890,00	99,60	18,95
Nedaňové, kapitálové příjmy, transfery	154 380,00	122 860,00	79,60	12,13
CELKEM	1 070 830,00	1012760,00	94,58	100,00
SALDO	-135110,00	-142770,00	105,70	77,90
Stav obyvatel k 31.12.	10 504 203			
Výše DPH na obyv.	26 455 Kč			
Průměrná inflace	1,90%			
Celostát.výnos DPH			277 889	
	Příjmy celkem	→daňové	→DPH	
Příjmy krajů,obcím,DSO			75 306,51	
z toho Kraje			22 762,93	
z toho Obce			52 543,58	

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 11.

Z pohledu daně z přidané hodnoty a jejího významu pro rozpočty krajů a obcí by měl být vývoj výnosů pozitivní. Při celkovém inkasu daně ve výši 277 889 mil. Kč je předpokládán výnos pro rok 2011 do rozpočtů krajů ve výši **22762,93 mil. Kč**, obecní příjmy by měly získat **52 543,38 mil. Kč**.

4.3 Analýza trendů a tendencí DPH v příjmové části veřejných rozpočtů

Cílem následného zhodnocení je přinést informace o tendenci daně z přidané hodnoty ve veřejných rozpočtech a stanovit míru závislosti příjmů veřejných rozpočtů na jejich výnosech.

4.3.1 Vývoj výnosů DPH v období 2003-2010

Pro zhodnocení vývoje výnosů daně z přidané hodnoty v období 2003 – 2010 bude použit přepočtený počet obyvatelstva pro dané období. Tendence daně bude stanovena jak pro celostátní výnos, tak pro výnosy územně samosprávných celků, tj. pro kraje a obce.

4.3.1.1 Vývoj inkasa sdílených daní v letech 2003 – 2010.

Aby bylo možné celkové porovnání vývoje daně z přidané hodnoty, je nejdříve vhodné se zaměřit na celkový průběh sdílených daní ve sledovaném období. Tabulka 4.7 ukazuje vliv sdílených daní na celkové inkaso daní bez plateb na sociální pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti v České republice. Již z prvního pohledu je zřejmé, že celkové daňové výnosy jsou obrazem ekonomické aktivity a fiskálních opatření. Od roku 2003 příjmy v úhrnu zaznamenávaly nárůst. Prvním výkyvem byl rok 2006, kdy došlo ke snížení výnosů u daně z příjmu právnických osob a vykazované DPFO u OSVČ.

Rok 2008 byl z fiskálního hlediska výjimečný. Výše celkových příjmů byla ovlivněna několika faktory. Opatření na příjmové straně veřejných rozpočtů spočívaly v přesunu daňové zátěže z přímých na nepřímé daně. Snížená sazba daně z přidané hodnoty se právě v roce 2008 zvýšila z 5 % na 9 %, u spotřebních daní došlo ke zvýšení sazby daně na tabákové výrobky na minimální úroveň vyplývající z harmonizačních dohod s EU. Současně byly nově zavedeny ekologické daně z paliv a energií a zvýšeny ekologické poplatky. Naopak daň z příjmů právnických osob se snížila z 24 % na 21 %. U daně z příjmů fyzických osob byl systém progresivního zdanění nahrazen systémem rovné daně z tzv. superhrubé mzdy s jednotnou sazbou 15 %. Výše uvedená opatření spolu se snížením některých sociálních dávek vedla ke snížení deficitu.

Tab. 4.7: Inkaso daní v letech 2003 - 2010

Daň	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Celkem <i>z toho</i>	423 517	455 547	517 870	514 079	577 014	606 896	522 950	548 432
Daň z přidané hodnoty	164 856	184 320	208 413	217 784	236 385	255 190	253 612	269 547
Daň z příjmů práv. osob	96 978	106 526	137 432	128 865	155 674	173 590	110 543	114 746
DPFO ze záv. činnosti	94 653	102 627	110 662	111 633	126 388	115 180	111 042	111 842
Daň z příjmů srážková	20 625	12 098	11 242	14 003	15 700	19 299	19 189	19 298
DPFO - podnikatelů	22 131	24 040	26 583	17 854	17 003	17 749	5 565	7 987

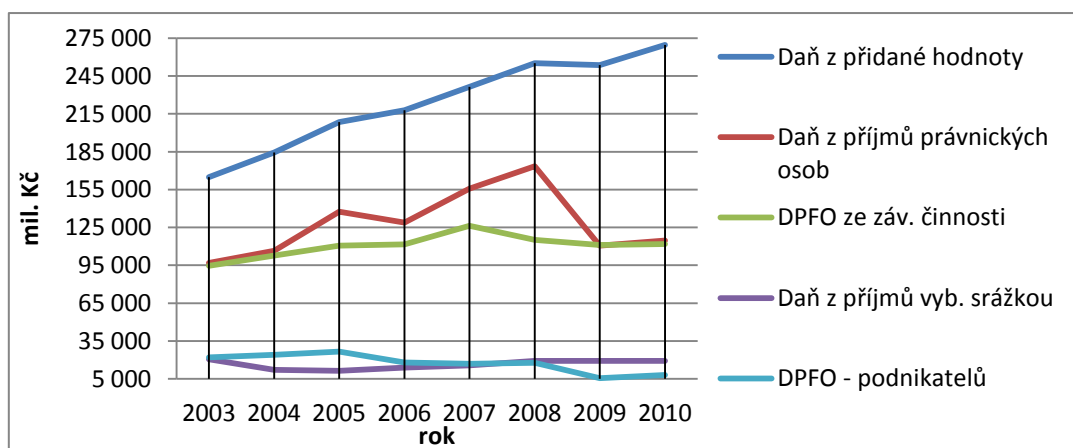
Zdroj: MFČR. Dostupné z: <<http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/13879.html?year=0>> . Vlastní zpracování.

K velkému propadu příjmů došlo v roce 2009, kdy vrcholila ekonomická krize a světová ekonomika prošla recesí. Po třech letech vysokého ekonomického růstu se výkon české ekonomiky v roce 2008 zpomalil a v roce 2009 hrubý domácí produkt (HDP) v reálném vyjádření klesl o 4,2 %. Trh práce byl významně ovlivněn, pokles zaměstnanosti naopak spíše zrychloval a ubývala disponibilní pracovní místa. Snahou fungujících podniků sice bylo udržet v aktivitě maximum kmenových pracovníků, často však za cenu dočasného krácení pracovních úvazků a následnému poklesu objemu mezd.

Průměrná roční míra inflace dosáhla 1,0 %, což byla druhá nejnižší hodnota od roku 1989. Charakter inflace byl převážně nákladový. Prvotní šok měl externí povahu a souvisel s výpadkem poptávky po vývozech, druhým problémem byl pokles domácí poptávky (reálně klesla o 4,6 %).⁴²

V důsledku těchto negativ byl následně velmi citelný propad daňových výnosů. Ten dosáhl pouze 83,98 % výnosu z původně rozpočtované částky. Výsledky hospodaření veřejných rozpočtů byly negativně ovlivněny nejen touto skutečností, ale také dopady souvisejícími se schválenými protikrizovými opatřeními, jelikož jejich odhad příjmů vycházel z očekávání růstu ekonomiky. Navíc výdajová strana zůstala nadále zatížena vysokým podílem mandatorních výdajů a nastartovanými výdajovými programy státních fondů.

Graf 4.9: Daňové příjmy v letech 2003 - 2010

Zdroj: Vlastní zpracování dle Tab. 4.7.

⁴²MFČR. Státní závěrečný účet. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/SZU2009_B_pdf.pdf>

U daně z přidané hodnoty je situace odlišná, představuje stabilní příjem pro veřejné rozpočty z důvodu jejího meziročního růstu. Od roku 2003 do 30. 4. 2004 byly sazby daně stanoveny ve výši 22 % a 5 %. Od 1. 5. 2004 došlo ke snížení základní sazby o 3 % a i přesto v roce 2004 zaznamenal výnos DPH nárůst. Do roku 2008 patřila daň z přidané hodnoty mezi nejstabilnější a nejvýnosnější příjmy veřejných rozpočtů (viz. Tab. 4.8). Jediným snížením výnosu oproti předcházejícímu období byl rok 2009, kdy došlo k propadu vůči předcházejícímu období o 0,62 %. Rok 2010 přinesl oživení výkonnosti české ekonomiky. Na rozdíl od roku 2009, kdy příjmy veřejných rozpočtů poklesly oproti úrovni předchozího roku o 6,4 %, v roce 2010 vzrostly o 2,8 %.⁴³

Tab. 4.8: Výnosy DPH v jednotlivých obdobích pro veřejné rozpočty

v mil. Kč	Státní rozpočet		ÚSC celkem		ÚSC kraje		ÚSC obce	
	daňové příjmy SR	DPH SR	daňové příjmy ÚSC	DPH ÚSC	daňové příjmy krajů	DPH	daňové příjmy obcí	DPH
2003	668320,9	125657,25	118890,67	38727,44	nezjištěno	0	nezjištěno	38727,44
2004	717998,42	140383,02	128709,39	41393,7	nezjištěno	0	nezjištěno	41393,7
2005	771616,55	146823,13	168518,75	60069,7	nezjištěno	18157,29	nezjištěno	41912,41
2006	802894,52	153515,75	172939,27	64599,89	nezjištěno	19526,64	nezjištěno	45073,25
2007	900648,17	166627,76	187430,35	68413,88	46080,56	20105,97	141348,54	48307,9
2008	929894,6	177816,3	204237,94	76973,41	49815,16	22200,06	154422,46	54773,36
2009	833221,08	176716,88	180334,76	76006,06	43755,58	21851,7	136558,78	54157,36
2010	863830	187820	187984,18	80676,73	45098,63	23125,59	142885,55	57551,14

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 12, 13.

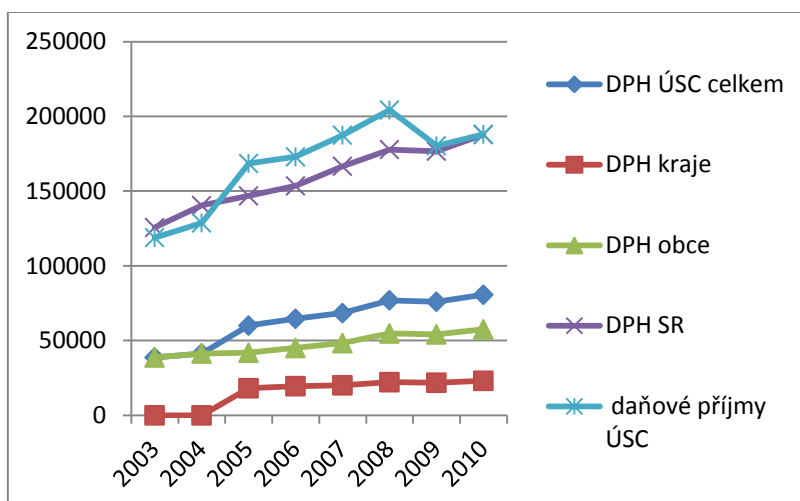
Grafické znázornění dokazuje význam daně z přidané hodnoty pro veřejné rozpočty. Graf 4.9 obsahuje údaje z tabulky výnosů DPH v jednotlivých obdobích jak pro státní rozpočet, tak i pro souhrnný rozpočet územně samosprávných celků a zvlášť pro rozpočty krajů a obcí.

Daň z přidané hodnoty pro všechny sledované rozpočty měla v uvedeném období vzestupnou tendenci, mimo roku 2009. Tento vývoj se projevuje ve všech veřejných rozpočtech stejně. Pro lepší porovnání je v grafu zobrazena linie celkových daňových příjmů krajů a obcí.

V roce 2003 a 2004 neměly kraje žádný podíl na sdílených daních. V rámci rozpočtového určení obdržely příjmy pouze obce. V roce 2005, kdy se na výnosech začaly podílet i kraje, je vidět mírné zpomalení růstu příjmů u státního rozpočtu.

⁴³ MFČR. Státní závěrečný účet. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/SZU2010_B_II_pdf.pdf>

Graf 4.10: Vývoj výnosu DPH pro jednotlivé typy rozpočtů

Zdroj: Vlastní zpracování dle Tab. 4.8.

4.3.1.2 Přepočít inkasa DPH v letech 2003 – 2010

Aby bylo možné lépe posoudit vliv změn sazeb DPH a procentuálních změn rozpočtového určení daní v období 2003 – 2010 na výnosy v jednotlivých letech, byl pro sjednocení výsledných hodnot použit přepočít daných výnosů daně z přidané hodnoty vůči prostému počtu obyvatelstva. Hodnoty výnosů DPH pro obce a kraje jsou prezentovány v mil. Kč. Následný přepočít daně na osobu je v běžných korunách (viz. Tab. 4.9).

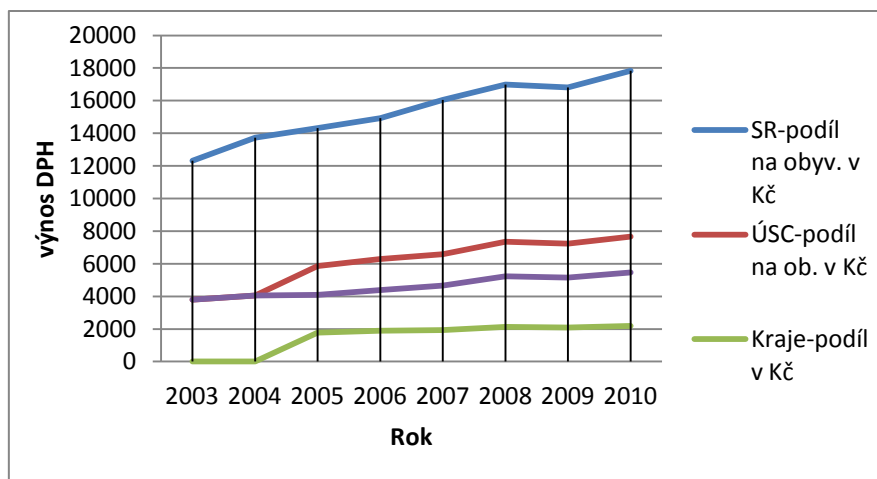
Tab. 4.9: Výše DPH v přepočtu na obyvatele

rok	DPH SR	DPH ÚSC celkem	DPH kraje	DPH obce	počet obyvatel	SR-podíl na ob. /Kč	ÚSC-podíl na ob. /Kč	Kraje-podíl v Kč	Obce-podíl v Kč
2003	125657,25	38727,44	0	38727,44	10 211 455	12306	3793	0	3793
2004	140383,02	41393,7	0	41393,7	10 220 577	13735	4050	0	4050
2005	146823,13	60069,7	18157,29	41912,41	10 251 079	14323	5860	1771	4089
2006	153515,75	64599,89	19526,64	45073,25	10 287 189	14923	6280	1898	4381
2007	166627,76	68413,88	20105,97	48307,9	10 381 130	16051	6590	1937	4653
2008	177816,3	76973,41	22200,06	54773,36	10 467 542	16987	7354	2121	5233
2009	176716,88	76006,06	21851,7	54157,36	10 506 813	16819	7234	2080	5154
2010	187820	80676,73	23125,59	57551,14	10 532 770	17832	7660	2196	5464

Zdroj: Vlastní zpracování dle Tabulky 4.8.

Každý občan v České republice se na státním rozpočtu ve sledovaném období podílel průměrnou částkou ve výši 15 372 Kč ročně. Tuto částku odvedl v rámci své roční spotřeby, na kterou obětoval svůj důchod. Pro rozpočty obcí představoval tento příspěvek na sdílených daních 4 602 Kč ročně na jednoho obyvatele. Kraje získaly od občana sumu ve výši 2 001 Kč ročně. V součtu tak každý obyvateľ v ČR průměrně přispěje ze svého důchodu na dani z přidané hodnoty do veřejných rozpočtů částkou **21 475 Kč**.

Graf 4.11: Výše DPH v přepočtu na obyvatele

Zdroj: Vlastní zpracování dle Tabulky 4.9.

4.3.2 Regresní analýza

V této části bude pomocí regresní analýzy zjištěna míra závislosti mezi jednotlivými statistickými znaky, nebo-li závislost jednoho z vybraných znaků na ostatních (konkrétně třetí položky na prvních dvou). Bude posuzováno období od roku 2003 do roku 2010.

Lineární regresní analýzu je možné vyčíslit více způsoby, a to s jednou nezávislou proměnnou, tak i s více nezávislými proměnnými. Výstupy z procedury regrese jsou po zadání požadovaných dat generovány automaticky pomocí doplňku v programu Microsoft Excel.

4.3.2.1 Postup při zpracování dat

Pro práci s regresi v programu Microsoft Excelu byl použit následný postup:

- Příkaz: Doplňky → zatrhnutí Analytické nástroje → Analýza dat ...
- Příkaz Analýza dat → Regrese

- Vstupní oblast Y: C1 : C8 (Výnos DPH)
- Vstupní oblast X: A1 : B8 (Celkové daňové příjmy a výše sazeb DPH)
- Popisky – zatrhnout → OK
- Výsledek v novém listu: Hodnota spolehlivosti R = koef. determinace (R = Korelační koeficient)

Determinační koeficient nabývá hodnot od 0 do 1. Nulová hodnota koeficientu značí, že faktor nemá na zkoumané hodnoty žádný vliv, tedy že mezi jednotlivými znaky neexistuje rozdíl. V takovém případě se bezvýhradně přijímá nulová hypotéza, ve které se definuje zkoumaný problém. Naopak hodnota determinačního koeficientu $R^2 = 1$ znamená, že vliv faktoru na zařazení do jednotlivých znaků je jednoznačný, mezi znaky je významný rozdíl a je bezvýhradně přijímána alternativní hypotéza.

Mezi oběma extrémními hodnotami determinačního koeficientu existuje široké spektrum hodnot, které vyjadřuje skutečnou sílu vlivu zkoumaného faktoru na danou proměnnou. Praxe ukazuje, že hodnoty R^2 větší než 0,8 znamenají již velmi významnou závislost. Naopak hodnoty pod 0,25 představují minimální závislost, resp. prakticky již nezávislost.

Mezi významností uvedené závislosti a F - testem analýzy rozptylu platí jednoduchý vztah: je-li v analýze rozptylu přijata alternativní hypotéza o různosti středních hodnot, je vliv faktoru na rozlišení hodnot do jednotlivých znaků významný. Pokud nelze zamítnout nulovou hypotézu o shodě středních hodnot, je vliv faktoru nevýznamný. F-testem se rozumí statistický test používaný zejména k ověřování statistické významnosti mezi rozptyly dvou nebo více statistických souborů.

4.3.2.2 Závislost výnosu daně z přidané hodnoty ÚSC na změně výše sazeb DPH

Statistika neurčí příčinu a následek, ale pouze to, že existuje vzájemný vztah mezi dvěma procesy nebo veličinami vztah (korelace).

Pro zkoumání vlivu výnosu daně na výši sazeb byly použity základní údaje (Tab. 4.7). Výše jednotlivých sazeb DPH pro daná období byly pro účely zjednodušení porovnání sečteny, hodnoty jsou uváděny v mil. Kč. Údaje v tabulce ukazují celkové daňové příjmy krajů, obcí a dobrovolných svazků obcí a výnosy DPH, jež souhrnně územně samosprávné celky obdržely.

Tab. 4.10: Příjmy ÚSC, výnosy a výše sazeb DPH v období 2003 - 2010.

Rok	Celkové daň. příjmy	výše sazby DPH	Výnos DPH
2003	118890,7	27	38727,4
2004	128760,4	25	41393,7
2005	168518,7	24	60069,7
2006	172939,3	24	64599,7
2007	187430,3	24	68413,9
2008	204237,9	28	76973,4
2009	180334,7	28	76009,1
2010	187984,2	30	80676,7

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 12,13.

Základem regresní analýzy je nutné stanovení hypotéz, které budou následně ověřeny pomocí funkcí v Excelu:

Je vyslovena nulová hypotéza: H_0 : velikost výnosu DPH není závislá na výši sazeb DPH.

Je vyslovena alternativní hypotéza: H_1 : velikost výnosu DPH je závislá na výši sazeb DPH.

Vyhodnocení analýzy pomocí Excelu (Obr. 4.1):

0,975441698: Korelační koeficient v absolutní hodnotě - míra závislosti je 0,98

0,951486505: Determinanční koeficient - síla závislosti je 95,15 %

0,932081107: Adjustovaný determinanční koeficient - síla závislosti po úpravě je 93,21 %

Korelační koeficient je bez znaménka. Jeho hodnota se nachází v intervalu (0;1), kdy se blíží k 1. Tato vysoká hodnota svědčí o vysoké závislosti proměnných. Determinanční koeficient vyjadřuje, že výše sazeb DPH ovlivňuje celkový výnos daně z 95,15 %. Tato závislost mezi faktory je velmi silná. Zbýlých 4,85 % je pak ovlivněno jinými faktory.

Pokud je $F < 0,05$, tak závislost je významná. Z uvedených výsledků vyplývá, že významnost $F = 0,00052$, zavrhuje nulovou hypotézu, protože $0,00052 < 0,05$. Závěr: je přijata Hypotéza H_1 : mezi výnosem DPH v návaznosti na výši sazeb této daně a celkovými daňovými příjmy je významná závislost.

Porovnáním reziduí byla zjištěná odlehlá data. Pokud některé hodnoty nejsou v intervalu -1,96 až 1,96, nelze následně použít rovnici z ANOVY:

$$y = 118504,4775 - 2844,922648A + 1,969946424B$$

Obr. 4.1: Regresní analýza vlivu výše sazeb DPH na daňový výnos.

VÝSLEDEK								
Regresní statistika								
Násobné R	0,975441698	Korelační koeficient v absolutní hodnotě						
Hodnota spolehlivosti R	0,951486505	Determinanční koeficient						
Nastavená hodnota spolehliv	0,932081107	Adjustovaný determinanční koeficient						
Chyba stř. hodnoty	7765,531291							
Pozorování	8							
ANOVA								
	Rozdíl	SS	MS	F	Významnost F			
Regrese	2	5913606529	2956803265	49,03205336	0,00051839			
Rezidua	5	301517381,2	60303476,24					
Celkem	7	6215123910						
	Koeficienty	chyba stř. hodno	t Stat	Hodnota P	Dołní 95%	Horní 95%	Dołní 95,0%	Horní 95,0%
Hranice	118504,4775	33558,4696	3,531283724	0,016716898	32239,68514	204769,2698	32239,68514	204769,2698
výše sazby DPH	-2844,922648	1411,218137	-2,015934016	0,099887064	-6472,574357	782,7290612	-6472,574357	782,7290612
Výnos DPH	1,969946424	0,205272744	9,596726691	0,000208183	1,442276036	2,497616811	1,442276036	2,497616811
REZIDUA								
Pozorování	Očekávané Celkové daň.přijmy	Rezidua	Normovaná rezidua					
1	117982,4691	908,2308721	0,138385027					
2	128924,7826	-164,3825728	-0,025046591					
3	168560,4246	-41,72462957	-0,006357485					
4	177484,2819	-4544,981929	-0,692508334	hodnoty musí být v intervalu -1,96 až 1,96				
5	184998,0516	2432,248422	0,37059604					
6	190480,1174	13757,7826	2,096241363					
7	188580,4981	-8245,798065	-1,256393089					
8	192085,5747	-4101,374697	-0,624916931					

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.2.3 Závislost výnosu daně z přidané hodnoty ÚSC na změně výše RUD

Tab. 4.8 obsahuje údaje, které jsou potřebné pro zjištění vlivu výnosu DPH na výši rozpočtového určení daní, kterým se přerozděluje celostátní výnos daní mezi státní rozpočet a územně samosprávné celky. Výše jednotlivých sazeb RUD pro daná období byly pro účely zjednodušení porovnání sečteny. Pokud tedy v roce 2003 kraje nebyly zahrnuty do přerozdělování (0 %) a obce se podílely na celostátních příjmech 20,59 %, je v tabulce zapsána hodnota 20,59. Jestliže například v roce 2007 územně samosprávné celky participovaly na sdílených daních v poměru 8,92 % pro kraje a 20,59 % pro obce, byl zapsán údaj 29,51 %. Údaje v tabulce ukazují celkové daňové příjmy krajů, obcí a dobrovolných svazků obcí, výnosy DPH, jež územně samosprávné celky obdržely a procentuální výši míry přerozdělování daných výnosů. Hodnoty jsou uváděny v mil. Kč.

Tab. 4.11: Příjmy ÚSC, výnosy daně a výše RUD v období 2003 - 2010.

Rok	Celkové daň.příjmy	Výnos DPH	RUD v %
2003	118890,7	38727,4	20,59
2004	128760,4	41393,7	20,59
2005	168518,7	60069,7	29,51
2006	172939,3	64599,7	29,51
2007	187430,3	68413,9	29,51
2008	204237,9	76973,4	30,32
2009	180334,7	76009,1	30,32
2010	187984,2	80676,7	30,32

Zdroj: Vlastní zpracování dle Přílohy č. 12,13.

Je opět nutné stanovit hypotézy, které budou následně ověřeny pomocí regresní analýzy:

Je vyslovena nulová hypotéza: H_0 : velikost výnosu DPH není závislá na výši RUD.

Je vyslovena alternativní hypotéza: H_1 : velikost výnosu DPH je závislá na výši RUD.

Vyhodnocení analýzy pomocí Excelu (Obr. 4.2):

0,9660954: Korelační koeficient v absolutní hodnotě - míra závislosti je 0,96

0,9333403: Determinanční koeficient - síla závislosti je 93,33 %

0,9066764: Adjustovaný determinanční koeficient - síla závislosti po úpravě je 90,67 %

Korelační koeficient je bez znaménka, jeho hodnota je v intervalu (0;1), blíží se k 1, vysoká hodnota svědčí o vysoké závislosti. Determinanční koeficient vyjadřuje sílu závislosti, tzn., že procentuální výše participace ÚSC na sdílených daních ovlivňuje celkový výnos DPH z 93,33 %. Tato závislost mezi faktory je velmi silná. Zbýlých 6,67 % je ovlivněno jinými faktory.

Pokud je $F < 0,05$, tak závislost je významná. Z uvedených výsledků vyplývá, že významnost $F = 0,001147252$, zavrhuje nulovou hypotézu, protože $0,001147252 < 0,05$. Závěr: je přijata Hypotézu H_1 : mezi velikostí výnosu DPH a procentuální výši RUD v návaznosti na celkové daňové příjmy je významná závislost.

Porovnáním reziduí nebyla zjištěná odlehlá data. Pokud jsou všechny v intervalu -1,96 až 1,96, lze následně použít rovnici z ANOVY:

$$Y=23055,35338 + 1,07211614A + 2815,2296648B$$

Obr. 4.2: Regresní analýza vlivu procentuální výše RUD na daňový výnos DPH.

VÝSLEDEK								
Regresní statistika								
Násobné R	0,96609538	Korelační koeficient v absolutní hodnotě						
Hodnota spolehlivosti R	0,933340284	Determinanční koeficient						
Nastavená hodnota spol	0,906676397	Adjustovaný determinanční koeficient						
Chyba stř. hodnoty	9102,729215							
Pozorování	8							
ANOVA								
	Rozdíl	SS	MS	F	Významnost F			
Regrese	2	5800825514	2900412757	35,00391007	0,001147252			
Rezidua	5	414298395,8	82859679,15					
Celkem	7	6215123910						
	Koeficienty	Chyba stř. hodnoty	t Stat	Hodnota P	Dolní 95%	Horní 95%	Dolní 95,0%	Horní 95,0%
Hranice	23055,35338	29162,33982	0,790586541	0,465013506	-51908,82762	98019,53437	-51908,82762	98019,53437
Výnos DPH	1,07211614	0,606690774	1,767154185	0,137450586	-0,487432143	2,631664424	-0,487432143	2,631664424
RUD v %	2815,229648	2228,020285	1,26355656	0,262099233	-2912,078825	8542,538121	-2912,078825	8542,538121
REZIDUA								
Pozorování	vané Celkové daň.	Rezidua	Normovaná rezidua					
1	122541,2024	-3650,502446	-0,474509638					
2	125399,7857	3360,614289	0,436828599					
3	170534,4752	-2015,775211	-0,262020031					
4	175391,1613	-2451,861327	-0,318704575	hodnoty musí být v intervalu -1,96 až 1,96				
5	179480,4267	7949,87329	1,033362271					
6	190937,5408	13300,35917	1,728843826					
7	189903,6992	-9568,999235	-1,243823947					
8	194907,9085	-6923,708532	-0,899976504					

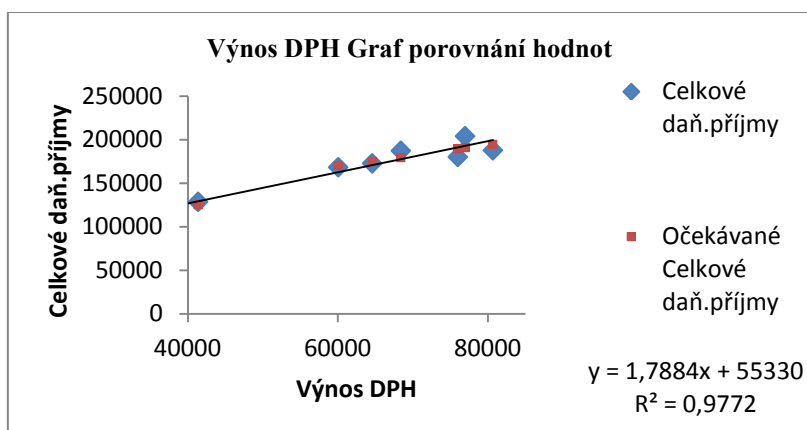
Zdroj: Vlastní zpracování

Závislost mezi proměnnými lze také zobrazit pomocí regresní přímky. Kromě jednotlivých bodů, které zobrazují kombinace hodnot sledovaných proměnných, je zobrazena regresní přímka (lineární křivka), která vystihuje danou závislost. Tuto lineární křivku ke možné získat přidáním spojnice trendu do bodového grafu. Před konečným zobrazením v možnostech spojnice trendu je vhodné označit zobrazení rovnice regrese a hodnoty spolehlivosti R.

Graf 4.9 představuje závislost celkových příjmů na výnosu DPH, který je zároveň ovlivňován i výší jednotlivých sazeb této daně. Závislost určuje rovnice regrese, jež má tvar: $y=1,7884x + 55330$. Determinanční koeficient R^2 má velikost 0,9772 a potvrzuje tak významně silnou závislost mezi sledovanými proměnnými.

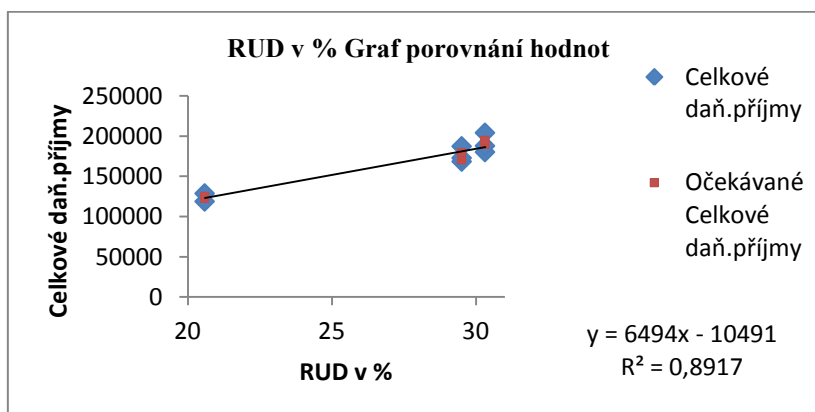
Graf 4.10 zobrazuje závislost celkových daňových příjmů krajů a obcí na velikosti podílu transferovaných sdílených příjmech. Rovnice regrese: $y=6494x-10494$ představuje spolu s koeficientem $R^2 = 0,8917$ závislost mezi sledovanými parametry, závislosti celkových příjmů na podílu sdílených daní v rámci rozpočtovém určení daní.

Graf 4.12: Porovnání hodnot – výnos DPH.

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 4.13: Porovnání hodnot – RUD.

Zdroj: Vlastní zpracování

Závěrem je možné napsat, že na celkové daňové příjmy krajů a obcí mají velmi silný vliv oba dva sledované parametry. Daň z přidané hodnoty patří k nejméně výnosným daním, a proto jakákoliv změna daňových sazeb vyvolá významný cílový efekt, který je daným fiskálním zásahem sledován. Pouze 4,85 % této závislosti mohou ovlivnit jiné faktory. U rozpočtového určení daní a jeho vlivu na daňové příjmy územně samosprávných celků je situace obdobná. Z výsledků je patrný velmi silný vliv, i když je o 1,82 % slabší než u závislosti na sazbách DPH. Procentuální výše sdílených daní ovlivňuje příjmovou stránku rozpočtů 93,33 %. Zbývajících 6,67 % ovlivňují jiné faktory. Regresní analýza byla použita na porovnání hodnot v rámci krajů a obcí, avšak lze určitě konstatovat, že obdobný průběh vzájemných závislostí je možné aplikovat i na příjmovou stránku státního rozpočtu.

4.4 Komparace vývoje DPH v ČR a ve vybraných státech EU.

Komparativní ekonomii je definována jako analytická disciplína, která se věnuje srovnání vybraných ekonomických procesů a systémů, např. ekonomického růstu, investiční aktivity, cenových a měnových systémů aj. ve vybraných zemích.

Ekonomické cíle se mohou v různých společnostech lišit, protože existují různé druhy ekonomických systémů, protože existují různé způsoby řešení téhož problému, protože lidé žijící v různých společnostech mají odlišnou kulturu, jiné životní prostředí nebo si mohou stanovovat různé priority při plnění ekonomických cílů.

Vstup bývalých socialistických států do Evropské unie a přijetí těchto států do svazku ekonomicky silných států představoval pro všechny zúčastněné veliké riziko. Prioritou byla co možná největší eliminace možných negativních dopadů v rámci transformace jednotlivých ekonomik.

Pro srovnání vývoje DPH mezi státy EU bylo k České republice vybráno Polsko a Německo.

4.4.1 Srovnání transformačního a liberalizačního procesu

Polsko byla první země, která uskutečnila transformaci metodou šokové terapie (1990), bohužel s logickým důsledkem hospodářského poklesu a růstu nezaměstnanosti. Daňové reformy byly řešeny postupnou přestavbou.

Československo v rámci ekonomické reformy použila také „šokovou terapii“, ovšem díky příznivějším makroekonomickým podmínkám a fixnímu kurzu koruny nebyly negativní dopady tak velké, jako u Polska. Daňový systém byl vyřešen jednorázovým opatřením.

Německo bylo zvláštní případ. Na základě měnové, hospodářské a sociální unie se SRN, bývalá NDR převzala celé zákonodárství. Neproběhla žádná reforma, transformace trvala pouze tři měsíce.

4.4.2 Vývoj jednotlivých sazeb DPH ve vybraných ekonomikách

Daň z přidané hodnoty je důležitým zdrojem příjmů státního rozpočtu ve všech evropských zemích.

V Polsku existují 3 sazby, s platností k 1. 1. 2011

- Základní sazba, ve výši 23 %, které podléhá naprostá většina služeb a zboží.
- Snížená sazba, 8 %, která je uvalena na většinu potravin, služby turistického ruchu, na léky a zboží užívané při lékařské péči, výstavbu a opravu bytů, přepravní služby, hnojiva a obecní služby (např. dodávka vody, čištění odpadních vod, údržba ulic).
- Zvláštní snížená sazba ve výši 5 % se uplatňuje na nezpracované potraviny.

Tyto produkty jsou od DPH osvobozeny:

- Lékařské služby
- Mléčné výrobky
- Bankovní služby a služby pojišťoven
- Poštovní služby a známky
- Vzdělávací a umělecké služby
- Věda

Povinnost k registraci k DPH vzniká v okamžiku, kdy roční obrat převyší 10 000 EUR

Tab. 4.12: Vývoj jednotlivých sazeb DPH od roku 1993

	Česká republika			Německo			Polsko		
	sazby DPH			sazby DPH			sazby DPH		
změna	počet	snížená	základní	počet	snížená	základní	počet	snížená	základní
1. 1. 1993	2	5	23	2	7	15			
8. 1. 1993							3	3; 7	22
1. 1. 1995	2	5	22						
1. 4. 1998				2	7	16			
1. 5. 2004	2	5	19						
1. 1. 2007				2	7	19			
1. 1. 2008	2	9	19						
1. 1. 2010	2	10	20						
1. 1. 2011							3	5; 8	23

Zdroj: Široký. (2008) a (2010).

V Německu je daň z přidané hodnoty uvalována ve dvou sazbách a je platná od 1. 1. 2007.

- Standardní základní sazba je stanovena na 19 %.
- Snížená 7% sazba se vztahuje na zboží a služby denní potřeby, jako jsou potraviny, noviny nebo veřejná doprava.
- Bankovní služby nebo zdravotní služby jsou od DPH osvobozeny.

Povinnost k registraci k DPH vzniká v okamžiku, kdy obrat v předchozím roce převýšil 17.500 EUR nebo očekávaný obrat v roce současném převyšuje 50.000 EUR.

V České republice existují dvě sazby DPH a jsou platné od 1. 1. 2010.

- Základní sazba, ve výši 20 %, které podléhá naprostá většina služeb a zboží.
- Snížená sazba, ve výši 10 %, která je uvalena na většinu potravin, služby turistického ruchu, na léky a zboží užívané při lékařské péči, knihy, tiskoviny, výstavbu a opravu bytů, obecní služby (dodávka vody, čištění odpadních vod, údržba ulic); sociální a úklidové služby apod.

Tyto produkty jsou od DPH osvobozeny:

- Bankovní služby a služby pojišťoven; poštovní služby
- Rozhlasové a televizní vysílání
- Zdravotnické služby, sociální pomoc aj.

Povinnost k registraci k DPH vzniká v okamžiku, obrat za 12 měsíců přesáhne částku jeden milion korun českých.

Od 1. 1. 2012 jsou aktuální sazby DPH v ČR stanoveny pro základní sazbu ve výši 20 % a pro sníženou sazbu ve výši 14 %.

Údaje v Tabulce 4.12 ukazují, že české vlády velmi často přistupují ke změnám sazeb daně z přidané hodnoty. Jedinou možnou příčinou těchto častých změn může být snaha zvýšit daňové příjmy do veřejných rozpočtů. Avšak tímto opatřením dochází ke zvyšování daňové zátěže obyvatelstva, což může mít v konečném důsledku negativní dopad na celkovou spotřebu domácností a s tím spojený pokles výkonnosti ekonomiky. Lze tedy konstatovat, že z posuzovaných zemí má ČR z pohledu DPH nejvyšší nepřímé daňové zatížení, sbližující se sazby navíc mohou velmi negativně dopadnout na nízkopříjmové skupiny občanů. Daň je na základě častých změn využívána k ovlivňování stavu veřejných financí.

5. ZÁVĚR

Předkládaná diplomová práce je zaměřena na daň z přidané hodnoty a její dopady na veřejné rozpočty v České republice.

Cílem diplomové práce bylo stanovení významu výnosů daně z přidané hodnoty pro veřejné rozpočty a zmapování vývoje těchto výnosů pro období v letech 2003-2010. Cílem byla také analýza trendů a tendencí této daně a srovnání vývoje DPH v České republice a ve vybraných státech EU.

Práce je rozdělena do 5 kapitol včetně úvodu. V druhé kapitole byly popsány historické aspekty daní, jejich úlohy, teorie a význam daní pro veřejné rozpočty. Druhá část kapitoly byla zaměřena na genezi DPH v rámci Evropského společenství a její harmonizace v EU.

Třetí kapitola byla věnována vývoji legislativy DPH v České republice. Byla zpracována základní témata, jako jsou daňové reformy, geneze sazeb DPH a základní principy uplatňování této daně, její budoucnost.

V předposlední, čtvrté kapitole byl prakticky zhodnocen význam DPH pro veřejné rozpočty. V první části byly porovnány podíly DPH na sdílených daních a její výnosy v jednotlivých obdobích pomocí analýzy trendů a tendencí této daně v rámci příjmové části veřejných rozpočtů. Za využití statistického nástroje, regresní analýzy, byla stanovena míra závislosti parametrů, jako je zvýšení sazeb DPH a změna procentuálního podílu sdílených daní v rámci rozpočtového určení daní, na celkový vývoj výnosů DPH pro veřejné rozpočty. V druhé části byl porovnán vývoj DPH v České republice, v Polsku a v Německu.

Snahou veškerých změn, které byly v průběhu několika let zahrnuty do rozpočtových pravidel, bylo odstranění příčin nerovnoměrného přerozdělování příjmů, odstranění nestability příjmů a zajištění větší finanční nezávislosti územně samosprávných celků. Současné rozpočtové určení daní platné od r. 2008 přineslo obcím společně s daní z přidané hodnoty vyšší daňové příjmy. Daňové příjmy patří mezi nejdůležitější a největší zdroj finančních prostředků pro obce. Bez daňových příjmů by obce mohli jen ztěžka financovat svůj chod a další činnosti spojené s veřejnou správou.

Dlouhodobým trendem ve vývoji českého daňového systému je snižování přímých daní a naopak zvyšování daňové zátěže u daní nepřímých. DPH je prodejní daň ukládána na všech

stupních zpracování, která na rozdíl od daně obrátové nemá kumulativní účinek, neboť plátcé daně má nárok na odpočet daně zaplacené ve vstupu do výroby. Technika daně zajišťuje, že zákonná sazba daně odpovídá poměru zaplacené daně v ceně zboží a služby bez daně. Tento systém také vykazuje odolnost proti daňovým únikům, protože plátcí daně tvoří řetězec, v němž každý, kdo prodává své zboží nebo službu, musí svému odběrateli vystavit tzv. daňový doklad, v němž uvede zaplacenou výši daně. Tato jednoduchá vazba tak predikuje tuto daň pro využití při fiskálních zásazích státu a navíc představuje nejstabilnější složku veřejných rozpočtů.

Současný systém RUD způsobil, že se dají rozpočtované příjmy celkem dobře pro každou obec odhadnout. Tato vlastnost je velmi důležitá, protože územně samosprávné celky tak mají možnost odhadovat příjmy a tomu přizpůsobit i náklady tak, aby nedošlo k velkému zadlužení.

Analýza výnosů DPH v období let 2003 – 2010 ukázala, že tato daň je velmi významným zdrojem veřejných rozpočtů. V roce 2003 každý občan přispěl do veřejných rozpočtů ČR částkou 16 099 Kč (včetně transferů do EU – 16 144Kč). V roce 2010 to bylo již 25 492 Kč (včetně transferů do EU – 25.591 Kč). Během osmi let je tak nárůst téměř 58,35 %.

Cílem této práce bylo charakterizovat daň z přidané hodnoty v České republice, popsat její současný stav a význam a nastítnit její budoucí vývoj pro veřejné rozpočty. Regresní analýza potvrdila, že daň z přidané hodnoty patří k nejvýnosnějším daním, a proto jakákoliv změna daňových sazeb vyvolá významný cílový efekt, který je daným fiskálním zásahem sledován. Pouze 4,85 % této závislosti mohou ovlivnit jiné faktory.

U rozpočtového určení daní a jeho vlivu na daňové příjmy územně samosprávných celků je situace obdobná. Z výsledků je patrný velmi silný vliv, i když je o 1,82 % slabší než u závislosti na sazbách DPH. Procentuální výše sdílených daní ovlivňuje příjmovou stránku rozpočtů 93,33 %. Zbývajících 6,67 % ovlivňují jiné faktory. Regresní analýza byla použita na porovnání hodnot v rámci krajů a obcí, avšak lze určitě konstatovat, že obdobný průběh vzájemných závislostí bude platit i pro příjmovou stránku státního rozpočtu.

Komparací vývoje DPH v České republice, Polsku a Německu bylo zjištěno, že daňové zatížení zboží a služeb v ČR je vyšší než ve sledovaných státech. Navíc časté změny sazeb DPH ukazují, že je tato daň, pro svou prvotní „neviditelnost“ a snadnou vymahatelnost, využívána pro fiskální zásahy vládních kabinetů, jež ovlivňují stav veřejných financí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

a) LITERATURA

[1] FANTINI, Marco. ed. *Taxation Trends in the European Union*. 2010 Edition. Luxemburg: European Communities, 2010. 430 s. ISBN 978-90-79-15801-8.

[2] HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAAYTOVÁ. *Veřejné finance*. 3. Vyd. Praha: ASPI, 2007. 364 s. ISBN 978-80-7357-301-0.

[3] HALÁSEK, Dušan. *Veřejná politika*. Studijní materiál – 2011.

[4] JACKSON, Peter a Charles BROWN. *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia, 2003. 734 s. ISBN 80-86432-09-02

[5] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

[6] NOVOTNÝ, Jan. *Daňová soustava (Úvodní text)*. VŠB-TU Ostrava, Ekonomická fakulta, katedra Financí, 1999, 29 s.

[7] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance. Úvod do problematiky*. 4. vyd. Praha: ASPI, 2007. 579 s. ISBN 978-80-7357-358-4.

[8] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 4. vyd. Praha: Linde, 2010, 351 s. ISBN 978-80-7201-799-7.

[9] ŠIROKÝ, Jan. *Daňová teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C.H.Beck, 2008, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

[10] TETŘEVOVÁ, Liběna. *Veřejná ekonomie*. 1.vyd. Edition Professional Publishing, 2008, 185 s. ISBN 978-80-86946-79-5.

[11] VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2008 aneb učebnice daňového práva*. Praha: VOX a.s., 2008, 324 s. ISBN 978-80-86324-72-2.

b) ELEKTRONICKÉ ZDROJE

- [12] ČESKÁ DAŇOVÁ SPRÁVA. *Daňové příjmy krajů a obcí*. [online]. [cit.2012-02-10]. Dostupný z WWW: <<http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/282.html?year=>>
- [13] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Olomoucký kraj*. [online]. [cit.2012-02-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/home>>
- [14] E15.CZ. *Makroekonomické ukazatele*. [online]. [cit.2012-02-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.e15.cz/financni-data/makroekonomika/>>
- [15] EUROSKOP.CZ. *Věcně o Evropě*. [online]. [cit.2012-03-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/>>.
- [16] EUROSTAT. *Statistiky*. [online]. [cit.2012-02-21]. Dostupný z WWW: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database>
- [17] FINANCE.CZ. *Daně v číslech*. [online]. [cit.2012-01-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/dane-a-mzda/statistiky/>>
- [18] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Aris web*. [online]. [cit.2012-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://wwwinfo.mfcr.cz/psp/411Muvod.htm>>
- [19] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Daně a poplatky. Daňový systém ČR*. [online]. [cit.2012-02-21]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/SID-3EA9846C-7ED8E3D/cds/xsl/danovy_system_CR__odkazy.html?year=>
- [20] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Informační servis - veřejná správa*. [online]. [cit.2012-02-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/mvcren/article/v-novem-roce-nove-rozdeleni-dani-pro-obce.aspx>>

SEZNAM ZKRATEK

ČSÚ	Český statistický úřad
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DSO	Dobrovolné svazky obcí
FO	Fyzické osoby
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní produkt
MF	Ministerstvo financí
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
RUD	Rozpočtové určení daní

SEZNAM GRAFŮ

Graf 4.1: Celkové příjmy státního rozpočtu ČR: r. 2003.....	35
Graf 4.2: Celkové příjmy rozpočtu ČR: r. 2004.....	35
Graf 4.3: Celkové příjmy rozpočtu ČR: r. 2005.....	37
Graf 4.4: Celkové příjmy rozpočtu ČR: r. 2006.....	38
Graf 4.5: Celkové příjmy rozpočtu ČR: r. 2007.....	40
Graf 4.6: Celkové příjmy rozpočtu ČR: r. 2008.....	40
Graf 4.7: Celkové příjmy státního rozpočtu ČR: r. 2009.....	43
Graf 4.8: Celkové příjmy státního rozpočtu ČR: r. 2010.....	43
Graf 4.9: Daňové příjmy v letech 2003 - 2010	47
Graf 4.10: Vývoj výnosu DPH pro jednotlivé typy rozpočtů	49
Graf 4.11: Výše DPH v přepočtu na obyvatele.....	50
Graf 4.12: Porovnání hodnot – výnos DPH.	56
Graf 4.13: Porovnání hodnot – RUD.	56

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 2.1: Grafické znázornění závislosti vytěšňovacího parametru na populaci	15
Obr. 2.2: Vznik nadměrného daňového břemene	17
Obr. 4.1: Regresní analýza vlivu výše sazeb DPH na daňový výnos.....	53
Obr. 4.2: Regresní analýza vlivu procentuální výše RUD na daňový výnos DPH.	55

SEZNAM SCHÉMÁT

Schéma 2.1: Daňová soustava ČR.....	11
Schéma 3.1: Skladba daní České republiky před a po reformě k 1. 1. 1993.....	23

SEZNAM TABULEK

Tab. 2.1: Velikost odvodu výnosu daně z přidané hodnoty do rozpočtu EU.....	20
Tab. 3.1: Vývoj sazeb DPH v ČR	28
Tab. 4.1: Příjmy rozpočtu ČR v období 2003-2004; další data.....	36
Tab. 4.2: Příjmy rozpočtu ČR pro rok 2005; další ukazatele.	37
Tab. 4.3: Příjmy rozpočtu ČR v období 2006-2007; další ukazatele.	39
Tab. 4.4: Příjmy rozpočtu ČR pro rok 2008; další ukazatele.	41
Tab. 4.5: Příjmy rozpočtu ČR v období 2009-2010; další data.....	42
Tab. 4.6: Příjmy rozpočtu ČR v roce 2011; další data.....	45
Tab. 4.7: Inkaso daní v letech 2003 - 2010	46
Tab. 4.8: Výnosy DPH v jednotlivých obdobích pro veřejné rozpočty	48
Tab. 4.9: Výše DPH v přepočtu na obyvatele	49
Tab. 4.10: Příjmy ÚSC, výnosy a výše sazeb DPH v období 2003 - 2010.....	52
Tab. 4.11: Příjmy ÚSC, výnosy daně a výše RUD v období 2003 - 2010.....	54
Tab. 4.12: Vývoj jednotlivých sazeb DPH od roku 1993	58

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č.121/200Sb. – autorský zákon, zejména § 32 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 –školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB – TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB – TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB – TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. 4. 2012

.....
Bc. Irena Plischková

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Mezinárodní klasifikace daní podle OECD

Příloha č. 2: Formy mezinárodní daňové spolupráce

Příloha č. 3: Zdroje příjmové části rozpočtu EU

Příloha č. 4: Rozpočtové určení daní v letech 1993-1995

Příloha č. 5: Rozpočtové určení daní v letech 1996-2000

Příloha č. 6: Rozpočtové určení daní platné v roce 2001

Příloha č. 7: Rozpočtové určení daní od roku 2005

Příloha č. 8: Rozpočtové určení daní od 1.2. 2008

Příloha č. 9: Státní rozpočet ČR v období roku 2003 až 2005

Příloha č. 10: Státní rozpočet ČR v období roku 2006 až 2008

Příloha č. 11: Státní rozpočet ČR v období roku 2009 až 2011

Příloha č. 12: Příjmy krajů, obcí a dobrovolných svazků v letech 2003 až 2008

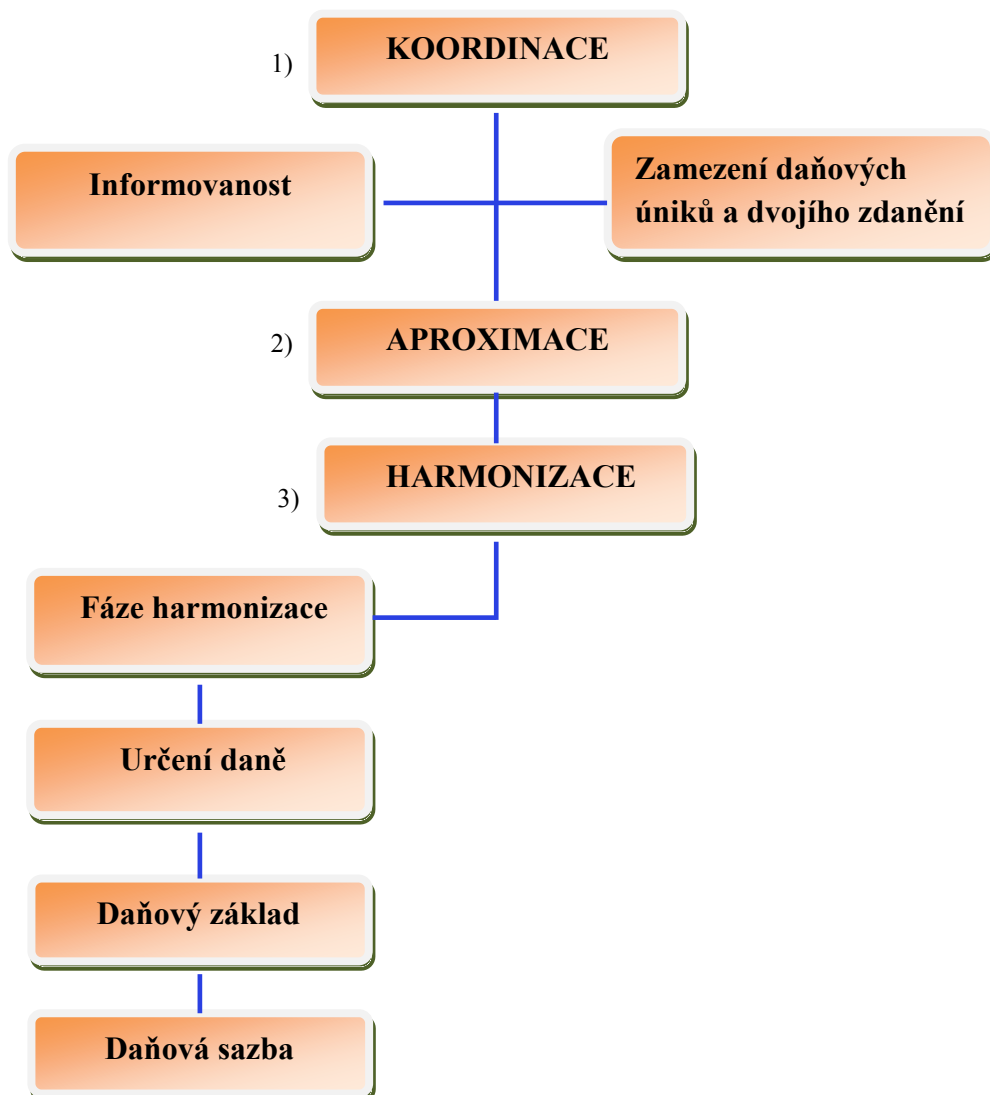
Příloha č. 13: Příjmy krajů, obcí a dobrovolných svazků v letech 2009 až 2011

Mezinárodní klasifikace daní podle OECD

1000 Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů
1100 Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů od jednotlivců
1110 Z příjmů a ze zisků
1120 Z kapitálových výnosů
1200 Daně z příjmů, zisků a kapitálových výnosů od společností
1210 Z příjmů a ze zisků
1220 Z kapitálových výnosů
1300 Položky, které nelze jednoznačně zařadit mezi 1100 a 1200
2000 Příspěvky na sociální zabezpečení
2100 Zaměstnanci
2200 Zaměstnavatelé
2300 Samostatně výdělečná osoba nebo nezaměstnaná
2400 Nezařaditelné do 2100, 2200 a 2300
3000 Daně z mezd a pracovních sil
4000 Daně majetkové
4100 Pravidelné daně z nemovitého majetku
4110 Domácností
4120 Ostatní
4200 Pravidelné daně z čistého jmění
4300 Daně z nemovitostí, dědické a darovací
4310 Daně z nemovitostí a dědické
4320 Daně darovací
4400 Daně z finančních a kapitálových transakcí
4500 Ostatní nepravidelné daně z majetku
4600 Ostatní pravidelné daně z majetku
5000 Daně ze zboží a služeb
5100 Daně z výroby, prodeje, převodů, leasingu a dodávek zboží a úpravy zboží
5110 Daně všeobecné
5111 Daň z přidané hodnoty
5112 Daně prodejní (obratové)
5113 Ostatní všeobecné daně ze zboží a služeb
5120 Daně ze speciálních zboží a služeb
5121 Spotřební daně
5122 Zisky z fiskálních monopolů
5123 Cla a dovozní daně
5124 Vývozní daně
5125 Daně z investičního zboží
5126 Daně ze speciálních služeb
5127 Ostatní daně z mezinárodního obchodu a transakcí
5128 Ostatní daně ze speciálních zboží a služeb
5130 Nezařaditelné do skupin 5110 až 5120
5200 Daně z používání nebo povolení používání zboží nebo vykonávání určitých činností
5210 Pravidelné daně
5211 Placené domácnostmi z motorových vozidel
5212 Placené ostatními subjekty z motorových vozidel
5213 Ostatní pravidelné daně
5220 Nepravidelné daně
5300 Nezařaditelné do skupin 5100 a 5200
6000 Ostatní daně
6100 Placené výhradně podniky
6200 Placené jinými subjekty než podniky nebo neidentifikovatelné

Zdroj: Metodika daňové klasifikace OECD.

Formy mezinárodní daňové spolupráce

- 1) představuje první krok ke sladění; je charakterizována jako vytváření bilaterálních a multilaterálních smluv (např. vzorové smlouvy o zamezení dvojího zdanění)
- 2) určuje směr daňové spolupráce, vzájemné přiblížení daňových soustav
- 3) znamená přizpůsobení a sladění národních daňových systémů na principu dodržování společných pravidel (judikáty soudního dvora EU)

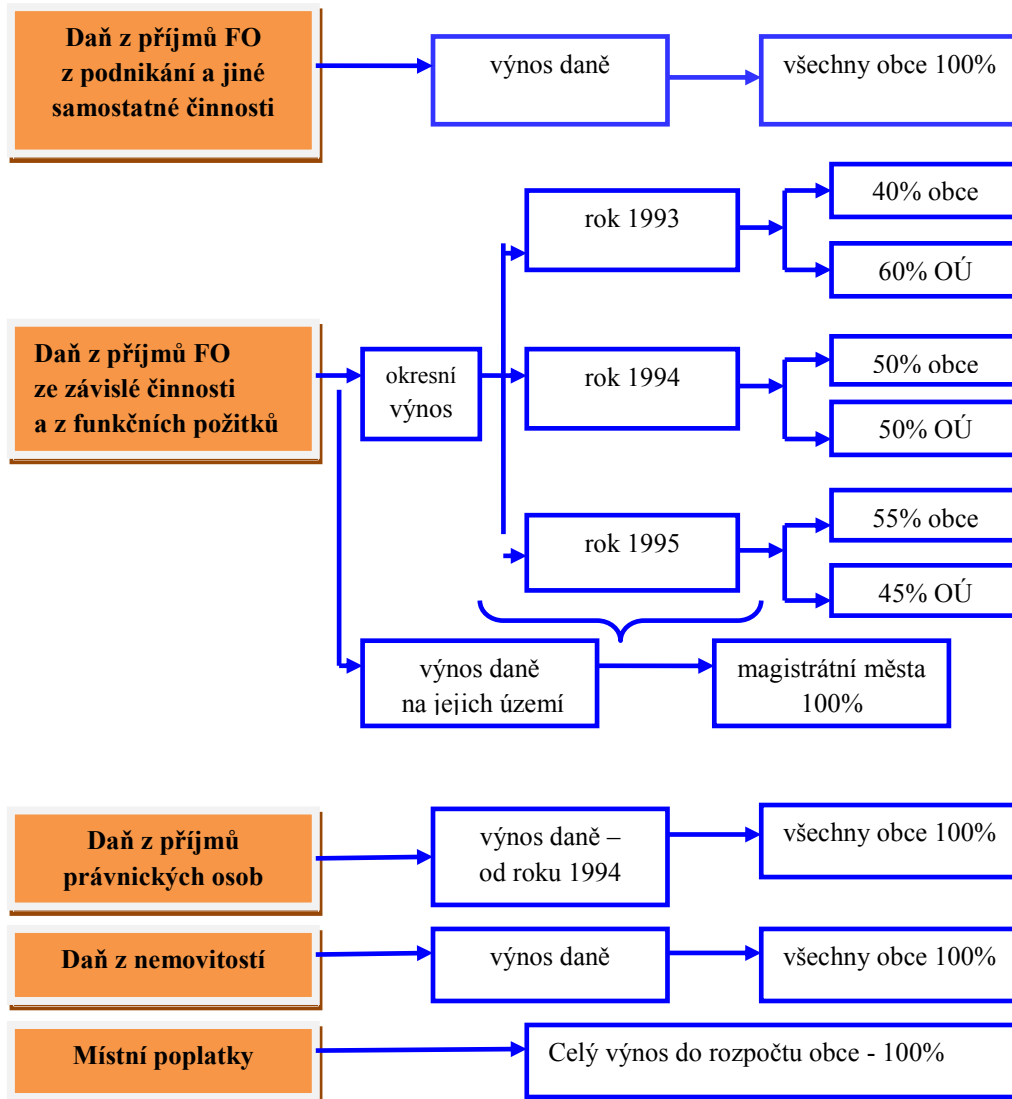
Zdroj: Vlastní zpracování. Podle: ŠIROKÝ, (2010).

Zdroje příjmové části rozpočtu EU

Geneze společenství	typ financování
ESUO (1951) ↓↓	→ poplatky jednotlivých podniků uhelného a ocelářského průmyslu
EHS a EUROATOM (1957) ↓	procentuální příspěvky členů z rozpočtu ES podle velikosti: → Německo, Francie, Itálie-28 %; Belgie, Nizozemí-7,9 %; Lucembursko-0,2 %
Systém vlastních zdrojů z 28.4.1970 ↓↓	→ 1. Zemědělské dávky - při dovozu zem.komodit ze třetích zemí - od producentů cukrů tradiční zdroj od r.1971 2. Výnos z cla – na komodity vstupující na vnitřní trh ES tradiční zdroj od r.1971 3. procento z národního výnosu DPH realizováno až od r.1979 (blíže Tab. 3.1)
Evropská společenství (od 1.11.1993) = ESUO, Euroatom,EHS	4. příspěvek z HNP – realizován od r.1988; od r.2002 příspěvek odváděn z HDP

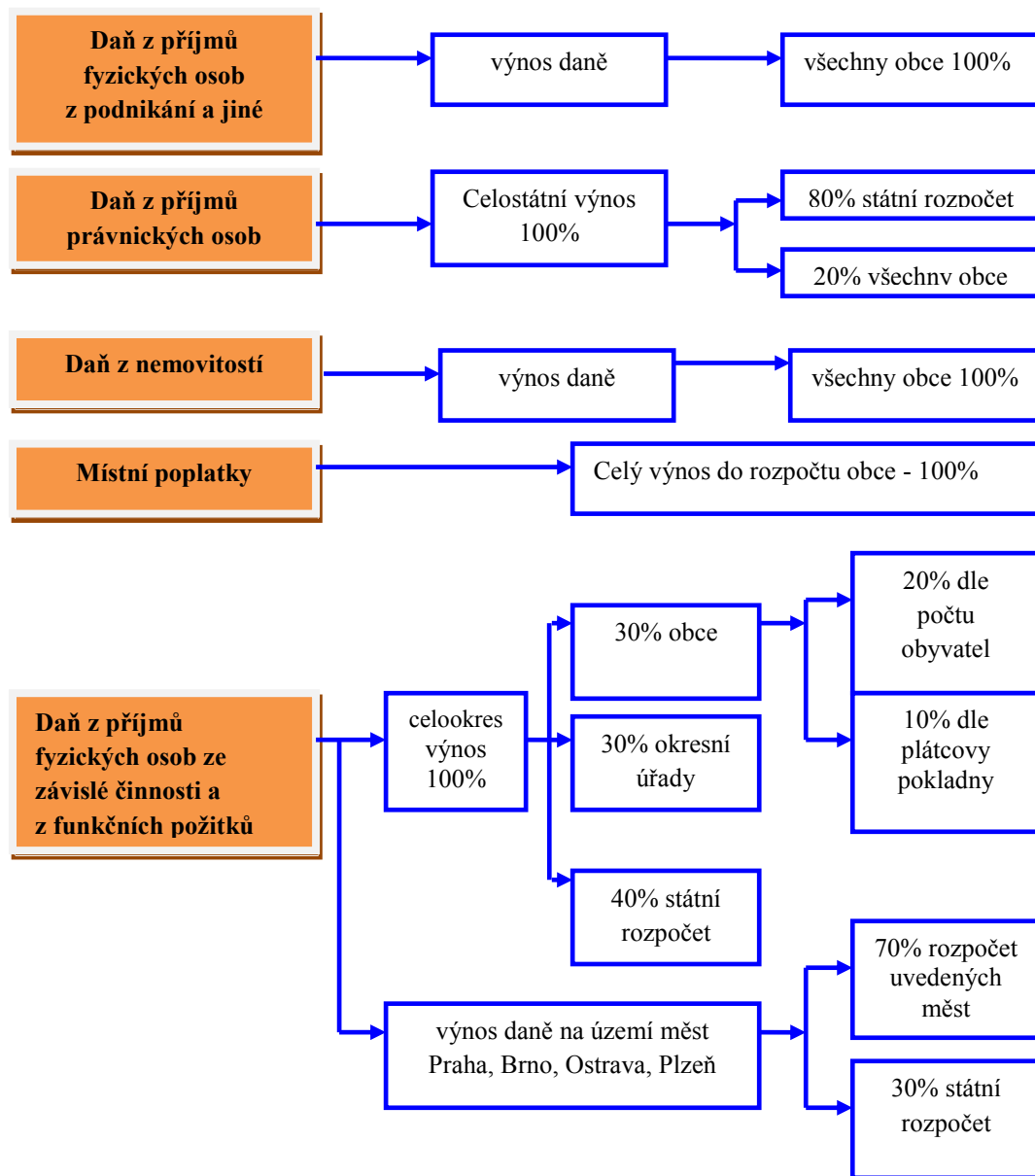
Zdroj: Vlastní zpracování. Podle: ŠIROKÝ, (2010).

Rozpočtové určení daní v letech 1993-1995

Zdroj: Převezato z bakalářské práce: Plischková, I. *Rozpočtové určení daní a jeho vliv na hospodaření vybrané obce, 2010*. Vlastní zpracování. Podle: Provoznicová, (2007), str. 115.

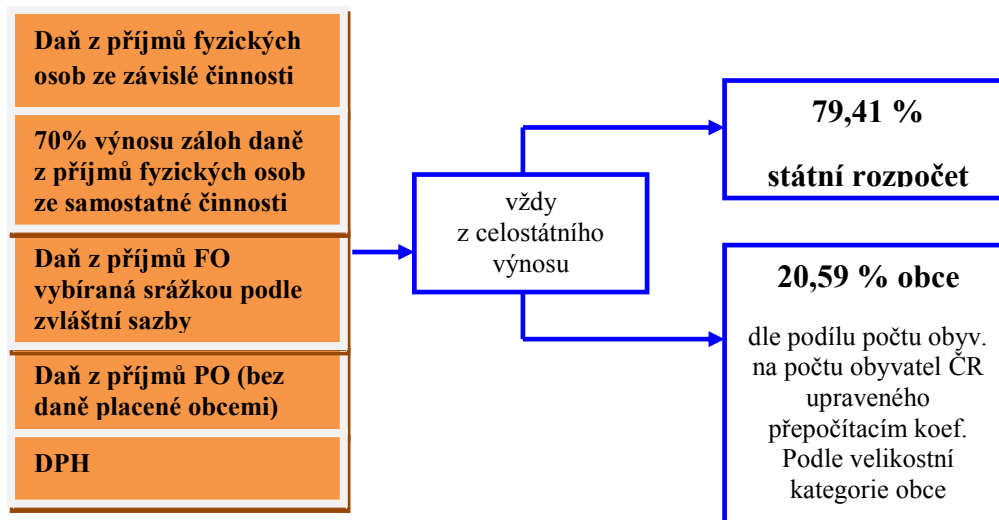
Rozpočtové určení daní v letech 1996-2000

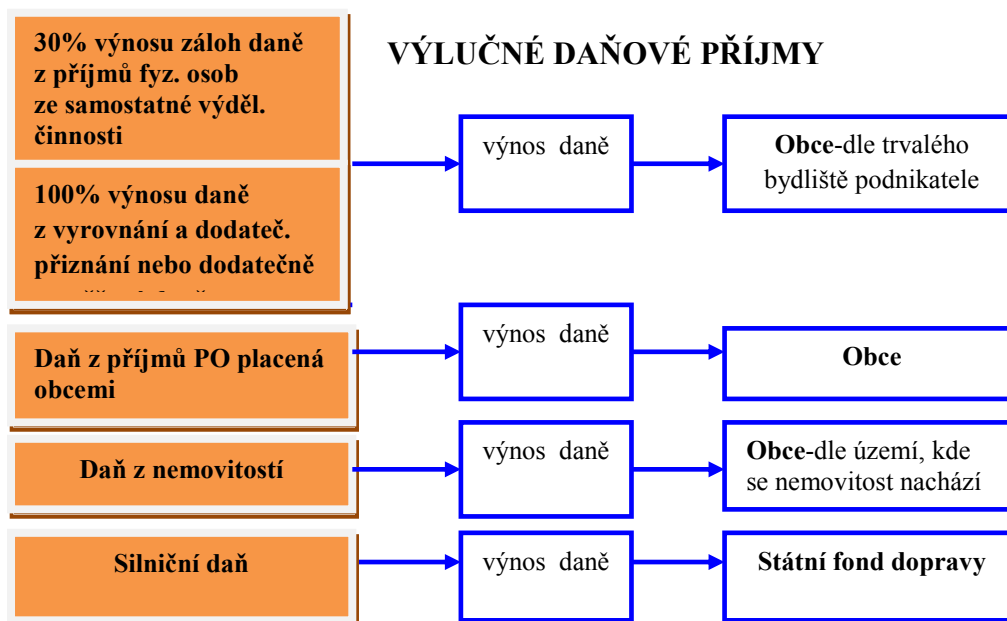
Zdroj: Převzato z bakalářské práce: Plischková, I. *Rozpočtové určení daní a jeho vliv na hospodaření vybrané obce, 2010*. Vlastní zpracování: Podle: Provoznicová, (2007), str. 121.

Rozpočtové určení daní platné v roce 2001

SDÍLENÉ DAŇOVÉ PŘÍJMY

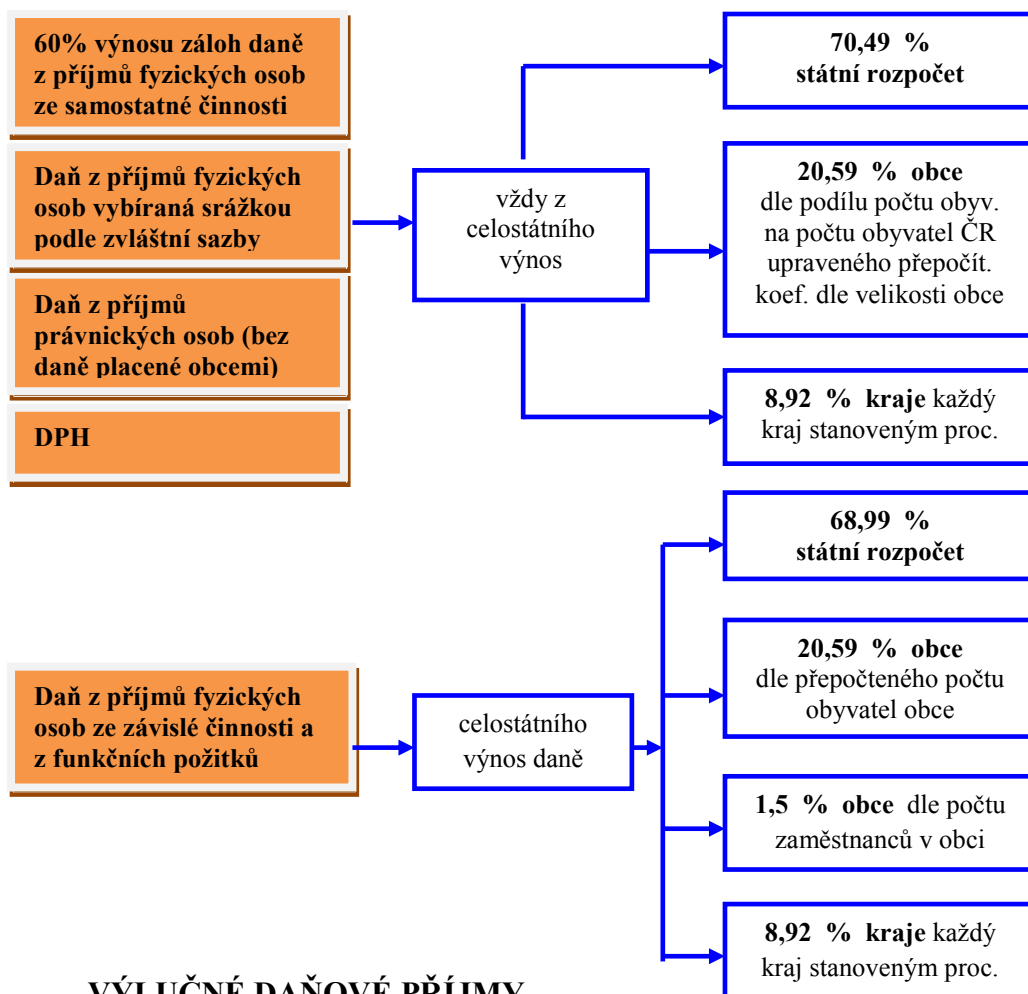
VÝLUČNÉ DAŇOVÉ PŘÍJMY

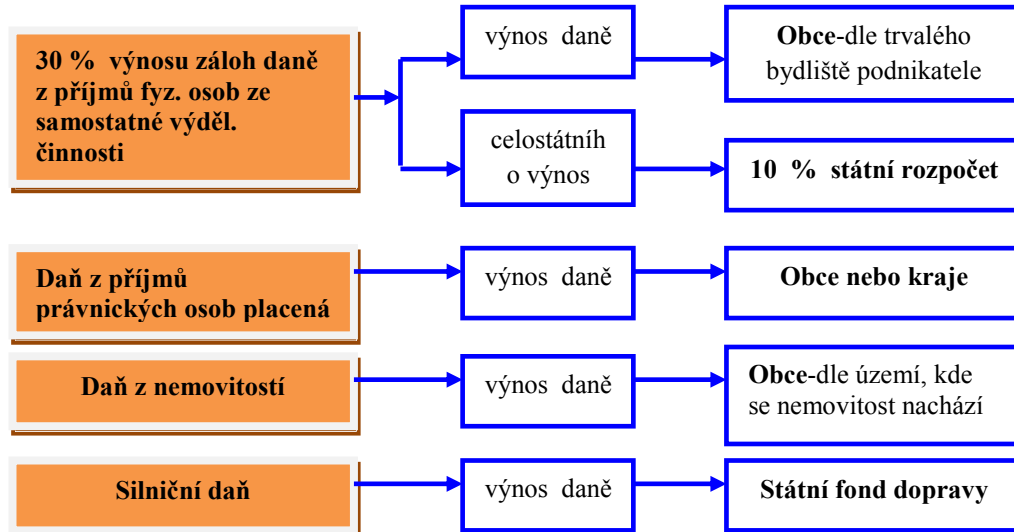
Zdroj: Převzato z bakalářské práce: Plischková, I. *Rozpočtové určení daní a jeho vliv na hospodaření vybrané obce, 2010*. Vlastní zpracování. Podle: Provazníková, (2007), str. 124.

Rozpočtové určení daní od roku 2005

SDÍLENÉ DAŇOVÉ PŘÍJMY

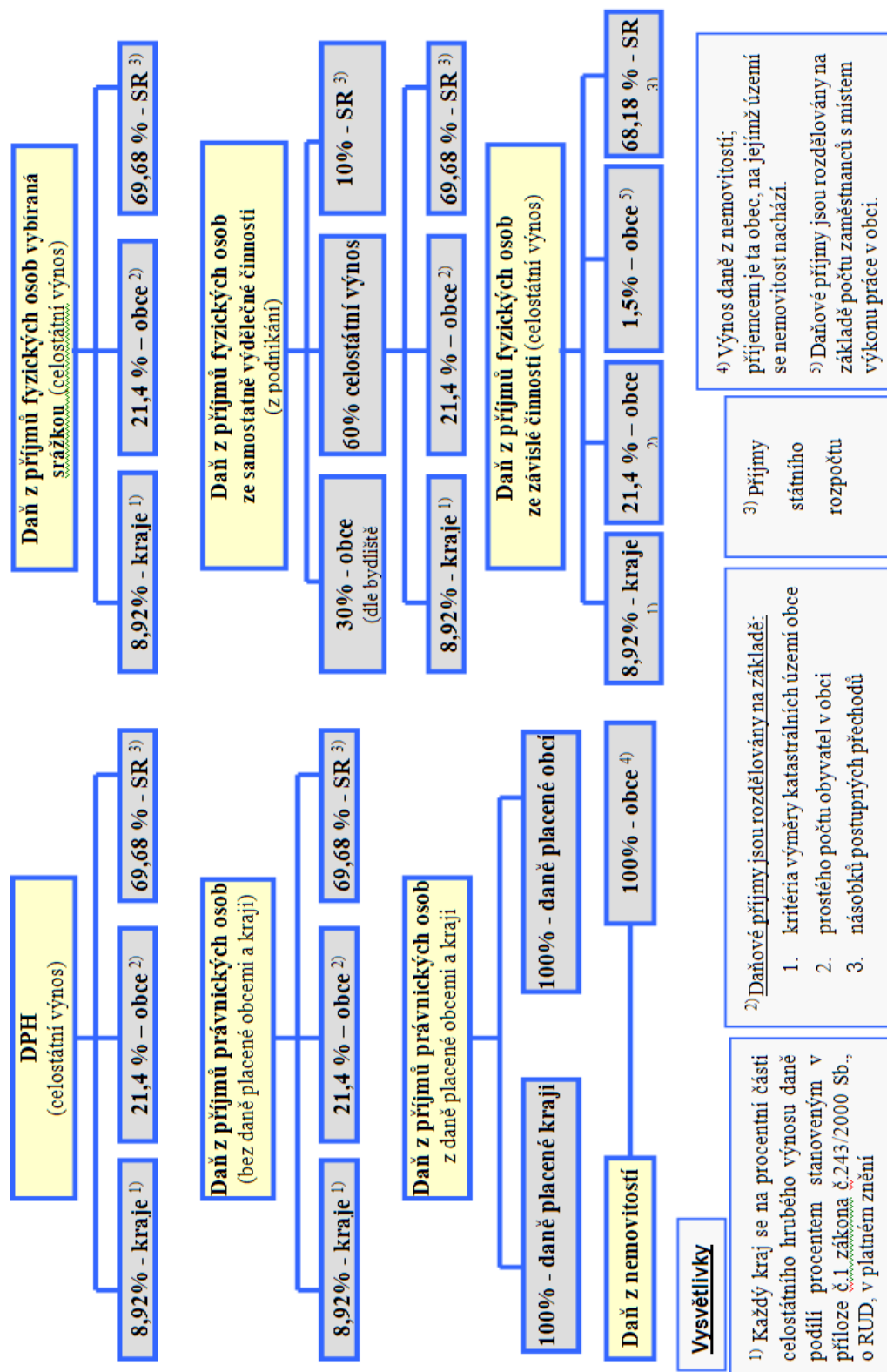

VÝLUČNÉ DAŇOVÉ PŘÍJMY

Zdroj: Převzato z bakalářské práce: Plischková, I. *Rozpočtové určení daní a jeho vliv na hospodaření vybrané obce. 2010.* Vlastní zpracování: Podle: Provazníková, (2007), str. 130.

Rozpočtové určení daní od 1. 2.2008

Státní rozpočet ČR v období roku 2003 až 2005

Rok	ROZPOČETI ČR											
	2003				2004				2005			
	schválený	skutečný	% změna	podíl zCP	schválený	skutečný	% změna	podíl zCP	schválený	skutečný	% změna	podíl zCP
Ukazatel												
Daňové příjmy (daně, poplatky, pojistné)	660 954,16	668 320,90	101,11	95,52	714 398,27	717 998,42	100,50	93,34	776 053,71	771 616,55	99,43	89,05
DPFO	90 600,00	88 629,00	97,82	12,67	95 200,00	95 206,40	100,01	12,38	103 400,00	94 772,82	91,66	10,94
DPPO	81 800,00	84 269,74	103,02	12,04	84 600,00	85 499,03	101,06	11,12	88 300,00	100 274,51	113,56	11,57
DPH	121 200,00	125 657,25	103,68	17,96	133 400,00	140 383,02	105,23	18,25	167 000,00	146 823,13	87,92	16,95
Spotřební daně	67 500,00	72 760,83	107,79	10,40	84 200,00	82 794,65	98,33	10,76	87 500,00	103 626,06	118,43	11,96
Pojistné SZaSPZ	275 528,16	272 365,85	98,85	38,93	292 318,27	293 303,98	100,34	38,13	314 753,71	311 183,42	98,87	35,91
Nedaňové příjmy	22 215,77	23 324,02	104,99	3,33	25 185,30	31 466,94	124,94	4,09	17 420,26	26 114,85	149,91	3,01
Kapitálové příjmy	593,00	510,75	86,13	0,07	1 203,43	951,43	79,06	0,12	148,64	969,14	651,99	0,11
Přijaté transfery	2 299,67	7 509,39	326,54	1,07	13 293,65	18 790,66	141,35	2,44	31 208,03	67 759,61	217,12	7,82
CELKEM	686 062,61	699 665,05	101,98	100,00%	754 080,65	769 207,44	102,01	100,00%	824 830,64	866 460,16	105,05	100,00%
SALDO	-131 959,02	-109 053,34	82,64		-115 671,30	-93 684,23	80,99		-83 585,00	-56 337,86	67,40	
Stav obyvatel k 31.12.		10 211 455				10 220 577				10 251 079		
Výše DPH na obyv.		16 144 Kč				18 034 Kč				20 331 Kč		
Průměrná inflace		0,10%				2,80%				1,90%		
Celostátní výnos DPH		164 856				184 320				208 413		
Příjmy celkem → daňové					Příjmy celkem → daňové				Příjmy celkem → daňové			
Příjmy krajů, obcí, DSO z toho Krajů z toho Obce												

Zdroj: MFČR. Dostupné: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/verejne_finance_7162.html. Vlastní zpracování.

Zdroj: ARIS web. Bilance příjmů a výdajů územních rozpočtů. Dostupné: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/psp/411Mexcel.pl>. Vlastní zpracování

Státní rozpočet ČR v období roku 2006 až 2008

ROZPOČETI ČR													
Rok	v mil. Kč	2006				2007				2008			
		schválený	skutečný	% změna	podíl zCP	schválený	skutečný	% změna	podíl zCP	schválený	skutečný	% změna	podíl zCP
Ukazatel													
Daňové příjmy (daně, poplatky, pojistné)		809 570,84	802 894,52	99,18	86,98	871 846,68	900 648,17	103,30	87,79	938 345,88	929 894,60	99,10	87,40
DPFO		92 300,00	91 590,74	99,23	9,92	98 100,00	102 136,91	104,12	9,96	90 200,00	94 956,57	105,27	8,92
DPPO		88 000,00	95 469,78	108,49	10,34	107 500,00	114 751,15	106,75	11,19	117 900,00	127 173,75	107,87	11,95
DPH		156 700,00	153 515,75	97,97	16,63	163 600,00	166 627,76	101,85	16,24	191 900,00	177 816,26	92,66	16,71
Spotřební daně		118 900,00	112 560,86	94,67	12,19	131 300,00	131 590,89	100,22	12,83	134 800,00	125 337,65	93,13	11,80
Pojistné SZaSPZ		336 320,84	333 705,37	99,22	36,15	354 946,68	367 142,06	103,44	35,79	387 045,88	385 503,77	99,60	36,23
Nedaňové příjmy		15 647,83	25 488,08	162,89	2,76	13 762,70	23 284,87	169,19	2,27	16 873,45	27 155,79	160,94	2,55
Kapitálové příjmy		1 073,35	2 337,52	217,78	0,25	794,90	1 242,76	156,34	0,12	2 008,43	1 170,55	58,28	0,11
Přijaté transfery		63 070,13	92 339,81	146,41	10,00	79 567,22	100 707,04	126,57	9,82	86 872,10	105 720,08	121,70	9,94
CELKEM		889 362,16	923 059,94	103,79	100,00%	965 971,50	1 025 882,85	106,20	100,00%	1 044 099,87	1 063 941,03	101,90	100,00%
SALDO		-83 709,97	-97 580,28	116,57		-91 877,80	-66 391,72	72,26		-71 352,38	-20 002,61	28,03	
Stav obyvatel k 31.12.			10 287 189				10 381 130				10 467 542		
Výše DPH na byvv.			21 170 Kč				22 770 Kč				24 379 Kč		
Průměrná inflace			2,50%				2,80%				6,30%		
Celostát.výnos DPH					217 784				236 385				255 190
Příjmy celkem			→daňové		→DPH	Příjmy celkem	→daňové		→DPH	Příjmy celkem	→daňové		→DPH
Příjmy krajů, obcím, DSO			172 939,27		64 599,89	379 389,22	187 430,35		68 413,88	404 608,90	204 237,94		79 973,41
z toho Kraje						125 405,12	46 080,56		20 105,97	131 727,77	49 815,16		22 200,06
z toho Obce						250 185,73	141 348,54		48 307,90	269 668,70	154 422,46		54 773,36

Zdroj: MFČR. Dostupné: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/verejne_finance_7162.html. Vlastní zpracování.

Zdroj: ARIS web. Bilance příjmů a výdajů územních rozpočtů. Dostupné: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/psp/411Mexcel.pl>. Vlastní zpracování.

Státní rozpočet ČR v období roku 2009 až 2011

Rok	STÁTNÍ ROZPOČET ČR											
	2009			2010			2011					
v ml. Kč	schválený	skutečný	% plnění	podíl zCP	schválený	skutečný	% změna	podíl zCP	schválený	skutečný	% změna	podíl zCP
Ukazatel												
Daňové příjmy (daně, poplatky, pojistné)	992 198,81	833 221,08	83,98	85,49	901 860,00	863 830,00	95,80	86,35	916 453,00	889 900,00	97,10	87,87
DPFO	107 200,00	85 651,04	79,90	8,79	88 300,00	87 490,00	99,10	8,75	101 500,00	90 610,00	89,30	8,95
DPP0	130 300,00	83 338,14	63,96	8,55	100 300,00	86 300,00	86,00	8,63	84 000,00	82 300,00	98,00	8,13
DPH	194 100,00	176 716,88	91,04	18,13	188 600,00	187 820,00	99,60	18,77	195 100,00	191 890,00	99,60	18,95
Spotřební daně	143 900,00	123 836,41	86,06	12,71	141 100,00	130 860,00	92,70	13,08	140 800,00	139 220,00	98,90	13,75
Pojistné SZaPSPZ	396 681,95	347 840,98	87,69	35,69	367 130,00	355 840,00	96,90	35,57	373 289,00	366 820,00	98,30	36,22
Nedaňové příjmy	21 262,30	29 227,36	137,46	3,00	18 980,00	30 020,00	158,20	3,00	souhrnně ↓	souhrnně ↓	souhrnně ↓	
Kapitálové příjmy	1 088,17	2 367,26	217,54	0,24	3 400,00	2 720,00	79,90	0,27	souhrnně ↓	souhrnně ↓	souhrnně ↓	
Přijaté transfery	117 246,46	109 798,98	93,65	11,27	130 930,00	103 780,00	79,30	10,37	154 380,00	122 860,00	79,60	12,13
CELKEM	1 131 795,75	974 614,68	86,11	100,00%	1 055 180,00	1 000 380,00	94,80	100,00%	1 070 830,00	1 012 760,00	94,58	100,00
SALDO	-52 771,25	-192 394,37	364,58		-162 910,00	-156 420,00	96,02		-135 110,00	-142 770,00	105,70	77,90
Stav obyvatel k.31.12.		10 506 813				10 532 770				10 504 203		
Výše DPH na obyv.		16 819 Kč				17 832 Kč				26 455 Kč		
Průměrná inflace		1,00%				1,50%				1,90%		
Celostát.výnos DPH			253 612				269 547				277 889	
Příjmy celkem	401 731,38	180 334,76	76 006,06	→DPH	Příjmy celkem	→daňové	→DPH	Příjmy celkem	→daňové	→DPH	→DPH	
Příjmy krajů,obcím,DSO	136 871,86	43 775,58	21 851,70		428 734,48	187 984,18	80 676,73					
z toho Kraje	261 686,72	136 558,78	54 157,36		140 621,02	45 098,63	23 125,59					
z toho Obce					283 620,15	142 885,55	57 551,14					

Zdroj: MFČR. Dostupné: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/verejne_finance_7162.html. Vlastní zpracování.

Zdroj: ARIS web. Bilance příjmů a výdajů územních rozpočtů. Dostupné: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/psp/411Mexcel.pl>. Vlastní zpracování.

Příjmy krajů, obcí a dobrovolných svazků v letech 2003 až 2008

v tis. Kč	Rok	2 003		2 004		2 005		2 006		
		Rozpočet	Výsledek	Rozpočet	Výsledek	Rozpočet	Výsledek	Rozpočet	Výsledek	
	Daňové příjmy	112 396 907	118 890 670	123 791 698	128 706 390	160 113 361	168 518 746	167 966 508	172 939 270	
	v tom :									
	Daň z přidané hodnoty	36 262 602	38 727 440	41 002 643	41 393 706	57 988 847	60 069 704	63 387 394	64 599 687	
v tis. Kč	Období	Rok 2007 celkové příjmy			Rok 2007 celkové příjmy krajů			Rok 2007 celkové příjmy obcí		
		Příjmy	v tom	v tom	Příjmy	v tom	v tom	Příjmy	v tom	v tom
	Kraje		Daňové	DPH		Daňové	DPH		Daňové	DPH
	Česká republika	379 389 226	187 430 352	68 413 875	186 373 623	88 588 419	36 176 648	250 185 731	141 348 536	48 307 904
	Hlavní město Praha *	60 968 505	42 507 859	16 070 676	60 968 505	42 507 859	16 070 676	60 968 505	42 507 859	16 070 676
	Středočeský kraj	38 510 846	18 241 299	6 347 836	15 498 148	6 561 269	2 860 529	22 784 124	11 679 768	3 487 307
	Jihočeský kraj	23 134 286	10 372 544	3 727 743	9 572 236	4 083 949	1 787 469	13 435 017	6 288 595	1 940 274
	Plzeňský kraj	21 766 168	10 570 472	3 883 483	7 728 827	3 435 770	1 505 350	13 482 822	7 134 702	2 378 133
	Karlovarský kraj	10 970 365	4 919 974	1 758 142	4 420 598	1 791 931	783 542	6 251 781	3 128 043	974 600
	Ústecký kraj	29 162 025	12 606 515	4 475 863	12 790 589	3 935 052	1 711 731	16 305 678	8 671 463	2 764 132
	Liberecký kraj	14 927 712	6 610 901	2 378 080	5 914 926	2 220 825	972 152	8 876 711	4 390 077	1 405 928
	Královéhradecký kraj	18 888 208	8 401 934	3 054 045	8 101 915	3 064 374	1 337 867	10 704 345	5 337 560	1 716 178
	Pardubický kraj	16 846 982	7 500 641	3 106 141	7 298 868	2 629 552	1 153 649	9 409 220	4 871 090	1 567 107
	Vysočina	18 694 908	8 356 296	3 035 958	8 183 057	3 525 742	1 524 015	9 892 097	4 829 801	1 511 943
	Jihomoravský kraj	41 167 887	19 343 581	7 017 449	13 848 303	4 520 087	1 978 288	26 120 864	14 823 254	5 039 161
	Olomoucký kraj	21 770 594	9 829 090	3 530 248	8 860 892	3 237 274	1 402 135	10 704 723	6 591 816	2 128 113
	Zlínský kraj	19 266 119	8 126 283	2 898 390	7 753 715	2 501 156	1 090 587	11 384 149	5 625 127	1 807 803
	Moravskoslezský kraj	43 314 621	20 042 962	7 515 206	15 433 045	4 573 580	1 998 657	27 828 695	15 469 382	5 516 549
v tis. Kč	Období	Rok 2008 celkové příjmy			Rok 2008 celkové příjmy krajů			Rok 2008 celkové příjmy obcí		
		Příjmy	v tom	v tom	Příjmy	v tom	v tom	Příjmy	v tom	v tom
	Kraje		Daňové	DPH		Daňové	DPH		Daňové	DPH
	Česká republika	404 608 904	204 237 936	76 973 414	198 148 743	95 414 305	39 996 850	269 668 704	154 422 464	54 773 355
	Hlavní město Praha	66 420 967	45 599 143	17 796 791	66 420 967	45 599 143	17 796 791	66 420 967	45 599 143	17 796 791
	Středočeský kraj	41 792 756	20 148 092	7 210 008	16 667 794	7 040 821	3 143 153	24 815 188	13 107 008	4 066 854
	Jihočeský kraj	24 659 329	11 604 615	4 259 104	10 098 779	4 399 747	1 964 073	14 440 085	7 204 868	2 363 153
	Plzeňský kraj	23 107 931	11 890 755	4 534 863	8 159 815	3 687 771	1 761 671	14 741 929	8 202 984	2 773 192
	Karlovarský kraj	11 608 646	5 399 827	1 982 861	4 790 635	1 941 289	860 957	6 645 223	3 458 537	1 121 904
	Ústecký kraj	29 971 053	13 490 763	5 062 412	12 868 387	4 228 914	1 880 853	17 056 967	9 261 849	3 181 559
	Liberecký kraj	15 836 068	7 312 957	2 710 324	6 187 647	2 387 916	1 068 202	9 520 202	4 925 041	1 642 122
	Královéhradecký kraj	19 623 731	9 238 095	3 467 480	8 492 131	3 302 306	1 470 050	11 051 561	5 935 789	1 997 430
	Pardubický kraj	17 981 275	8 478 049	3 106 141	7 445 922	3 005 187	1 267 631	10 292 499	5 472 862	1 838 510
	Vysočina	20 350 943	9 187 413	3 461 328	8 729 283	3 792 298	1 674 589	10 959 081	5 395 083	1 786 738
	Jihomoravský kraj	44 272 001	20 886 574	7 832 240	14 902 368	4 896 184	2 173 746	28 545 638	15 990 376	5 658 494
	Olomoucký kraj	22 537 376	10 528 862	3 904 700	9 138 272	3 456 831	1 540 668	13 256 938	7 072 031	2 364 032
	Zlínský kraj	20 227 125	8 882 002	3 272 591	7 883 581	2 703 386	1 198 338	12 112 715	6 178 616	2 074 253
	Moravskoslezský kraj	46 219 704	21 590 790	8 304 449	16 363 161	4 972 512	2 196 127	29 809 710	16 618 278	6 108 322

Zdroj: Český statistický úřad. Makroekonomika. Dostupné:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=24&&expand=1. Vlastní zpracování.Zdroj: ARIS web. Bilance příjmů a výdajů územních rozpočtů. Dostupné: <http://wwwinfo.mfer.cz/cgi-bin/psp/411Mexcel.pl>. Vlastní zpracování.

Příjmy krajů, obcí a dobrovolných svazků v letech 2009 až 2011

v tis. Kč	Období	Rok 2009 celkové příjmy			Rok 2009 celkové příjmy krajů			Rok 2009 celkové příjmy obcí		
		Příjmy	v tom	v tom	Příjmy	v tom	v tom	Příjmy	v tom	v tom
Kraje			Daňové	DPH		Daňové	DPH		Daňové	DPH
Česká republika		401 731 386	180 334 759	76 009 061	201 078 693	83 254 376	39 574 024	261 686 722	136 558 783	54 157 358
Hlavní město Praha		64 206 830	39 478 792	17 722 321	64 206 830	39 478 792	17 722 321	64 206 830	39 478 792	17 722 321
Středočeský kraj		42 235 596	18 028 392	7 179 174	17 073 719	6 218 908	3 108 899	24 844 383	11 809 221	4 070 275
Jihočeský kraj		24 533 374	10 392 484	4 259 104	10 429 580	3 885 365	1 942 668	13 978 067	6 507 119	2 316 436
Plzeňský kraj		22 576 172	10 650 104	4 401 424	8 277 889	3 268 011	1 636 055	14 180 125	7 382 093	2 765 369
Karlovarský kraj		11 367 896	4 805 936	1 971 830	4 790 007	1 719 060	851 574	6 437 625	3 086 876	1 120 256
Ústecký kraj		27 832 426	12 043 852	4 989 227	11 952 109	3 720 484	1 860 355	15 851 921	8 323 369	3 128 873
Liberecký kraj		15 366 801	6 477 068	2 651 914	6 598 201	2 106 907	1 056 561	8 498 438	4 370 161	1 595 353
Královéhradecký kraj		20 415 597	8 237 889	3 413 465	9 259 334	2 911 724	1 454 029	11 078 028	5 326 165	1 959 436
Pardubický kraj		17 694 583	7 448 132	3 056 042	7 774 489	2 515 502	1 253 816	9 753 298	4 932 630	1 802 226
Vysočina		19 856 171	8 257 259	3 439 163	8 831 730	3 346 114	1 656 340	10 603 012	4 911 146	1 782 824
Jihomoravský kraj		44 268 752	18 449 505	7 693 849	15 539 530	4 308 629	2 150 056	27 747 389	14 140 746	5 543 793
Olomoucký kraj		23 388 939	9 196 314	3 811 519	10 093 559	3 046 146	1 523 878	13 080 822	6 150 168	2 287 641
Zlínský kraj		20 866 411	7 744 605	3 224 697	8 956 627	2 374 915	1 185 278	11 758 687	5 369 691	2 039 418
Moravskoslezský kraj		47 121 838	19 124 428	8 195 331	17 295 088	4 353 820	2 172 193	29 668 099	14 770 607	6 023 138

v tis. Kč	Období	Rok 2010 celkové příjmy			Rok 2010 celkové příjmy			Rok 2010 celkové příjmy obcí		
		Příjmy	v tom	v tom	Příjmy	v tom	v tom	Příjmy	v tom	v tom
Kraje			Daňové	DPH		Daňové	DPH		Daňové	DPH
Česká republika		428 734 485	187 984 180	80 676 730	208 986 560	86 583 665	42 008 264	283 620 147	142 885 549	57 551 135
Hlavní město Praha		68 365 541	41 485 034	18 882 670	68 365 541	41 485 034	18 882 670	68 365 541	41 485 034	18 882 670
Středočeský kraj		43 377 052	18 919 675	7 712 318	17 042 555	6 392 033	3 290 032	25 852 902	12 527 642	4 422 286
Jihočeský kraj		26 693 487	10 798 345	4 499 794	10 222 116	3 990 755	2 055 853	16 319 696	6 807 590	2 443 941
Plzeňský kraj		23 378 098	10 770 268	4 650 972	8 220 595	3 360 198	1 731 376	14 904 533	7 410 070	2 919 596
Karlovarský kraj		12 700 808	5 003 890	2 070 835	5 404 297	1 755 500	901 189	7 102 734	3 248 391	1 169 646
Ústecký kraj		32 322 063	12 445 473	5 285 916	14 170 371	3 827 583	1 968 744	18 124 506	8 617 890	3 317 172
Liberecký kraj		17 669 423	6 657 369	2 835 078	7 229 189	2 168 781	1 118 119	9 787 492	4 488 588	1 716 959
Královéhradecký kraj		21 722 500	8 607 808	3 618 737	9 471 433	3 019 471	1 538 745	12 161 552	5 588 338	2 079 992
Pardubický kraj		19 906 547	7 764 849	3 241 352	8 097 476	2 589 734	1 326 867	11 505 744	5 175 115	1 914 485
Vysočina		22 839 229	8 639 945	3 618 146	10 803 659	3 531 552	1 744 839	11 487 901	5 108 393	1 873 307
Jihomoravský kraj		45 658 230	19 310 440	8 148 854	15 161 257	4 413 325	2 264 935	29 814 769	14 897 115	5 883 919
Olomoucký kraj		24 254 086	9 663 747	4 058 893	9 998 086	3 133 319	1 612 663	14 131 028	6 530 429	2 446 230
Zlínský kraj		21 894 456	8 023 742	3 436 791	8 724 493	2 440 775	1 273 481	12 733 737	5 582 967	2 163 310
Moravskoslezský kraj		47 952 965	19 893 593	8 616 373	16 075 494	4 475 605	2 298 751	31 328 014	15 417 989	6 317 622

Zdroj: Český statistický úřad. Makroekonomika. Dostupné:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=24&&expand=1. Vlastní zpracování.

Zdroj: ARIS web. Bilance příjmů a výdajů územních rozpočtů. Dostupné: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/psp/411Mexcel.pl>. Vlastní zpracování.